

Inspektionen för
arbetslöshetsförsäkringen

Rapport 2021:5

Underrättelser, sanktioner och verkställanden 2020

En årlig statistikrapport om Arbetsförmedlingens,
arbetslöshetskassornas och Försäkringskassans
kontrollarbete inom individersättningar vid arbetslöshet

IAF:s tillsyn

Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen (IAF) ansvarar för tillsynen över arbetslöshetsförsäkringen. Vi granskar arbetslöshetskassorna och Arbetsförmedlingens handläggning av ärenden som rör arbetslöshetsförsäkringen, återkallande av anvisning till arbetsmarknadspolitiska program och utbetalning av statsbidrag till arbetslöshetskassorna. Vi granskar även Arbetsförmedlingens respektive Försäkringskassans handläggning av ärenden som rör sanktioner inom aktivitetsstödet, utvecklingsersättningen och etableringsersättningen.

Vi verkar för att de aktörer vi har tillsyn över ska tillämpa bestämmelserna i lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring, lagen (1997:239) om arbetslöshetskassor och i tillhörande förordningar och föreskrifter likformigt och rättvist, och för att säkerställa att arbetslöshetsersättning bara betalas ut till de personer som är berättigade till det.

Vi för statens talan i domstol och utfärdar föreskrifter inom arbetslöshetsförsäkringens område. Vi följer även utvecklingen inom våra tillsynsområden och tar de initiativ till åtgärder som denna uppföljning ger anledning till.

Förord

Den här rapporten är den andra av Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringens (IAF) årliga granskningar med fokus på underrättelser, sanktioner och verkställande av avstängningsbeslut. Den baseras på uppgifter hämtade ur IAF:s statistik- och tillsynsdatas. Underrättelser och sanktioner är centrala delar av kontrollfunktionen inom individersättningar vid arbetslöshet. Genom granskningen följer vi utvecklingen av Arbetsförmedlingens, arbetslöshetskassornas och Försäkringskassans arbete relaterat till dessa. Rapporten syftar till att ge en övergripande bild och följa utvecklingen av delar av kontrollarbetet. Resultaten kan användas för att identifiera behov av fördjupade granskningar.

I *Rapporten i korthet* finns en sammanställning av den statistik som redovisas i kapitel 2–5. Innehållsförteckningen fungerar även som en förteckning över samtliga tabeller och diagram.

Granskningen har genomförts av Vanda Aronsson, Tomas Brandt, Annacarin Karlsson och Klara Pettersson. Rapporten har föredragits av Vanda Aronsson. Vid den slutliga beredningen av ärendet deltog enhetscheferna Lena Byström och Jessica Idbrant. Ställföreträdande generaldirektören har fattat beslut i ärendet.

Katrineholm den 30 juni 2021

Annelie Westman
Ställföreträdande generaldirektör

Vanda Aronsson
Utredare

Sammanfattning

Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen (IAF) redovisar i den här rapporten statistik över de underrättelser som Arbetsförmedlingen skickar när det finns skäl att anta att arbetssökande, som är arbetslösa på hel- eller deltid eller deltagare i arbetsmarknadspolitiska program, inte uppfyller villkoren för att få ersättning. Vi redovisar även statistik över de sanktioner som arbetslöshetskassorna och Arbetsförmedlingen beslutar om, och över Försäkringskassans verkställande av de beslut om avstängning från ersättning som Arbetsförmedlingen tagit för programdeltagare. Rapporten ger en övergripande bild av tre aktörers samlade kontrollarbete inom fyra olika ersättningsformer: arbetslöshetsersättningen, aktivitetsstödet, etableringsersättningen och utvecklingsersättningen.

Statistiken visar bland annat följande resultat för 2020:

- Inom arbetslöshetsersättningen, aktivitetsstödet och utvecklingsersättningen ökade antalet underrättelser som Arbetsförmedlingen skickade mellan 2019 och 2020. I förhållande till antalet ersättningstagare innebar det däremot en minskning inom arbetslöshetsersättningen och aktivitetsstödet, eftersom antalet ersättningstagare ökade mer än antalet skickade underrättelser. Inom etableringsersättningen minskade antalet skickade underrättelser både i faktiska tal och i förhållande till antalet ersättningstagare.
- Arbetsförmedlingen skickade flest underrättelser när arbetssökande och programdeltagare hade misskött sig eller sitt arbetssökande, vanligtvis genom att inte lämna in sin aktivitetsrapport till Arbetsförmedlingen i tid.
- Arbetslöshetskassan Alfa var den arbetslöshetskassa som tog emot och prövade flest underrättelser från Arbetsförmedlingen i förhållande till antalet ersättningstagare. Akademikernas arbetslöshetskassa hade det lägsta antalet mottagna och prövade underrättelser i förhållande till antalet ersättningstagare.
- Arbetslöshetskassornas sanktionsgrad varierade mellan 85 och 98 procent, med ett genomsnitt på 94 procent. För programdeltagare var sanktionsgraden lägst inom aktivitetsstödet, 93 procent, och högst inom utvecklingsersättningen, 98 procent.
- Inom aktivitetsstödet, etableringsersättningen och utvecklingsersättningen minskade antalet arbetssökande som fick minst en sanktion mellan 2019 och 2020 i förhållande till antalet ersättningstagare. Inom arbetslöshetsersättningen ökade motsvarande antal mellan åren.
- Män fick fler sanktioner än kvinnor inom alla ersättningsformer, och skillnaden var störst inom utvecklingsersättningen. Yngre fick generellt fler sanktioner än äldre. Störst skillnader mellan åldersgrupperna fanns inom aktivitetsstödet. Inom samtliga ersättningsformer var antalet sanktioner störst för arbetssökande och programdeltagare med högst grundskoleutbildning och lägst för dem med eftergymnasial utbildning.

- Tiden som det tog att handlägga hälften av de underrättelser som ledde till sanktion var 18 dagar för arbetslöshetskassorna och 25 dagar för Arbetsförmedlingen. För Arbetsförmedlingen var det en stor minskning jämfört med året innan.
- Försäkringskassan verkställde en stor majoritet av besluten om avstängning från ersättning inom etableringsersättningen, medan ungefär hälften av besluten om avstängning verkställdes inom utvecklingsersättningen.

Innehåll

Rapporten i korthet.....	13
1 Vem kontrollerar vad och vem beslutar om vilka sanktioner?	32
Arbetslöshetsförsäkringen.....	32
Arbetsförmedlingen kontrollerar och underrättar	33
Arbetslöshetskassan utreder och beslutar	34
Krav och sanktioner inom arbetslöshetsförsäkringen	35
Allmänna villkor för rätt till ersättning	35
Missköta arbetssökandet	36
Förlänga tiden i arbetslöshet.....	37
Orsaka arbetslösheten	38
Aktivitetsstöd, etableringsersättning och utvecklingsersättning.....	40
Arbetsförmedlingen kontrollerar, utreder och beslutar.....	40
Försäkringskassan verkställer beslut om avstängning	42
Krav och sanktioner inom aktivitetsstödet, etableringsersättningen och utvecklingsersättningen.....	42
Missköta sig	42
Förlänga tiden i arbetslöshet.....	44
Orsaka arbetslösheten	45
Tillfälligt stopp för underrättelser och sanktioner på grund av coronapandemin	46
2 Statistik: arbetslöshetsersättning.....	47
Arbetsförmedlingens hantering	47
Vilka var grunderna för underrättelserna som Arbetsförmedlingen skickade?	47
Tabell 2.1. Skickade signaler, fördelat på orsak till signal.	48
Diagram 2.1. Antal skickade signaler per månad 2020.	49
Tabell 2.2. Skickade underrättelser med grund i 9 § ALF fördelat på underrättelsegrund.....	49
Tabell 2.3. Skickade underrättelser med grund i 43 § ALF fördelat på underrättelsegrund.....	50
Tabell 2.4. Skickade underrättelser med grund i 43 a § ALF fördelat på underrättelsegrund.....	50
Tabell 2.5. Skickade underrättelser med grund i 43 b § ALF fördelat på underrättelsegrund.....	51
Diagram 2.2. Skickade underrättelser med grund i 9 § och 43–43 b §§ ALF.....	52
Vilka arbetssökande fick flest underrättelser?	52
Tabell 2.6. Skickade underrättelser med grund i 43–43 b §§ ALF fördelat på kön.	53
Tabell 2.7. Skickade underrättelser med grund i 43–43 b §§ ALF fördelat på åldersgrupp.	54
Tabell 2.8. Skickade underrättelser med grund i 43–43 b §§ ALF fördelat på utbildningsnivå.	54

Tabell 2.9. Skickade underrättelser med grund i 43–43 b §§ ALF fördelat på födelseland.....	55
Tabell 2.10. Skickade underrättelser med grund i 43–43 b §§ ALF fördelat på funktionsnedsättning.....	55
Arbetslöshetskassornas hantering.....	56
Hur många underrättelser hanterade varje arbetslöshetskassa?.....	57
Tabell 2.11. Underrättelser med grund i 43–43 b §§ ALF fördelat på arbetslöshetskassor.....	57
Vilka var grunderna för underrättelserna som arbetslöshetskassorna prövade och hur många ledde till sanktion?	59
Tabell 2.12. Prövade underrättelser med grund i 43 § ALF fördelat på underrättelsegrund.....	59
Tabell 2.13. Prövade underrättelser med grund i 43 a § ALF fördelat på underrättelsegrund.....	60
Tabell 2.14. Prövade underrättelser med grund i 43 b § ALF fördelat på underrättelsegrund.....	61
Hur många beslut fattade arbetslöshetskassorna per sanktionsnivå och hur lång tid tog det?	61
Tabell 2.15. Antal beslut med grund i 43 § ALF fördelat på sanktionsnivå.	62
Tabell 2.16. Handläggningstid för underrättelser som ledde till sanktion med grund i 43–43 b §§ ALF fördelat på arbetslöshetskassor.....	63
Vilka arbetssökande fick minst en sanktion?	64
Tabell 2.17. Ersättningstagare som fick minst en sanktion med grund i 43–43 b §§ ALF fördelat på kön.....	65
Tabell 2.18. Ersättningstagare som fick minst en sanktion med grund i 43–43 b §§ ALF fördelat på åldersgrupp.	66
Tabell 2.19. Ersättningstagare som fick minst en sanktion med grund i 43–43 b §§ ALF fördelat på utbildningsnivå.....	66
Tabell 2.20. Ersättningstagare som fick minst en sanktion med grund i 43–43 b §§ ALF fördelat på födelseland.	67
Tabell 2.21. Ersättningstagare som fick minst en sanktion med grund i 43–43 b §§ ALF fördelat på funktionsnedsättning.	67
Vilka arbetssökande fick flest sanktioner?	68
Tabell 2.22. Prövade underrättelser och sanktioner med grund i 43–43 b §§ ALF fördelat på kön.	69
Tabell 2.23. Prövade underrättelser och sanktioner med grund i 43–43 b §§ ALF fördelat på åldersgrupp.	69
Tabell 2.24. Prövade underrättelser och sanktioner med grund i 43–43 b §§ ALF fördelat på utbildningsnivå.	70
Tabell 2.25. Prövade underrättelser och sanktioner med grund i 43–43 b §§ ALF fördelat på födelseland.....	70
Tabell 2.26. Prövade underrättelser och sanktioner med grund i 43–43 b §§ ALF fördelat på funktionsnedsättning.....	71
3 Statistik: aktivitetsstöd	72
Arbetsförmedlingens hantering	72
Vilka var grunderna för underrättelserna som Arbetsförmedlingen skickade?	73
Tabell 3.1. Skickade signaler fördelat på orsak till signal.	73

Diagram 3.1. Antal skickade signaler per månad 2020.....	74
Tabell 3.2. Skickade avvikelserapporter fördelat på orsak till rapport.....	75
Tabell 3.3. Skickade underrättelser med grund i 6 kap. 2 § FEA fördelat på underrättelsegrund.....	75
Tabell 3.4. Skickade underrättelser med grund i 6 kap. 3 § FEA fördelat på underrättelsegrund.....	76
Tabell 3.5. Skickade underrättelser med grund i 6 kap. 4 § FEA fördelat på underrättelsegrund.....	77
Diagram 3.2. Skickade underrättelser med grund i 6 kap. 2–4 §§ FEA.....	77
Vilka programdeltagare fick flest underrättelser?	77
Tabell 3.6. Skickade underrättelser med grund i 6 kap. 2–4 §§ FEA fördelat på kön.....	78
Tabell 3.7. Skickade underrättelser med grund i 6 kap. 2–4 §§ FEA fördelat på åldersgrupp.....	79
Tabell 3.8. Skickade underrättelser med grund i 6 kap. 2–4 §§ FEA fördelat på utbildningsnivå.....	79
Tabell 3.9. Skickade underrättelser med grund i 6 kap. 2–4 §§ FEA fördelat på födelseland.....	80
Tabell 3.10. Skickade underrättelser med grund i 6 kap. 2–4 §§ FEA fördelat på funktionsnedsättning.....	81
Vilka var grunderna för underrättelserna som Arbetsförmedlingen prövade och hur många ledde till sanktion?	81
Tabell 3.11. Prövade underrättelser med grund i 6 kap. 2 § FEA fördelat på underrättelsegrund.....	82
Tabell 3.12. Prövade underrättelser med grund i 6 kap. 3 § FEA fördelat på underrättelsegrund.....	83
Tabell 3.13. Prövade underrättelser med grund i 6 kap. 4 § FEA fördelat på underrättelsegrund.....	83
Hur många beslut fattade Arbetsförmedlingen per sanktionsnivå och hur lång tid tog det?	84
Tabell 3.14. Beslut med grund i 6 kap. 2 § FEA fördelat på sanktionsnivå.....	84
Tabell 3.15. Handläggningstid för underrättelser som ledde till sanktion med grund i 6 kap. 2–4 §§ FEA.....	85
Vilka programdeltagare fick minst en sanktion?	85
Tabell 3.16. Programdeltagare som fick minst en sanktion med grund i 6 kap. 2–4 §§ FEA fördelat på kön.....	86
Tabell 3.17. Programdeltagare som fick minst en sanktion med grund i 6 kap. 2–4 §§ FEA fördelat på åldersgrupp.....	86
Tabell 3.18. Programdeltagare som fick minst en sanktion med grund i 6 kap. 2–4 §§ FEA fördelat på utbildningsnivå.....	87
Tabell 3.19. Programdeltagare som fick minst en sanktion med grund i 6 kap. 2–4 §§ FEA fördelat på födelseland.....	87
Tabell 3.20. Programdeltagare som fick minst en sanktion med grund i 6 kap. 2–4 §§ FEA fördelat på funktionsnedsättning.....	88
Vilka programdeltagare fick flest sanktioner?	89
Tabell 3.21. Prövade underrättelser och sanktioner med grund i 6 kap. 2–4 §§ FEA fördelat på kön.....	89
Tabell 3.22. Prövade underrättelser och sanktioner med grund i 6 kap. 2–4 §§ FEA fördelat på åldersgrupp.....	90

Tabell 3.23. Prövade underrättelser och sanktioner med grund i 6 kap. 2–4 §§ FEA fördelat på utbildningsnivå.	90
Tabell 3.24. Prövade underrättelser och sanktioner med grund i 6 kap. 2–4 §§ FEA fördelat på födelseland.	91
Tabell 3.25. Prövade underrättelser och sanktioner med grund i 6 kap. 2–4 §§ FEA fördelat på funktionsnedsättning.	92
Försäkringskassans hantering.....	92
Hur många avstängningsbeslut verkställde Försäkringskassan?	93
Tabell 3.26. Helt, delvis och inte verkställda avstängningsbeslut.....	93
Diagram 3.3. Helt, delvis och inte verkställda avstängningsbeslut.....	94
Diagram 3.4. Verkställda och inte verkställda avstängningsdagar.	94
4 Statistik: etableringsersättning	95
Arbetsförmedlingens hantering	95
Vilka var grunderna för underrättelserna som Arbetsförmedlingen skickade?	96
Tabell 4.1. Skickade signaler fördelat på orsak till signal.	97
Diagram 4.1. Antal skickade signaler per månad 2020.	97
Tabell 4.2. Skickade avvikelserapporter fördelat på orsak till rapport.	98
Tabell 4.3. Skickade underrättelser med grund i 6 kap. 2 § FEA fördelat på underrättelsegrund.....	98
Tabell 4.4. Skickade underrättelser med grund i 6 kap. 3 § FEA fördelat på underrättelsegrund.....	99
Tabell 4.5. Skickade underrättelser med grund i 6 kap. 4 § FEA fördelat på underrättelsegrund.....	100
Diagram 4.2. Skickade underrättelser med grund i 6 kap. 2–4 §§ FEA.	100
Vilka i etableringsprogrammet fick flest underrättelser?	100
Tabell 4.6. Skickade underrättelser med grund i 6 kap. 2–4 §§ FEA fördelat på kön.	101
Tabell 4.7. Skickade underrättelser med grund i 6 kap. 2–4 §§ FEA fördelat på åldersgrupp.	102
Tabell 4.8. Skickade underrättelser med grund i 6 kap. 2–4 §§ FEA fördelat på utbildningsnivå.	102
Tabell 4.9. Skickade underrättelser med grund i 6 kap. 2–4 §§ FEA fördelat på födelseland.....	103
Tabell 4.10. Skickade underrättelser med grund i 6 kap. 2–4 §§ FEA fördelat på funktionsnedsättning.....	103
Vilka var grunderna för underrättelserna som Arbetsförmedlingen prövade och hur många ledde till sanktion?	104
Tabell 4.11. Prövade underrättelser med grund i 6 kap. 2 § FEA fördelat på underrättelsegrund.....	104
Tabell 4.12. Prövade underrättelser med grund i 6 kap. 3 § FEA fördelat på underrättelsegrund.....	105
Tabell 4.13. Prövade underrättelser med grund i 6 kap. 4 § FEA fördelat på underrättelsegrund.....	106
Hur många beslut fattade Arbetsförmedlingen per sanktionsnivå och hur lång tid tog det?.....	106
Tabell 4.14. Beslut med grund i 6 kap. 2 § FEA fördelat på sanktionsnivå.	106

Tabell 4.15. Handläggningstid för underrättelser som ledde till sanktion med grund i 6 kap. 2–4 §§ FEA.	107
Vilka i etableringsprogrammet fick minst en sanktion?	108
Tabell 4.16. Programdeltagare som fick minst en sanktion med grund i 6 kap. 2–4 §§ FEA fördelat på kön.	108
Tabell 4.17. Programdeltagare som fick minst en sanktion med grund i 6 kap. 2–4 §§ FEA fördelat på åldersgrupp.	109
Tabell 4.18. Programdeltagare som fick minst en sanktion med grund i 6 kap. 2–4 §§ FEA fördelat på utbildningsnivå.	109
Tabell 4.19. Programdeltagare som fick minst en sanktion med grund i 6 kap. 2–4 §§ FEA fördelat på födelseland.	110
Tabell 4.20. Programdeltagare som fick minst en sanktion med grund i 6 kap. 2–4 §§ FEA fördelat på funktionsnedsättning.	111
Vilka i etableringsprogrammet fick flest sanktioner?	111
Tabell 4.21. Prövade underrättelser och sanktioner med grund i 6 kap. 2–4 §§ FEA fördelat på kön.	112
Tabell 4.22. Prövade underrättelser och sanktioner med grund i 6 kap. 2–4 §§ FEA fördelat på åldersgrupp.	113
Tabell 4.23. Prövade underrättelser och sanktioner med grund i 6 kap. 2–4 §§ FEA fördelat på utbildningsnivå.	113
Tabell 4.24. Prövade underrättelser och sanktioner med grund i 6 kap. 2–4 §§ FEA fördelat på födelseland.	114
Tabell 4.25. Prövade underrättelser och sanktioner med grund i 6 kap. 2–4 §§ FEA fördelat på funktionsnedsättning.	114
Försäkringskassans hantering.....	115
Hur många avstängningsbeslut verkställde Försäkringskassan?	116
Tabell 4.26. Helt, delvis och inte verkställda avstängningsbeslut.....	116
Diagram 4.3. Helt, delvis och inte verkställda avstängningsbeslut.....	116
Diagram 4.4. Verkställda och inte verkställda avstängningsdagar.....	117
5 Statistik: utvecklingsersättning	118
Arbetsförmedlingens hantering	118
Vilka var grunderna för underrättelserna som Arbetsförmedlingen skickade?	119
Tabell 5.1. Skickade signaler fördelat på orsak till signal.	119
Diagram 5.1. Antal skickade signaler per månad 2020.	120
Tabell 5.2. Skickade avvikelserapporter fördelat på orsak till rapport.	121
Tabell 5.3. Skickade underrättelser med grund i 6 kap. 2 § FEA fördelat på underrättelsegrund.....	121
Tabell 5.4. Skickade underrättelser med grund i 6 kap. 3 § FEA fördelat på underrättelsegrund.....	122
Tabell 5.5. Skickade underrättelser med grund i 6 kap. 4 § FEA fördelat på underrättelsegrund.....	123
Diagram 5.2. Skickade underrättelser med grund i 6 kap. 2–4 §§ FEA.	123
Vilka programdeltagare fick flest underrättelser?	123
Tabell 5.6. Skickade underrättelser med grund i 6 kap. 2–4 §§ FEA fördelat på kön.	124

Tabell 5.7. Skickade underrättelser med grund i 6 kap. 2–4 §§ FEA fördelat på åldersgrupp.	125
Tabell 5.8. Skickade underrättelser med grund i 6 kap. 2–4 §§ FEA fördelat på utbildningsnivå.	125
Tabell 5.9. Skickade underrättelser med grund i 6 kap. 2–4 §§ FEA fördelat på födelseland.	126
Tabell 5.10. Skickade underrättelser med grund i 6 kap. 2–4 §§ FEA fördelat på funktionsnedsättning.	126
Vilka var grunderna för underrättelserna som Arbetsförmedlingen prövade och hur många ledde till sanktion?	127
Tabell 5.11. Prövade underrättelser med grund i 6 kap. 2 § FEA fördelat på underrättelsegrund.	127
Tabell 5.12. Prövade underrättelser med grund i 6 kap. 3 § FEA fördelat på underrättelsegrund.	128
Tabell 5.13. Prövade underrättelser med grund i 6 kap. 4 § FEA fördelat på underrättelsegrund.	129
Hur många beslut fattade Arbetsförmedlingen per sanktionsnivå och hur lång tid tog det?.....	129
Tabell 5.14. Beslut med grund i 6 kap. 2 § FEA fördelat på sanktionsnivå.	130
Tabell 5.15. Handläggningstid för underrättelser som ledde till sanktion med grund i 6 kap. 2–4 §§ FEA.	130
Vilka programdeltagare fick minst en sanktion?	131
Tabell 5.16. Programdeltagare som fick minst en sanktion med grund i 6 kap. 2–4 §§ FEA fördelat på kön.	131
Tabell 5.17. Programdeltagare som fick minst en sanktion med grund i 6 kap. 2–4 §§ FEA fördelat på åldersgrupp.	132
Tabell 5.18. Programdeltagare som fick minst en sanktion med grund i 6 kap. 2–4 §§ FEA fördelat på utbildningsnivå.	132
Tabell 5.19. Programdeltagare som fick minst en sanktion med grund i 6 kap. 2–4 §§ FEA fördelat på födelseland.	133
Tabell 5.20. Programdeltagare som fick minst en sanktion med grund i 6 kap. 2–4 §§ FEA fördelat på funktionsnedsättning.	134
Vilka programdeltagare fick flest sanktioner?	134
Tabell 5.21. Prövade underrättelser och sanktioner med grund i 6 kap. 2–4 §§ FEA fördelat på kön.	135
Tabell 5.22. Prövade underrättelser och sanktioner med grund i 6 kap. 2–4 §§ FEA fördelat på åldersgrupp.	136
Tabell 5.23. Prövade underrättelser och sanktioner med grund i 6 kap. 2–4 §§ FEA fördelat på utbildningsnivå.	136
Tabell 5.24. Prövade underrättelser och sanktioner med grund i 6 kap. 2–4 §§ FEA fördelat på födelseland.	137
Tabell 5.25. Prövade underrättelser och sanktioner med grund i 6 kap. 2–4 §§ FEA fördelat på funktionsnedsättning.	138
Försäkringskassans hantering.....	138
Hur många avstängningsbeslut verkställde Försäkringskassan?.....	139
Tabell 5.26. Helt, delvis och inte verkställda avstängningsbeslut.....	139
Diagram 5.3. Helt, delvis och inte verkställda avstängningsbeslut.	140
Diagram 5.4. Verkställda och inte verkställda avstängningsdagar.	140

Källor.....	141
Bilaga 1 Antal ersättningstagare inom de olika ersättningsformerna.....	142
Bilaga 2 Statistikens framställning.....	145
Arbetsförmedlingens underrättelser	145
Funktionsnedsättning som innebar nedsatt arbetsförmåga.....	146

Rapporten i korthet

I den här rapporten redovisar Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen (IAF) statistik över Arbetsförmedlingens, arbetslöshetskassornas och Försäkringskassans olika delar av kontrollarbetet inom individersättningar vid arbetslöshet. Rapportens fokus ligger på de underrättelser som Arbetsförmedlingen skickar när det finns skäl att anta att arbetssökande, som är arbetslösa på hel- eller deltid eller deltar i ett arbetsmarknadspolitiskt program, inte uppfyller villkoren för att få ersättning. Rapporten tar också upp de sanktioner som arbetslöshetskassorna respektive Arbetsförmedlingen beslutar om för den som inte uppfyller villkoren och Försäkringskassans verkställande av Arbetsförmedlingens beslut om avstängning från ersättning.

I [kapitel 1](#) går vi igenom vilka aktörer som är involverade i kontrollarbetet. Vi går även igenom de krav som ställs på arbetssökande som får eller begär arbetslöshetsersättning¹ och de krav som ställs på arbetssökande som deltar i arbetsmarknadspolitiska program och får eller har möjlighet att få aktivitetsstöd, etableringsersättning eller utvecklingsersättning². Vi går slutligen igenom vilka sanktioner som arbetssökande kan få. Vi benämner generellt arbetssökande inom arbetslöshetsförsäkringen som arbetssökande och arbetssökande som deltar i arbetsmarknadspolitiska program som programdeltagare.

Här ger vi en översiktlig bild över vem som gör vad när det gäller underrättelser och sanktioner inom arbetslöshetsförsäkringen³:

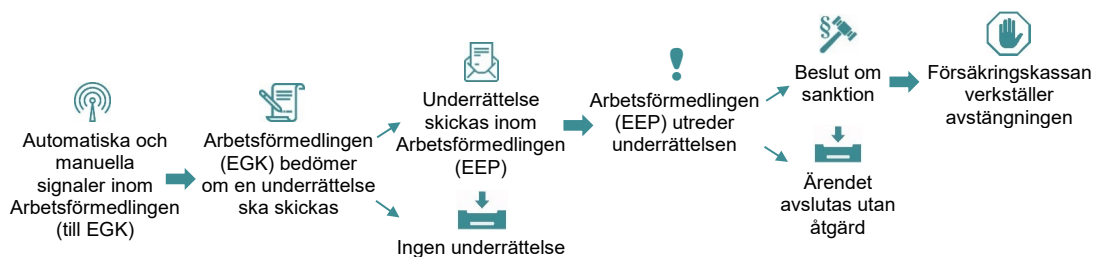

Vi ger också en översiktlig bild över vem som gör vad rörande underrättelser och sanktioner inom aktivitetsstödet, etableringsersättningen och utvecklingsersättningen:

¹ Vilka även benämns som arbetssökande inom arbetslöshetsersättningen.

² Vilka även benämns som programdeltagare inom aktivitetsstödet, etableringsersättningen respektive utvecklingsersättningen.

³ Bilderna använder Arbetsförmedlingens förkortningar på de enheter som är involverade i det operativa kontrollarbetet. EGK står för enheterna Granskning och kontroll och EEP står för enheten Ersättningsprövning.

I [kapitel 2](#) redovisar vi statistik som gäller kontrollarbetet för arbets sökande som fick eller begärde arbetslöshetsersättning. I följande kapitel gäller statistiken programdeltagare som fick eller hade möjlighet att få aktivitetsstöd ([kapitel 3](#)), etableringsersättning ([kapitel 4](#)) eller utvecklingsersättning ([kapitel 5](#)).

Statistiken baseras på uttag av data ur IAF:s tillsyns- och statistikdatabas för 2019 och 2020, och utgår från sanktionsbestämmelserna i

- 43–43 b §§ lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring (ALF)
- 6 kap. 2–4 §§ förordningen (2017:819) om ersättning till deltagare i arbetsmarknadspolitiska insatser (FEA).

Här i *Rapporten i korthet* redovisar vi en sammanfattande och övergripande bild av resultaten för de olika ersättningsformerna parallellt, men eftersom sanktionsbestämmelserna skiljer sig i vissa avseenden gör vi inga direkta jämförelser mellan dem. Statistik som inte redovisas här i *Rapporten i korthet* redovisas i respektive kapitel.

Begrepp i den statistiska redovisningen

- **Skickade underrättelser** avser inom arbetslöshetsersättningen alla underrättelser som Arbetsförmedlingen skickade för arbets sökande som uppgett att de kommer att ansöka om arbetslöshetsersättning. När det gäller aktivitetsstöd, etableringsersättning och utvecklingsersättning avses alla underrättelser som skickades inom Arbetsförmedlingen för personer i arbetsmarknadspolitiska program.
- **Mottagna underrättelser** avser alla underrättelser som arbetslöshetskassorna tog emot. Mottagna underrättelser kan avskrivas, till exempel om personen inte ansöker om ersättning för dagen för händelsen, eller prövas.
- **Prövade underrättelser** avser underrättelser som arbetslöshetskassorna och Arbetsförmedlingen utredde och slutförde. Prövade underrättelser kan lämnas utan åtgärd eller leda till beslut om varning eller avstängning från ersättning.
- **Prövningsgrad** avser hur stor andel av de mottagna underrättelserna som arbetslöshetskassorna prövade.
- **Sanktionsgrad** avser hur stor andel av de prövade underrättelserna som ledde till beslut om varning eller avstängning.

Fler skickade underrättelser om att missköta arbetssökandet än för andra grunder

Arbetsförmedlingen ska underrätta arbetslöshetskassan när det finns skäl att anta att arbetssökande som får eller begär arbetslöshetsersättning missköter arbetssökandet, förlänger tiden i arbetslöshet eller orsakar arbetslösheten. För deltagare i arbetsmarknadspolitiska program skickas underrättelserna istället inom Arbetsförmedlingen till enheten Ersättningsprövning.

I det här avsnittet redovisar vi hur många underrättelser Arbetsförmedlingen skickade för arbetssökande som fick eller begärde arbetslöshetsersättning och programdeltagare som fick eller hade möjlighet att få aktivitetsstöd, etableringsersättning eller utvecklingsersättning.

Om statistiken

Antalet skickade underrättelser påverkas av en rad olika faktorer. Bland annat:

- hur ofta arbetssökande och programdeltagare missköter arbetssökandet, förlänger tiden i arbetslöshet eller orsakar arbetslösheten
- om Arbetsförmedlingen får kännedom om att så skett
- om Arbetsförmedlingen skickar underrättelser när det kan antas att arbetssökande eller programdeltagare missköter arbetssökandet, förlänger tiden i arbetslöshet eller orsakar arbetslösheten
- antalet arbetssökande eller programdeltagare som omfattas av ersättningsformen.

Statistiken visar sammanfattningsvis:

- Arbetsförmedlingen skickade flest underrättelser när arbetssökande och programdeltagare hade misskött sig eller sitt arbetssökande, vanligtvis genom att inte lämna in sin aktivitetsrapport till Arbetsförmedlingen i tid.
- Arbetsförmedlingen skickade betydligt färre underrättelser när arbetssökande och programdeltagare antogs ha förlängt tiden i arbetslöshet eller orsakat sin arbetslöshet.

Vanligaste sättet att missköta arbetssökandet var att inte lämna in sin aktivitetsrapport i tid

När det gäller antalet skickade underrättelser om att missköta arbetssökandet visar statistiken sammanfattningsvis att antalet varierade mellan ca 33 000 för programdeltagare inom etableringsersättningen och 700 000 för arbetssökande inom arbetslöshetsersättningen. För alla ersättningsformer var det vanligaste sättet att

missköta arbetssökandet på att inte lämna in sin aktivitetsrapport till Arbetsförmedlingen i tid.

Tabell 1. Underrättelser om att missköta arbetssökandet som Arbetsförmedlingen skickade, och den vanligaste grunden.

Antal och andel av samtliga underrättelser 2020

Arbetslöshetsersättning	Aktivitetsstöd	Etableringsersättning	Utvecklingsersättning
43 § ALF		6 kap. 2 § FEA	
704 891	255 518	33 149	81 657

Vanligaste grunden för att en underrättelse skickades

Inte lämnat aktivitetsrapport till Arbetsförmedlingen i tid

66 %	43 %	44 %	49 %
------	------	------	------

Att arbetssökande eller programdeltagare misskött sig eller sitt arbetssökande var den vanligaste grunden för underrättelser som Arbetsförmedlingen skickade oavsett ersättningsform. Arbetsförmedlingen skickade 704 891 underrättelser till arbetslöshetskassorna när arbetssökande inom arbetslöshetsersättningen bedömdes ha misskött sitt arbetssökande. Antalet underrättelser som skickades inom Arbetsförmedlingen för programdeltagare var 255 518 inom aktivitetsstödet, 33 149 inom etableringsersättningen och 81 657 inom utvecklingsersättningen. Inom etableringsersättningen innebar det att antalet skickade underrättelser minskade med 34 procent jämfört med 2019. Inom de resterande ersättningsformerna innebar det en ökning med mellan 14 och 25 procent jämfört med året innan. Se mer i [tabell 2.3](#) för arbetslöshetsersättningen, [tabell 3.3](#) för aktivitetsstödet, [tabell 4.3](#) för etableringsersättningen och [tabell 5.3](#) för utvecklingsersättningen.

Den vanligaste grunden för underrättelser när arbetssökande och programdeltagare bedömdes ha misskött sitt arbetssökande var samma för alla ersättningsformer, både 2019 och 2020: att personen inte hade lämnat in sin aktivitetsrapport till Arbetsförmedlingen i tid. Dessa underrättelser skickas helt automatiskt. Andelen av underrättelserna som skickades med denna grund varierade mellan 66 procent för arbetssökande inom arbetslöshetsersättningen och 43 procent för programdeltagare inom aktivitetsstödet. För samtliga ersättningsformer utgjorde dessa underrättelser en mindre andel av samtliga underrättelser om att missköta arbetssökandet 2020 än året innan.

Få underrättelser skickades om att förlänga tiden i arbetslöshet och orsaka arbetslösheten

När det gäller de underrättelser Arbetsförmedlingen skickade när arbetssökande och programdeltagare antogs ha förlängt tiden i arbetslöshet, enligt 43 a § ALF respektive 6 kap. 3 § FEA, eller orsakat sin arbetslöshet, enligt 43 b § ALF respektive 6 kap. 4 § FEA, visar statistiken sammanfattningsvis att Arbetsförmedlingen skickade få sådana underrättelser.

När arbetssökande och programdeltagare antogs ha förlängt tiden i arbetslöshet skickade Arbetsförmedlingen under 2020

- 1 278 underrättelser för arbetssökande som fick eller begärde arbetslöshetsersättning
- 1 252 underrättelser för programdeltagare som fick eller hade möjlighet att få aktivitetsstöd
- 110 underrättelser för programdeltagare som fick eller hade möjlighet att få etableringsersättning
- 218 underrättelser för programdeltagare som fick eller hade möjlighet att få utvecklingsersättning.

Den vanligaste grunden till att en underrättelse skickades var att arbetssökande hade avvisat en anvisning till ett arbetsmarknadspolitiskt program eller att programdeltagare, oavsett ersättningsform, hade avvisat en erbjuden insats, aktivitet eller åtgärd inom det arbetsmarknadspolitiska programmet.

Se mer i anslutning till [tabell 2.4](#) för arbetslöshetsersättningen, [tabell 3.4](#) för aktivitetsstödet, [tabell 4.4](#) för etableringsersättningen och [tabell 5.4](#) för utvecklingsersättningen.

När arbetssökande och programdeltagare antogs ha orsakat sin arbetslöshet skickade Arbetsförmedlingen under 2020

- 138 underrättelser för arbetssökande som fick eller begärde arbetslöshetsersättning
- 36 underrättelser för programdeltagare som fick eller hade möjlighet att få aktivitetsstöd
- 6 underrättelser för programdeltagare som fick eller hade möjlighet att få etableringsersättning
- 11 underrättelser för programdeltagare som fick eller hade möjlighet att få utvecklingsersättning.

Den vanligaste grunden för underrättelser var att den arbetssökande eller programdeltagaren hade lämnat sitt arbete utan någon giltig anledning i regelverkets mening. Det gäller alla ersättningsformer och både 2019 och 2020.

Se mer i anslutning till [tabell 2.5](#) för arbetslöshetsersättningen, [tabell 3.5](#) för aktivitetsstödet, [tabell 4.5](#) för etableringsersättningen och [tabell 5.5](#) för utvecklingsersättningen. En anledning till att underrättelserna är få om att arbetssökande själva har orsakat arbetslösheten, är att informationen om det oftast inte når Arbetsförmedlingen. I avsnittet [Krav och sanktioner inom arbetslöshetsförsäkringen](#) i kapitel 1 kan du läsa mer om detta.

En stor del av underrättelserna som arbetslöshetskassorna tog emot prövades inte

När det gäller arbetssökande med arbetslöshetsersättning är det arbetslöshetskassorna som prövar underrättelser från Arbetsförmedlingen och fattar beslut om eventuell sanktion, det vill säga varning eller avstängning från ersättning. Alla underrättelser som Arbetsförmedlingen skickar lagras hos Arbetsförmedlingen och när en arbetssökande ansöker om arbetslöshetsersättning lämnas eventuella underrättelser vidare till arbetslöshetskassan. Det innebär att det inte är alla underrättelser som Arbetsförmedlingen skickar som tas emot av arbetslöshetskassorna. Det skriver vi om i avsnittet [Arbetslöshetskassan utreder och beslutar](#) i kapitel 1 och i avsnittet [Arbetslöshetskassornas hantering](#) i kapitel 2.

Statistiken visar sammanfattningsvis att arbetslöshetskassorna tog emot drygt 410 000 av de underrättelser Arbetsförmedlingen skickade. Av dessa prövade arbetslöshetskassorna 37 procent.

Tabell 2. Underrättelser som arbetslöshetskassorna tog emot och prövade med grund i 43–43 b §§ ALF.

Antal och antal per tusen ersättningstagare, 2020

Mottagna underrättelser	Mottagna per tusen ersättningstagare	Prövade underrättelser	Prövade per tusen ersättningstagare
414 243	1 218	152 296	448

Under 2020 tog arbetslöshetskassorna tillsammans emot sammanlagt 414 243 underrättelser från Arbetsförmedlingen där arbetssökande med arbetslöshetsersättning bedömdes ha misskött arbetssökandet, förlängt tiden i arbetslöshet eller orsakat

arbetslösheten. Det motsvarar 1 218 mottagna underrättelser per tusen ersättningstagare.

Arbetslöshetskassorna prövade 37 procent av alla underrättelser som de tog emot under 2020. Det var sammanlagt 152 296 underrättelser, vilket motsvarar 448 prövade underrättelser per tusen ersättningstagare. Se mer i [tabell 2.11](#). En stor del av de underrättelser som tas emot av en arbetslöshetskassa är inte aktuella för prövning utan avskrivs. Det kan du läsa mer om i avsnittet [Arbetslöshetskassan utreder och beslutar](#) i kapitel 1.

94 %

Av alla underrättelser som arbetslöshetskassorna prövade ledde 94 procent till beslut om sanktion 2020.

När det kommer till de enskilda arbetslöshetskassorna visar statistiken följande:

- Arbetslöshetskassan Alfa tog emot flest underrättelser i förhållande till antalet ersättningstagare, 2 605 underrättelser per tusen ersättningstagare, och hade det högsta antalet prövade underrättelser: 583 underrättelser per tusen ersättningstagare.
- Akademikernas arbetslöshetskassa hade det lägsta antalet mottagna och prövade underrättelser i förhållande till antalet ersättningstagare: 719 respektive 338 per tusen ersättningstagare.
- Andelen av mottagna underrättelser som prövades varierade mellan arbetslöshetskassorna. Arbetslöshetskassan Alfa hade den lägsta prövningsgraden, 22 procent, och Ledarnas arbetslöshetskassa hade den högsta, 51 procent.
- Elektrikernas arbetslöshetskassa hade den högsta sanktionsgraden bland arbetslöshetskassorna, 98 procent. Akademikernas arbetslöshetskassa hade den lägsta sanktionsgraden, 85 procent.

Flest prövade underrättelser om att missköta arbetssökandet rörde att aktivitetsrapporten inte skickats in i tid

Arbetslöshetskassan ska göra en självständig prövning av en underrättelse från Arbetsförmedlingen. Det innebär att grunden för prövningen och beslutet kan ändras från den grund som Arbetsförmedlingen angav när underrättelsen skickades. När det

gäller deltagare i arbetsmarknadspolitiska program är det Arbetsförmedlingen som prövar underrättelser och beslutar om eventuell sanktion. Arbetslöshetskassan prövar endast underrättelser för arbetssökande med arbetslöshetsersättning medan Arbetsförmedlingen prövar alla underrättelser för programdeltagare som fick eller hade möjlighet att få aktivitetsstöd, etableringsersättning eller utvecklingsersättning.

Statistiken visar sammanfattningsvis att antalet prövade underrättelser varierade mellan 402 underrättelser per tusen ersättningstagare inom etableringsersättningen och 1 018 per tusen ersättningstagare inom utvecklingsersättningen. För alla ersättningsformer rörde flest prövade underrättelser att aktivitetsrapporten inte skickats in till Arbetsförmedlingen i tid.

Tabell 3. Underrättelser om att missköta arbetssökandet som arbetslöshetskassorna respektive Arbetsförmedlingen prövade, och den vanligaste grunden som prövades. Antal per tusen ersättningstagare, 2020

Arbetslöshetsersättning	Aktivitetsstöd	Etableringsersättning	Utvecklingsersättning
Arbetslöshetskassornas prövning med grund i 43 § ALF	Arbetsförmedlingens prövning av underrättelser med grund i 6 kap. 2 § FEA		
446	429	402	1 018
Vanligaste grunden för underrättelser som prövades			
Inte lämnat aktivitetsrapport till Arbetsförmedlingen i tid			
232	314	304	838

Arbetslöshetskassorna prövade totalt 151 790 underrättelser om att arbetssökande med arbetslöshetsersättning hade misskött sitt arbetssökande under 2020. Det motsvarar 446 underrättelser per tusen ersättningstagare.

Arbetsförmedlingen prövade totalt 88 884 underrättelser om att programdeltagare som fick eller hade möjlighet att få aktivitetsstöd misskött sitt arbetssökande. Det motsvarar 429 per tusen ersättningstagare. Inom etableringsersättningen prövade Arbetsförmedlingen totalt 16 027, vilket motsvarar 402 per tusen ersättningstagare. För programdeltagare inom utvecklingsersättningen prövades 33 816 underrättelser. Det motsvarar 1 018 underrättelser per tusen ersättningstagare

Se mer i [tabell 2.12](#), för arbetslöshetsersättningen, [tabell 3.11](#), för aktivitetsstödet, [tabell 4.11](#), för etableringsersättningen och [tabell 5.11](#), för utvecklingsersättningen.

Flest prövade underrättelser om att arbetssökande och programdeltagare hade misskött sitt arbetssökande gällde att aktivitetsrapporten inte hade lämnats in till Arbetsförmedlingen i tid. Det gäller inom alla ersättningsformer.

Sanktionsgraden för underrättelser om att missköta arbetssökandet varierade beroende på underrättelsegrunden

Sanktionsgraden, som visar andelen av de prövade underrättelserna som ledde till ett beslut om sanktion, varierade beroende på underrättelsegrunden. Statistiken visar också att den genomsnittliga sanktionsgraden då arbets sökande och programdeltagare misskött sig eller sitt arbets sökande varierade mellan de olika ersättningsformerna.

Tabell 4. Sanktionsgrad för underrättelser om att missköta arbetssökandet som arbetslöshetskassorna respektive Arbetsförmedlingen prövade.

Andel, 2020

Arbetslöshetsersättning	Aktivitetsstöd	Etableringsersättning	Utvecklingsersättning
Genomsnittlig sanktionsgrad för arbetslöshetskassornas beslut med grund i 43 § ALF	Genomsnittlig sanktionsgrad för Arbetsförmedlingens beslut med grund i 6 kap. 2 § FEA		
94 %	93 %	96 %	98 %
Högst sanktionsgrad			
Inte lämnat in aktivitetsrapport i tid	Inte lämnat in aktivitetsrapport i tid Inte aktivt sökt lämpliga arbeten	Inte sökt anvisat lämpligt arbete	Inte sökt anvisat lämpligt arbete
96 %	94 %	100 %	100 %
Lägst sanktionsgrad			
Inte sökt anvisat lämpligt arbete	Inte sökt anvisat lämpligt arbete Inte besökt eller kontaktat Arbetsförmedlingen i tid	Inte medverkat till att upprätta handlingsplan Inte sökt anvisad utbildning	Inte medverkat till att upprätta handlingsplan
87 %	81 %	80 %	91 %

När det gäller arbetslöshetskassornas prövning av underrättelser om att missköta arbetssökandet var den genomsnittliga sanktionsgraden 94 procent. För Arbetsförmedlingens prövning av underrättelser var sanktionsgraden 93 procent

inom aktivitetsstödet, 96 procent inom etableringsersättningen och 98 procent inom utvecklingsersättningen.

Inom arbetslöshetsersättningen och aktivitetsstödet var sanktionsgraden högst för underrättelser om att arbetssökande och programdeltagare inte hade lämnat in sin aktivitetsrapport i tid. Inom aktivitetsstödet var sanktionsgraden lika hög för underrättelser om att programdeltagare inte aktivt hade sökt lämpliga arbeten, vilket även var den underrättelsegrund där sanktionsgraden var högst inom etableringsersättningen och utvecklingsersättningen.

Underrättelsegrunden med lägst sanktionsgrad varierade mellan ersättningsformerna. Vanligast var att sanktionsgraden var lägst för underrättelser om att arbetssökande och programdeltagare inte hade sökt ett lämpligt arbete som Arbetsförmedlingen anvisat dem att söka och att programdeltagare inte hade medverkat till att upprätta en handlingsplan.

Se mer i [tabell 2.12](#) för arbetslöshetsersättningen, [tabell 3.11](#) för aktivitetsstödet, [tabell 4.11](#) för etableringsersättningen och [tabell 5.11](#) för utvecklingsersättningen.

Få prövade underrättelser om att förlänga tiden i arbetslöshet och orsaka arbetslösheten

När det gäller arbetslöshetskassornas och Arbetsförmedlingens prövning av underrättelser om att arbetssökande och programdeltagare hade förlängt sin tid i arbetslöshet och beslut om sanktion med grund i 43 a § ALF respektive 6 kap. 3 § FEA, visar statistiken sammanfattningsvis att få sådana underrättelser prövades. Detsamma gäller arbetslöshetskassornas och Arbetsförmedlingens prövning av underrättelser om att arbetssökande och programdeltagare hade orsakat arbetslösheten och beslut om sanktion med grund i 43 b § ALF respektive 6 kap. 4 § FEA.

När det kommer till arbetslöshetskassornas och Arbetsförmedlingens prövning av underrättelser om att arbetssökande och programdeltagare hade förlängt sin tid i arbetslöshet och beslut om sanktion, visar statistiken:

- Oavsett ersättningsform prövade arbetslöshetskassorna och Arbetsförmedlingen 1 underrättelse per tusen ersättningsstagare då arbetssökande och programdeltagare förlängt sin tid i arbetslöshet.

- Den vanligaste grunden för arbetslöshetskassornas prövning var att arbetssökande hade avvisat en anvisning till ett arbetsmarknadspolitiskt program.
- Den vanligaste grunden för Arbetsförmedlingens prövning var att programdeltagare, oavsett ersättningsform, hade avvisat en erbjuden insats, aktivitet eller åtgärd inom det arbetsmarknadspolitiska programmet.
- Den genomsnittliga sanktionsgraden var 85 procent när det gäller arbetslöshetskassornas prövning av underrättelser.
- När det gäller Arbetsförmedlingens prövning av underrättelser för programdeltagare var den genomsnittliga sanktionsgraden 84 procent inom aktivitetsstödet, 92 procent inom etableringsersättningen och 93 procent inom utvecklingsersättningen.

Se mer i [tabell 2.13](#) för arbetslöshetsersättningen, [tabell 3.12](#) för aktivitetsstödet, [tabell 4.12](#) för etableringsersättningen och i [tabell 5.12](#) för utvecklingsersättningen.

När det gäller arbetslöshetskassornas och Arbetsförmedlingens prövning av underrättelser om att arbetssökande och programdeltagare hade orsakat arbetslösheten och beslut om sanktion, visar statistiken:

- Endast ett fåtal underrättelser om att orsaka arbetslösheten prövades, varav alla var för arbetssökande med arbetslöshetsersättning. Den vanligaste grunden för prövning var att arbetssökande hade lämnat ett arbetsmarknadspolitiskt program utan någon i regelverkets mening giltig anledning.
- Den genomsnittliga sanktionsgraden för underrättelser som arbetslöshetskassorna prövade av var 78 procent. Eftersom det handlar om få underrättelser är sanktionsgraden dock osäker.

Se mer i [tabell 2.14](#) för arbetslöshetsersättningen, [tabell 3.13](#) för aktivitetsstödet, [tabell 4.13](#) för etableringsersättningen och [tabell 5.13](#) för utvecklingsersättningen.

Varning var den vanligaste sanktionen när arbetssökande och programdeltagare misskött arbetssökandet

Om arbetslöshetskassan eller Arbetsförmedlingen gör bedömningen att den arbetssökande eller programdeltagaren har misskött sitt arbetssökande beslutar de om en sanktion enligt en sanktionstrappa. Om det är första gången den arbetssökande

eller programdeltagaren missköter sitt arbetssökande får hen en varning. Därefter beslutar arbetslöshetskassan eller Arbetsförmedlingen om avstängning. Det kan du läsa mer om i avsnitten [Krav och sanktioner inom arbetslöshetsförsäkringen](#) och [Krav och sanktioner inom aktivitetsstödet, etableringsersättningen och utvecklingsersättningen](#) i kapitel 1.

När det gäller arbetslöshetskassornas respektive Arbetsförmedlingens beslut om sanktion efter prövningen av underrättelser när arbetssökande och programdeltagare hade misskött arbetssökandet, visar statistiken sammanfattningsvis:

- Antalet beslut om sanktion varierade mellan 1 018 per tusen ersättningstagare för programdeltagare inom utvecklingsersättningen och 387 per tusen ersättningstagare för programdeltagare inom etableringsersättningen.
- Det vanligaste sanktionsbeslutet var en varning, oavsett ersättningsform. Sett till avstängningsbesluten var det vanligast med avstängning från ersättning i 1 dag.

Tabell 5. Arbetslöshetskassornas respektive Arbetsförmedlingens beslut om sanktion för underrättelser om att missköta arbetssökandet.

Antal per tusen ersättningstagare, 2020

Arbetslöshetsersättning	Aktivitetsstöd	Etableringsersättning	Utvecklingsersättning
Arbetslöshetskassornas beslut med grund i 43 § ALF	Arbetsförmedlingens beslut med grund i 6 kap. 2 § FEA		
415	398	387	1 003
Vanligaste typen av sanktionsbeslut			
272	132	184	378
Vanligaste typen av avstängningsbeslut			
92	87	107	216

Arbetslöshetskassorna fattade under 2020 totalt 98 101 beslut om sanktion när arbetssökande med arbetslöshetsersättning hade misskött arbetssökandet. Det motsvarar 415 sanktionsbeslut per tusen ersättningstagare, vilket är likvärdigt med antalet under 2019.

Arbetsförmedlingen fattade totalt 82 493 beslut om sanktion när programdeltagare som fick eller hade möjlighet att få aktivitetsstöd hade misskött sig eller sitt

arbetssökande. Inom etableringsersättningen fattade Arbetsförmedlingen 15 462 sådana sanktionsbeslut och inom utvecklingsersättningen 33 302. Det motsvarar 398 sanktionsbeslut per tusen ersättningstagare inom aktivitetsstödet, 387 per tusen ersättningstagare inom etableringsersättningen och 1 003 sanktionsbeslut per tusen ersättningstagare inom utvecklingsersättningen. Antalet sanktionsbeslut minskade något mer inom etableringsersättningen än inom aktivitetsstödet och utvecklingsersättningen. Jämfört med 2019 minskade antalet sanktionsbeslut med 15 procent inom etableringsersättningen. Inom aktivitetsstödet och utvecklingsersättningen minskade antalet med 7 till 8 procent.

Det var vanligast att både arbetslöshetskassornas och Arbetsförmedlingens beslut om sanktion innebar en varning. Arbetslöshetskassorna fattade 272 beslut om varning per tusen ersättningstagare för arbetssökande med arbetslöshetsersättning. När det gäller programdeltagare inom aktivitetsstödet fattade Arbetsförmedlingen 132 beslut om varning per tusen ersättningstagare. För programdeltagare inom etableringsersättningen var antalet 288 per tusen ersättningstagare, och för programdeltagare inom utvecklingsersättningen var antalet 378 per tusen ersättningstagare.

När det gäller arbetslöshetskassornas och Arbetsförmedlingens beslut om avstängning var det inom alla ersättningsformer vanligast att beslutet innebar att personen stängdes av från ersättning i 1 ersättningsdag. När det gäller arbetssökande med arbetslöshetsersättning fattade arbetslöshetskassorna 92 beslut per tusen ersättningstagare om avstängning i 1 dag. Antalet beslut minskade i takt med att antalet avstängningsdagar ökade. När det gäller programdeltagare inom aktivitetsstödet fattade Arbetsförmedlingen 87 beslut per tusen ersättningstagare om avstängning i 1 dag. För programdeltagare inom etableringsersättningen var antalet 107 beslut per tusen ersättningstagare och för programdeltagare inom utvecklingsersättningen var antalet 216 per tusen ersättningstagare. Inom aktivitetsstödet och utvecklingsersättningen minskade antalet beslut i takt med att antalet avstängningsdagar ökade, men ökade igen vid avstängning i 45 ersättningsdagar. Den sanktionen kan utdelas flera gånger för en och samma person.

Se mer i [tabell 2.15](#) för arbetslöshetsersättningen, [tabell 3.14](#) för aktivitetsstödet, [tabell 4.14](#) för etableringsersättningen och [tabell 5.14](#) för utvecklingsersättningen.

Arbetsförmedlingens handläggningstid mer än halverades mellan 2019 och 2020

När det gäller arbetslöshetskassornas respektive Arbetsförmedlingens handläggningstider för underrättelser när arbetssökande och programdeltagare hade misskött arbetssökandet, förlängt tiden i arbetslöshet eller orsakat arbetslösheten som ledde till beslut om sanktion visar statistiken sammanfattningsvis:

- Handläggningstiden för underrättelser som ledde till beslut om sanktion var något kortare hos arbetslöshetskassorna än hos Arbetsförmedlingen. Det var dock stora skillnader i handläggningstiden mellan de enskilda arbetslöshetskassorna.
- Arbetsförmedlingens handläggningstid för underrättelser var betydligt kortare under 2020 jämfört med under 2019.

Tabell 6. Handläggningstid för underrättelser med grund i 43–43 b §§ ALF respektive 6 kap. 2–4 §§ FEA som ledde till sanktion.

Mediantid och tredje kvartilen, 2020

Arbetslöshetsersättning	Aktivitetsstöd	Etableringsersättning	Utvecklingsersättning
Arbetslöshetskassornas handläggning med grund i 43–43 b §§ ALF	Arbetsförmedlingens handläggning med grund i 6 kap. 2–4 §§ FEA		
	Median		
18 dagar	25 dagar	25 dagar	25 dagar
	Tredje kvartilen		
29 dagar	49 dagar	53 dagar	35 dagar

För arbetslöshetskassorna var den längsta handläggningstiden för hälften av alla underrättelser, mediantiden, 18 dagar under 2020. Det tog 29 dagar innan arbetslöshetskassorna hade utrett och fattat beslut i tre fjärdedelar, den tredje kvartilen, av underrättelserna. Se mer i [tabell 2.16](#).

När det gäller Arbetsförmedlingens prövning av underrättelser och beslut om sanktion var mediantiden 25 dagar för alla programdeltagare, oavsett ersättningsform. Den tredje kvartilen varierade dock mellan ersättningsformerna. Det tog 49 dagar innan Arbetsförmedlingen hade handlagt och fattat beslut om sanktion i tre fjärdedelar av underrättelserna för programdeltagare som fick eller hade möjlighet att få aktivitetsstöd, medan det inom etableringsersättningen tog 53 dagar, och inom utvecklingsersättningen tog 35 dagar. Se mer i [tabell 3.15](#) för aktivitetsstödet,

[tabell 4.15](#) för etableringsersättningen och [tabell 5.15](#) för utvecklingsersättningen. Arbetsförmedlingens handläggningstid var kortare än under 2019, då mediantiden var 71 dagar för programdeltagare inom aktivitetsstödet och utvecklingsersättningen, som då redovisades tillsammans, och 67 dagar för programdeltagare inom etableringsersättningen⁴.

När det gäller handläggningstiden för underrättelser hos de enskilda arbetslöshetskassorna visar statistiken följande:

- Journalisternas arbetslöshetskassa hade den kortaste handläggningstiden, med en median på 9 dagar.
- Arbetslöshetskassan Alfa hade den längsta handläggningstiden. Mediantiden var 40 dagar och den tredje kvartilen 102 dagar.
- Livsmedelsarbetarnas och Småföretagarnas arbetslöshetskassor hade näst längst handläggningstid med en median på 20 dagar.

Fler underrättelser och sanktioner för män, yngre och de med grundskola som högsta utbildning

Genom att titta närmare på bakgrundsvariablerna för arbetssökande och programdeltagare kan vi se vilka som fick flest underrättelser och sanktioner i förhållande till antalet ersättningstagare under 2020. Bakgrundsvariablerna är kön, åldersgrupp, högsta utbildning, födelseland och om arbetsförmågan påverkades av en funktionsnedsättning. Här sammanfattar vi vad statistiken visar.

Arbetsförmedlingen skickade fler underrättelser för män än för kvinnor inom alla ersättningsformer. Störst var skillnaden för programdeltagare inom utvecklingsersättningen, där antalet underrättelser per tusen ersättningstagare var 1 962 för kvinnor och 2 793 för män. Inom arbetslöshetsersättningen var skillnaden liten. Se mer i [tabell 2.6](#) för arbetslöshetsersättningen, [tabell 3.6](#) för aktivitetsstödet, [tabell 4.6](#) för etableringsersättningen och [tabell 5.6](#) för utvecklingsersättningen.

Även antalet sanktioner per tusen ersättningstagare var större för män än för kvinnor, och inom utvecklingsersättningen var skillnaden störst. Se mer i [tabell 2.22](#) för arbetslöshetsersättningen, [tabell 3.21](#) för aktivitetsstödet, [tabell 4.21](#) för etableringsersättningen och [tabell 5.21](#) för utvecklingsersättningen.

---

⁴ IAF 2020:16 ”Underrättelser och sanktioner 2019”.

Generellt minskade antalet skickade underrättelser i takt med att de arbetssökandes och programdeltagarnas ålder ökade. Störst var skillnaden för arbetssökande som fick eller begärde arbetslöshetsersättning, där antalet skickade underrättelser per tusen ersättningstagare var 5 000 för den yngsta åldersgruppen, till och med 24 år, och 1 458 för den äldsta åldersgruppen 55 år och äldre. Se mer i [tabell 2.7](#) för arbetslöshetsersättningen, [tabell 3.7](#) för aktivitetsstödet, [tabell 4.7](#) för etableringsersättningen och [tabell 5.7](#) för utvecklingsersättningen.

Även när det kommer till antalet sanktioner fanns skillnader mellan åldersgrupperna. Störst skillnad var det för programdeltagare inom aktivitetsstödet, där antalet sanktioner per tusen ersättningstagare var nästan dubbelt så hög för programdeltagare mellan 25 och 34 år som för de 55 år och äldre. Skillnaderna i sanktionsgrad var också störst inom aktivitetsstödet. Sanktionsgraden varierade mellan 89 procent för den äldsta åldersgruppen och 97 procent för den yngsta åldersgruppen. Se mer i [tabell 2.23](#) för arbetslöshetsersättningen, [tabell 3.22](#) för aktivitetsstödet, [tabell 4.22](#) för etableringsersättningen och [tabell 5.22](#) för utvecklingsersättningen.

Arbetsförmedlingen skickade generellt fler underrättelser för arbetssökande och programdeltagare med grundskola som högsta utbildning. Störst var skillnaden för programdeltagare inom utvecklingsersättningen, där antalet underrättelser per tusen ersättningstagare var 2 987 för programdeltagare med grundskola som högsta utbildning och 1 375 för programdeltagare med eftergymnasial utbildning. Skillnaden var minst inom etableringsersättningen, där hade programdeltagare med gymnasieutbildning istället flest underrättelser per tusen ersättningstagare. Se mer i [tabell 2.8](#) för arbetslöshetsersättningen, [tabell 3.8](#) för aktivitetsstödet, [tabell 4.8](#) för etableringsersättningen och [tabell 5.8](#) för utvecklingsersättningen.

Även i antalet sanktioner fanns skillnader sett till de arbetssökandes och programdeltagarnas utbildningsnivå. Skillnaden i antalet sanktioner per tusen ersättningstagare var störst för programdeltagare inom aktivitetsstödet, där de med grundskoleutbildning fick 499 sanktioner per tusen ersättningstagare och de med eftergymnasial utbildning fick 304 sanktioner per tusen ersättningstagare. När det kommer till sanktionsgrad varierade den inom arbetslöshetsersättningen mellan 92 procent för de med eftergymnasial utbildning och 96 procent för de med grundskoleutbildning. Se mer i [tabell 2.24](#) för arbetslöshetsersättningen, [tabell 3.23](#) för aktivitetsstödet, [tabell 4.23](#) för etableringsersättningen och [tabell 5.23](#) för utvecklingsersättningen.

Det var vanligast att Arbetsförmedlingen skickade underrättelser för arbetssökande och programdeltagare födda i ett land utanför Europa, jämfört med de födda inom Europa. Ett undantag var utvecklingsersättningen, där det skickades flest

underrättelser för programdeltagare födda i ett nordiskt land utanför Sverige. För programdeltagare inom aktivitetsstödet var antalet skickade underrättelser per tusen ersättningstagare 1 473 för programdeltagare födda i ett land utanför Europa och 916 för programdeltagare födda i ett annat nordiskt land än Sverige. Se mer i [tabell 2.9](#) för arbetslöshetsersättningen, [tabell 3.9](#) för aktivitetsstödet, [tabell 4.9](#) för etableringsersättningen och [tabell 5.9](#) för utvecklingsersättningen.

Sett till födelseland var skillnaderna i antalet sanktioner små, framförallt för arbetssökande inom arbetslöshetsersättningen och programdeltagare inom utvecklingsersättningen. Vissa skillnader fanns inom aktivitetsstödet och etableringsersättningen. Se mer i [tabell 2.25](#) för arbetslöshetsersättningen, [tabell 3.24](#) för aktivitetsstödet, [tabell 4.24](#) för etableringsersättningen och [tabell 5.24](#) för utvecklingsersättningen.

Arbetsförmedlingen skickade flest underrättelser för arbetssökande och programdeltagare som inte hade någon funktionsnedsättning som innebar nedsatt arbetsförmåga. Det gäller inom alla ersättningsformer. Störst var skillnaden i antalet skickade underrättelser för programdeltagare inom utvecklingsersättningen, där antalet underrättelser per tusen ersättningstagare var 2 638 för programdeltagare som inte hade någon funktionsnedsättning som innebar nedsatt arbetsförmåga och 1 163 för programdeltagare som hade en fysisk funktionsnedsättning som innebar nedsatt arbetsförmåga. Skillnaden var minst för programdeltagare inom aktivitetsstödet. Se mer i [tabell 2.10](#) för arbetslöshetsersättningen, [tabell 3.10](#) för aktivitetsstödet, [tabell 4.10](#) för etableringsersättningen och [tabell 5.10](#) för utvecklingsersättningen.

Det fanns skillnader i antalet prövade underrättelser och antalet sanktioner för arbetssökande och programdeltagare som hade en fysisk, psykisk eller kognitiv och inte hade någon funktionsnedsättning som påverkade arbetsförmågan. Generellt var antalet prövade underrättelser och antalet sanktioner lägst för arbetssökande och programdeltagare med en fysisk funktionsnedsättning som innebar nedsatt arbetsförmåga, när hänsyn tas till antalet ersättningstagare. Störst skillnad var det för programdeltagare inom etableringsersättningen. Antalet sanktioner per tusen ersättningstagare var högst för programdeltagare med en psykisk eller kognitiv funktionsnedsättning som innebar nedsatt arbetsförmåga, 461, och lägst för programdeltagare som hade en fysisk funktionsnedsättning som innebar nedsatt arbetsförmåga, 278. Se mer i [tabell 2.26](#) för arbetslöshetsersättningen, [tabell 3.25](#) för aktivitetsstödet, [tabell 4.25](#) för etableringsersättningen och [tabell 5.25](#) för utvecklingsersättningen.

Högst andel verkställda beslut om avstängning inom etableringsersättningen

När Arbetsförmedlingen har fattat ett beslut om att en programdeltagare ska stängas av från ersättning i ett visst antal dagar, är det Försäkringskassan som verkställer beslutet. Det krävs att programdeltagaren ansöker om ersättning för att Försäkringskassan ska kunna verkställa avstängningen. Därför kan skillnader i verkställighetsgrad mellan ersättningsformerna bero på att deltagarna ansöker om ersättning i olika utsträckning.

Statistiken visar sammanfattningsvis att Försäkringskassan verkställde högst andel beslut om avstängning från ersättning för programdeltagare inom etableringsersättningen. Verkställighetsgraden var lägst för programdeltagare inom utvecklingsersättningen.

Tabell 7. Beslut om avstängning från ersättning som Försäkringskassan verkställde helt, delvis eller inte alls.

Antal och andel, 2020

Aktivitetsstöd	Etableringsersättning	Utvecklingsersättning
Beslut om avstängning från ersättning som Försäkringskassan tog emot		
55 179	8 159	20 829
Helt verkställda beslut		
60 %	87 %	49 %
Delvis verkställda beslut		
4 %	1 %	5 %
Inte verkställda beslut		
35 %	12 %	46 %

Under 2020 tog Försäkringskassan emot 55 179 beslut om avstängning från Arbetsförmedlingen inom aktivitetsstödet. Försäkringskassan verkställde 60 procent av avstängningsbesluten helt, vilket innebär att programdeltagarna stängdes av från ersättning under samtliga dagar som beslutet omfattade. Det var 4 procent av besluten som verkställdes delvis. Det innebär att programdeltagarna stängdes av från ersättning några av dagarna. Försäkringskassan verkställde inte resterande 35 procent av besluten. Se mer i [tabell 3.26](#) och [diagram 3.3](#).

När det gäller etableringsersättningen tog Försäkringskassan emot 8 159 beslut om avstängning från ersättning från Arbetsförmedlingen. Försäkringskassan verkställde 87 procent av dessa beslut helt. Det var 1 procent av besluten som verkställdes delvis och 12 procent som inte verkställdes alls. Se mer i [tabell 4.26](#) och [diagram 4.3](#).

Inom utvecklingsersättningen tog Försäkringskassan emot 20 829 beslut om avstängning från ersättning från Arbetsförmedlingen. Försäkringskassan verkställde 49 procent av dessa beslut helt. Det var 5 procent av besluten som verkställdes delvis och 46 procent som inte verkställdes alls. Se mer i [tabell 5.26](#) och [diagram 5.3](#).

1

Vem kontrollerar vad och vem beslutar om vilka sanktioner?

Den som är anmäld som arbetssökande vid Arbetsförmedlingen och arbetslös på heltid eller deltid kan få arbetslöshetsersättning. Den som deltar i ett arbetsmarknadspolitiskt program eller en insats kan få aktivitetsstöd eller utvecklingsersättning⁵ och den som deltar i programmet etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare (etableringsprogrammet) kan få etableringsersättning. Inom samtliga dessa ersättningsformer ställs det vissa krav på den arbetssökande för att hen ska få ersättning, bland annat att hen ska söka arbete aktivt och redovisa sitt arbetssökande till Arbetsförmedlingen. De som inte uppfyller kraven riskerar att få en sanktion, det vill säga en varning eller avstängning från ersättning.

I det här kapitlet går vi igenom vilka aktörer som är involverade i kontrollarbetet i vid bemärkelse, från en första iakttagelse om att en arbetssökande kanske inte uppfyller kraven till att en beslutad sanktion verkställs, inom de olika individuella ersättningarna vid arbetslöshet. Vi går även igenom de krav som ställs på arbetssökande som får eller begär ersättning och vilka sanktionerna blir för den som inte lever upp till kraven; först inom arbetslöshetsförsäkringen och därefter för de andra tre ersättningsformerna. Vi benämner generellt arbetssökande inom arbetslöshetsförsäkringen som arbetssökande och arbetssökande som deltar i arbetsmarknadspolitiska program som programdeltagare.

Arbetslöshetsförsäkringen

De krav som ställs på arbetssökande som får eller begär arbetslöshetsersättning samt de uppgifter som Arbetsförmedlingen har inom kontrollarbetet anges i

- lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring (ALF)
- förordningen (2000:628) om den arbetsmarknadspolitiska verksamheten.

---

⁵ Aktivitetsstöd lämnas till den programdeltagare som har fyllt 25 år. Aktivitetsstöd får även lämnas till den som inte har fyllt 25 år, om hen är eller skulle ha varit berättigad till arbetslöshetsersättning (2 kap. 1 § förordning (2017:819) om ersättning till deltagare i arbetsmarknadspolitiska insatser, FEA). Utvecklingsersättning lämnas till den programdeltagare som har fyllt 18 men inte 25 år, som inte är eller skulle ha varit berättigad till arbetslöshetsersättning (2 kap. 10 § FEA).

Figur 1.1 En förenklad bild över vem som gör vad när det gäller underrättelser och sanktioner inom arbetslöshetsförsäkringen⁶

Arbetsförmedlingen kontrollerar och underrättar

En av Arbetsförmedlingens övergripande uppgifter är att säkerställa att arbetslöshetsförsäkringen fungerar som en omställningsförsäkring.⁷ Grundläggande i det uppdraget är att Arbetsförmedlingen kontrollerar om arbetssökande som får eller begär arbetslöshetsersättning lever upp till kraven för det. Om det finns skäl att anta att en arbetssökande som får eller begär arbetslöshetsersättning missköter sitt arbetssökande, förlänger tiden i arbetslöshet, orsakar arbetslösheten eller inte uppfyller de allmänna villkoren för rätt till ersättning, ska Arbetsförmedlingen underrätta arbetslöshetskassan. Underrättelsen ska skickas skyndsamt till den arbetslöshetskassa som den arbetssökande har uppgett att hen är medlem i.⁸

16 § första stycket förordningen om den arbetsmarknadspolitiska verksamheten

Arbetsförmedlingen ska skyndsamt underrätta arbetslöshetskassan och Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen om det kan antas att en arbetssökande som får eller begär arbetslöshetsersättning

1. missköter arbetssökandet, förlänger tiden i arbetslöshet eller orsakar arbetslösheten enligt 43–43 b §§ lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring, eller
2. inte uppfyller de allmänna villkoren för rätt till ersättning enligt 9 eller 11 § samma lag.

Enheterna Granskning och kontroll tar emot signaler och skickar underrättelser

Kontrollarbetet involverar flera yrkesroller och organisatoriska enheter på Arbetsförmedlingen. När en arbetsförmedlare⁹ gör iakttagelser som kan ha med sanktionsbestämmelserna inom arbetslöshetsförsäkringen att göra, skickar hen manuellt en så

⁶ I figuren används Arbetsförmedlingens förkortning. EGK står för enheterna Granskning och kontroll.

⁷ 4 § 1 förordning (2007:1030) med instruktion för Arbetsförmedlingen.

⁸ Om den arbetssökande inte är medlem i någon arbetslöshetskassa men får eller begär arbetslöshetsersättning från den kompletterande arbetslöshetskassan Alfa skickas underrättelsen dit.

⁹ Även psykologer och andra specialister kan göra relevanta iakttagelser.

kallad signal till enheterna Granskning och kontroll på Arbetsförmedlingen. När en arbetssökande inte har besökt eller kontaktat Arbetsförmedlingen senast ett visst datum skickas signalen automatiskt – under förutsättning att den överenskomna eller på annat sätt beslutade dagen för besöket eller kontakten finns registrerad på ett särskilt ställe i Arbetsförmedlingens ärendehanteringssystem. Enheterna Granskning och kontroll ska underrätta arbetslöshetskassan om enheterna bedömer att orsaken till en signal innebär att Arbetsförmedlingen kan anta att den arbetssökande som får eller begär arbetslöshetsersättning inte uppfyller villkoren för ersättning. Underrättelser när en arbetssökande inte har lämnat in sin aktivitetsrapport till Arbetsförmedlingen i tid föregås inte av någon signal utan skickas helt automatiskt.

Enheterna Granskning och kontroll ansvarar även för att granska de aktivitetsrapporter som arbetssökande lämnar in varje månad för att redovisa vilka aktiviteter de har genomfört för att ta sig ur arbetslösheten. Om det framkommer något i aktivitetsrapporten som gör att det finns skäl att anta att en arbetssökande inte aktivt har sökt lämpliga arbeten eller inte uppfyller villkoren för ersättning på något annat sätt, ska arbetslöshetskassan underrättas. Enheterna Granskning och kontroll tar alltså även egna initiativ till underrättelser. Enheterna ansvarar även för att bifoga relevant underlag och vid behov bistå arbetslöshetskassan med kompletteringar till tidigare skickade underrättelser.

Statistik över de signaler och underrättelser som Arbetsförmedlingen skickar när det gäller arbetssökande med arbetslöshetsersättning redovisas i avsnittet [Arbetsförmedlingens hantering](#) i kapitel 2.

Arbetslöshetskassan utreder och beslutar

Arbetslöshetskassan tar emot underrättelser från Arbetsförmedlingen för arbetssökande som har lämnat in en ansökan om arbetslöshetsersättning. Arbetslöshetskassan ska utreda underrättelsen och göra en självständig prövning av omständigheterna i ärendet utifrån regelverkets bestämmelser. Det innebär att arbetslöshetskassan inte är bunden till det som Arbetsförmedlingen har angett i underrättelsen. Det innebär även att arbetslöshetskassan ska inhämta de uppgifter som behövs för utredningen av ärendet från den enskilde och ge hen tillfälle att yttra sig innan arbetslöshetskassan fattar sitt beslut. Om det inte finns någon grund för att besluta om varning eller avstängning från ersättning lämnar arbetslöshetskassan ärendet utan åtgärd. Arbetslöshetskassan utför även själva avstängningen från arbetslöshetsersättning.

En stor del av de underrättelser som tas emot av en arbetslöshetskassa är inte aktuella för prövning utan avskrivs. Avskrivning görs av framför allt tre skäl:

- Den arbetssökande har inte ansökt om arbetslöshetsersättning för den dag när händelsen som låg till grund för underrättelsen inträffade.
- Arbetslöshetskassan lägger samman flera underrättelser till grund för beslut om endast en sanktion. Sammanläggning av det slaget görs när arbetslöshetskassan tar emot en ny underrättelse inom samma kategori som en tidigare underrättelse där beslut ännu inte tagits.
- Det har gått för lång tid från att händelsedagen inträffade. Om den arbetssökande inte ansöker om ersättning för någon eller några av de 112 kalenderdagarna¹⁰ räknat från den dag som avstängningen började gälla eller inte har rätt till ersättning, kan arbetslöshetskassan inte verkställa beslutet om avstängning.

Arbetslöshetskassan kan även pröva ärenden och fatta beslut om sanktion utifrån uppgifter som kommer från arbetsgivare eller från allmänheten. Vanligast är sådana beslut om att arbetssökande orsakat arbetslösheten. Statistiken i den här rapporten omfattar inte dessa beslut om sanktion, utan endast de som föregicks av en underrättelse från Arbetsförmedlingen.

Statistik över arbetslöshetskassornas utredning av underrättelser och beslut om sanktioner när det gäller arbetssökande med arbetslöshetsersättning redovisas i avsnittet [Arbetslöshetskassornas hantering](#) i kapitel 2.

Krav och sanktioner inom arbetslöshetsförsäkringen

Allmänna villkor för rätt till ersättning

För att en person ska ha rätt till ersättning från arbetslöshetsförsäkringen måste hen först uppfylla ett antal allmänna villkor, som anges i 9 § ALF.¹¹ Den arbetssökande måste vara arbetslös och anmäld vid Arbetsförmedlingen. Denna anmälan, det vill säga inskrivningen vid Arbetsförmedlingen, ska göras den första arbetslösa dagen. Hen måste även vara arbetsför och kunna arbeta minst 3 timmar per dag och i genomsnitt minst 17 timmar per vecka. Det får heller inte finnas något hinder för att söka och ta ett arbete. Den

9 § ALF

Rätt till ersättning vid arbetslöshet har en sökande som

1. är arbetsför och oförhindrad att åta sig arbete för en arbetsgivares räkning minst 3 timmar varje arbetsdag och i genomsnitt minst 17 timmar i veckan,
2. är anmäld som arbetssökande hos den offentliga arbetsförmedlingen, och
3. även i övrigt står till arbetsmarknadens förfogande.

¹⁰ 45 § lag (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring (ALF).

¹¹ Även i 10 och 11 §§ ALF anges allmänna villkor för rätt till ersättning vid arbetslöshet. IAF kan dock inte redovisa statistik över de bestämmelserna, och därför finns det inte med i rapporten.

arbetsökande måste även i övrigt stå till arbetsmarknadens förfogande, det vill säga ha för avsikt att arbeta och vara nåbar för Arbetsförmedlingen och för arbetsgivare.

Arbetsförmedlingen ska underrätta arbetslöshetskassan när det kan antas att en arbetsökande inte uppfyller de allmänna villkoren för rätt till ersättning. Om arbetslöshetskassan gör bedömningen att den arbetsökande inte uppfyller villkoren har hen inte rätt till ersättning. När Arbetsförmedlingen bedömer att hen uppfyller alla allmänna villkor igen ska de skyndsamt informera arbetslöshetskassan, och den arbetsökande får ersättningen utbetald igen¹². Detta innebär att antalet dagar som den arbetsökande blir utan ersättning varierar från fall till fall.

Missköta arbetssökandet

Arbetsförmedlingen ska underrätta arbetslöshetskassan när det kan antas att en arbetsökande har misskött sitt arbetsökande på något av de fem sätt som anges i 43 § ALF. Den som är inskriven som arbetsökande vid Arbetsförmedlingen ska medverka till att upprätta en individuell handlingsplan, och Arbetsförmedlingen ska upprätta denna handlingsplan inom 30 dagar efter inskrivningen.¹³ Den arbetsökande ska varje månad lämna in en aktivitetsrapport med en redovisning av vilka aktiviteter hen har genomfört för att ta sig ur sin arbetslöshet under den period som aktivitetsrapporten avser.¹⁴ Två sätt att missköta arbetssökandet på är att inte medverka till att upprätta en handlingsplan och att inte lämna in sin aktivitetsrapport till Arbetsförmedlingen i tid. Ett tredje sätt är att inte komma på ett bokat besök eller att inte ta en överenskommen kontakt med Arbetsförmedlingen eller en kompletterande aktör¹⁵

43 § första & andra stycket ALF

En sökande ska varnas om han eller hon

1. utan godtagbart skäl inte medverkat till att upprätta en individuell handlingsplan,
2. utan godtagbart skäl inte lämnat en aktivitetsrapport till den offentliga arbetsförmedlingen inom utsatt tid,
3. utan godtagbart skäl inte besökt eller tagit kontakt med den offentliga arbetsförmedlingen eller en kompletterande aktör vid överenskommen eller på annat sätt beslutad tidpunkt,
4. utan godtagbart skäl inte sökt anvisat lämpligt arbete, eller
5. inte aktivt sökt lämpliga arbeten.

Om sökanden missköter arbetssökandet enligt första stycket vid upprepade tillfällen inom samma ersättningsperiod, ska han eller hon stängas av från rätt till ersättning.

¹² Enligt 16 a § förordning (2000:628) ska Arbetsförmedlingen skyndsamt informera arbetslöshetskassan när en arbetsökande åter uppfyller de allmänna villkoren för rätt till ersättning enligt 9 § ALF.

¹³ 6 § förordning (2000:628).

¹⁴ 6 a § förordning (2000:628).

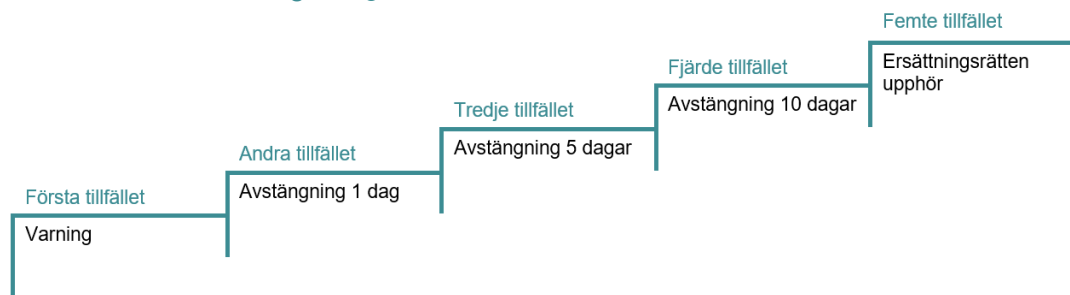
¹⁵ Idag används vanligtvis benämningen fristående aktör. Vi har valt att använda begreppet kompletterande aktör eftersom det används i ALF och FEA, som vi generellt refererar till i den här rapporten. Båda begreppen avser aktörer som levererar upphandlade arbetsförmedlingstjänster.

senast ett visst datum. Ett fjärde sätt är att inte söka ett arbete som är lämpligt¹⁶ och som Arbetsförmedlingen har anvisat den arbetssökande att söka. Ett femte sätt är att inte söka lämpliga arbeten aktivt.

I de fyra förstnämnda situationerna kan den arbetssökande ha haft godtagbara skäl¹⁷, vilket arbetslöshetskassan utreder. Däremot finns det i lagens mening inga skäl som är godtagbara för att en arbetssökande som får eller begär arbetslöshetsersättning inte aktivt söker lämpliga arbeten. Om arbetslöshetskassans utredning av underrättelsen visar att den arbetssökande inte kan anses ha misskött sitt arbetssökande, lämnas ärendet utan åtgärd och ersättningen påverkas inte.

Om arbetslöshetskassan gör bedömningen att den arbetssökande har misskött sitt arbetssökande beslutar de om en sanktion enligt en sanktionstrappa. Detta illustreras i figur 1.2. Om det är första gången den arbetssökande missköter sitt arbetssökande får hen en varning. Om hen missköter sitt arbetssökande vid upprepade tillfällen inom ersättningsperioden beslutar arbetslöshetskassan om en avstängning. Andra gången det händer ska hen stängas av från ersättning i 1 ersättningsdag, tredje gången i 5 ersättningsdagar och fjärde gången i 10 ersättningsdagar. Om det sker en femte gång under ersättningsperioden upphör rätten till ersättning och den arbetssökande förlorar de återstående dagarna av sin ersättningsperiod.¹⁸

Figur 1.2 Sanktionstrappan när den arbetssökande missköter sitt arbetssökande enligt 43 § ALF

Förlänga tiden i arbetslöshet

Arbetsförmedlingen ska underrätta arbetslöshetskassan när det kan antas att en arbetssökande har förlängt sin tid i arbetslöshet på något av de sätt som anges i 43 a § ALF. Ett sätt kan vara att den arbetssökande har sagt nej till ett erbjudande om ett arbete som i arbetslöshetsförsäkringens mening är lämpligt, eller att hen har uppträtt

¹⁶ Lämpligt arbete regleras i 44 och 44 a §§ ALF och i IAF:s föreskrifter (IAFFS 2015:3).

¹⁷ Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer har enligt 44 b § ALF bemyndigande att meddela föreskrifter om vad som ska anses utgöra godtagbart skäl och giltig anledning enligt 43–43 b §§ ALF. Regeringen har inte använt sig av bemyndigandet.

¹⁸ 43 § tredje stycket ALF.

på ett sådant sätt att det uppenbart har lett till att en arbetsgivare inte har anställt hen. Ett annat sätt kan vara att den arbetssökande har sagt nej till ett arbetsmarknadspolitiskt program som Arbetsförmedlingen har anvisat hen att delta i.

En arbetssökande kan ha haft godtagbara skäl¹⁹ att förlänga sin tid i arbetslöshet, vilket arbetslöshetskassan utreder. Om arbetslöshetskassan gör bedömningen att den arbetssökande har förlängt tiden i arbetslöshet beslutar de om en sanktion enligt en sanktionstrappa. Detta illustreras i figur 1.3. Den arbetssökande ska stängas av från ersättning i 5 ersättningsdagar första gången det sker, i 10 ersättningsdagar andra gången och i 45 ersättningsdagar tredje gången. Om det sker en fjärde gång under ersättningsperioden upphör rätten till ersättning och den arbetssökande förlorar de återstående dagarna av sin ersättningsperiod.²⁰

43 a § första stycket ALF

En sökande ska stängas av från rätt till ersättning i 5 ersättningsdagar, om han eller hon utan godtagbart skäl

1. avvisat ett erbjudet lämpligt arbete,
2. genom sitt uppträdande uppenbarligen vållat att en anställning inte kommit till stånd, eller
3. avvisat en anvisning till ett arbetsmarknadspolitiskt program för vilket aktivitetsstöd lämnas.

Figur 1.3 Sanktionstrappan när den arbetssökande förlänger sin tid i arbetslöshet enligt 43 a § ALF

Orsaka arbetslösheten

Arbetsförmedlingen ska underrätta arbetslöshetskassan även när det kan antas att en arbetssökande genom sitt agerande har orsakat sin arbetslöshet på något av de sätt som anges i 43 b § ALF. Det kan vara att hen har slutat sitt arbete utan giltig anledning eller har uppfört sig på ett sådant allvarligt sätt att hen har blivit avskedad från arbetet. Det kan även vara att hen har lämnat ett arbetsmarknadspolitiskt program utan giltig anledning, eller uppträtt på ett sådant sätt att Arbetsförmedlingen har återkallat anvisningen till programmet. När det gäller att den arbetssökande har

¹⁹ Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer har enligt 44 b § ALF bemyndigande att meddela föreskrifter om vad som ska anses utgöra godtagbart skäl enligt 43 a § ALF. Regeringen har inte använt sig av bemyndigandet.

²⁰ 43 a § andra stycket ALF.

orsakat sin arbetslöshet är det däremot oftast uppgifter från andra, exempelvis arbetsgivare eller den arbetssökande själv, som leder till att ärendet prövas.

Det är arbetslöshetskassan som ska utreda om den arbetssökande har orsakat sin arbetslöshet och ta ställning till om den arbetssökande har haft giltig anledning att lämna sitt arbete eller det arbetsmarknadspolitiska programmet. En giltig anledning att lämna sitt arbete är hälsoskäl som styrks med ett läkarintyg som har utfärdats innan anställningen upphörde.²¹

43 b § första stycket ALF

En sökande ska stängas av från rätt till ersättning i 45 ersättningsdagar, om han eller hon

1. utan giltig anledning lämnat sitt arbete,
2. på grund av otillbörligt uppförande skilts från sitt arbete,
3. utan giltig anledning lämnat ett arbetsmarknadspolitiskt program för vilket aktivitetsstöd lämnas, eller
4. uppträtt på ett sådant sätt att den offentliga arbetsförmedlingen återkallat en anvisning till ett arbetsmarknadspolitiskt program för vilket aktivitetsstöd lämnas.

Om arbetslöshetskassan gör bedömningen att den arbetssökande har orsakat arbetslösheten beslutar de om en sanktion enligt en sanktionstrappa. Detta illustreras i figur 1.4. Den arbetssökande ska stängas av från ersättning i 45 ersättningsdagar första gången och i ytterligare 45 ersättningsdagar andra gången det sker. Om arbetet eller programmet skulle ha varat i högst 10 dagar ska avstängningen vara 20 ersättningsdagar både första och andra gången. Om det sker en tredje gång under ersättningsperioden upphör rätten till ersättning och den arbetssökande förlorar de återstående dagarna av sin ersättningsperiod.²²

Figur 1.4 Sanktionstrappan när den arbetssökande orsakar sin arbetslöshet enligt 43 b § ALF

²¹ 19 c § förordningen (1997:835) om arbetslöshetsförsäkring.

²² 43 b § andra och tredje stycket ALF.

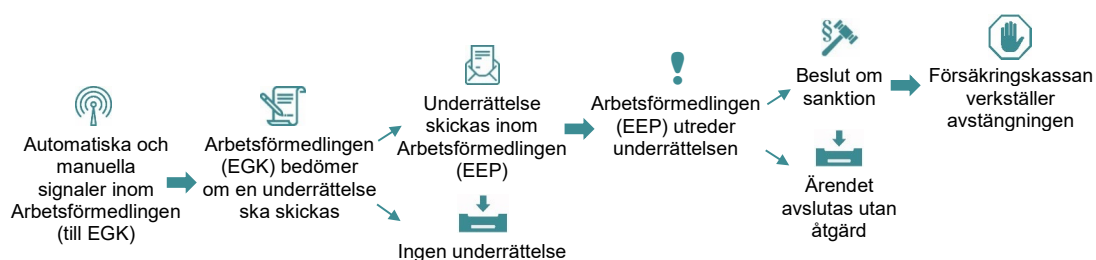

Aktivitetsstöd, etableringsersättning och utvecklingsersättning

De krav som ställs på arbetssökande som deltar i arbetsmarknadspolitiska program och insatser och får aktivitetsstöd, etableringsersättning eller utvecklingsersättning samt de uppgifter som Arbetsförmedlingen har inom kontrollarbetet anges i

- förordningen (2017:819) om ersättning till deltagare i arbetsmarknadspolitiska insatser (FEA).

Figur 1.5. En förenklad bild över vem som gör vad när det gäller underrättelser och sanktioner inom aktivitetsstödet, utvecklingsersättningen och etableringsersättningen.²³

Arbetsförmedlingen kontrollerar, utreder och beslutar

Arbetsförmedlingens uppdrag inom aktivitetsstödet, etableringsersättningen och utvecklingsersättningen är bredare än inom arbetslöshetsersättningen.

Arbetsförmedlingen ska kontrollera om programdeltagare som får ersättning uppfyller kraven för det. Arbetsförmedlingen ska även pröva frågor om varning och avstängning enligt 6 kap. 2–4 §§ FEA, det vill säga skyndsamt utreda omständigheterna och fatta beslut om eventuell sanktion.

Enheterna Granskning och kontroll tar emot signaler och avvikelserapporter och skickar underrättelser

Det är inte reglerat att Arbetsförmedlingen ska skicka en underrättelse när det finns skäl att anta att en programdeltagare inte uppfyller villkoren för ersättning, men Arbetsförmedlingen har organiserat kontrollarbetet på samma sätt när det gäller alla de fyra former av ersättning vid arbetslöshet som denna rapport behandlar. Det innebär att automatiska och manuella signaler skickas till enheterna Granskning och kontroll när det kan finnas skäl att anta att en programdeltagare inte uppfyller villkoren för ersättning. Enheterna tar även emot så kallade avvikelserapporter från

²³ I figuren används Arbetsförmedlingens förkortningar på de enheter som är involverade i det operativa kontrollarbetet. EGK står för enheterna Granskning och kontroll och EEP står för enheten Ersättningsprövning.

de kompletterande aktörer som anordnar insatser inom ramen för de arbetsmarknadspolitiska programmen. Avvikelsesrapporterna innehåller den information som dessa aktörer ska delge Arbetsförmedlingen när en programdeltagare inte deltar i en insats, aktivitet eller annan arbetsmarknadspolitisk åtgärd inom programmet.

Om enheterna Granskning och kontroll bedömer att orsaken till en signal eller en avvikelsesrapport innebär att Arbetsförmedlingen kan anta att en programdeltagare inte uppfyller villkoren för ersättning, skickas en underrättelse inom Arbetsförmedlingen till enheten Ersättningsprövning (läs mer i nästa avsnitt). Enheterna Granskning och kontroll granskar även programdeltagares aktivitetsrapporter, på samma sätt som när det gäller arbetssökande med arbetslöshetsersättning. I avsnittet [Enheterna Granskning och kontroll tar emot signaler och skickar underrättelser](#) ovan tog vi upp lite mer om signaler och underrättelser.

I avsnittet *Vilka var grunderna för underrättelserna som Arbetsförmedlingen skickade?* i respektive kapitel redovisas statistik över de underrättelser som Arbetsförmedlingen skickar när det gäller programdeltagare med aktivitetsstöd ([kapitel 3](#)), etableringsersättning ([kapitel 4](#)) och utvecklingsersättning ([kapitel 5](#)).

Enheten Ersättningsprövning utreder och beslutar om sanktion

När det gäller programdeltagare som får eller har möjlighet att få aktivitetsstöd, etableringsersättning eller utvecklingsersättning är det alltså Arbetsförmedlingen som prövar och beslutar. Enheten Ersättningsprövning tar emot underrättelserna, utreder, gör en bedömning utifrån regelverkets bestämmelser och fattar beslut om varning och avstängning från rätten till ersättning. Arbetsförmedlingen hanterar samtliga underrättelser för programdeltagare, alltså oavsett om personen som underrättelsen avser har ansökt om aktivitetsstöd, etableringsersättning eller utvecklingsersättning eller inte.

6 kap. 12 § FEA

Arbetsförmedlingen prövar frågor om varning och avstängning enligt 2, 3 och 4 §§. När avstängning har beslutats ska Arbetsförmedlingen skyndsamt underrätta Försäkringskassan om beslutet samt om grunden för avstängning och dagen då grunden för avstängning inträffade.

Försäkringskassan beslutar vilka dagar som ingår i avstängningstiden.

6 kap. 14 § FEA

Ärenden om varning eller avstängning ska prövas skyndsamt.

Ett beslut om varning eller avstängning gäller omedelbart.

I avsnittet *Vilka var grunderna för underrättelserna som Arbetsförmedlingen prövade och hur många ledde till sanktion?* i respektive kapitel redovisas statistik

över Arbetsförmedlingens utredning och beslut om sanktioner när det gäller programdeltagare med aktivitetsstöd ([kapitel 3](#)), etableringsersättning ([kapitel 4](#)) och utvecklingsersättning ([kapitel 5](#)).

Försäkringskassan verkställer beslut om avstängning

När Arbetsförmedlingen har fattat ett beslut om avstängning ska Försäkringskassan skyndsamt underrättas om grunden för avstängningen och när händelsen inträffade. Det är sedan Försäkringskassan som beslutar om vilka dagar som ska ingå i avstängningsperioden och som verkställer Arbetsförmedlingens beslut.²⁴ För att Försäkringskassan ska kunna verkställa ett beslut om avstängning måste programdeltagaren dels ansöka om aktivitetsstöd, etableringsersättning eller utvecklingsersättning, dels ha rätt till ersättning för de aktuella dagarna. Det innebär att eventuella skillnader i verkställighetsgrad mellan ersättningsformerna kan bero på att programdeltagarna som har möjlighet att ansöka om respektive ersättning har gjort det i olika grad. Det finns även en så kallad kalenderspärre om 112 kalenderdagar räknat från den dag som avstängningen började gälla.²⁵ Om programdeltagaren inte ansöker om ersättning för någon eller några av de 112 kalenderdagarna eller inte har rätt till ersättning, kan Försäkringskassan inte verkställa beslutet om avstängning från ersättning.

I avsnittet *Försäkringskassans hantering* i respektive kapitel redovisas statistik över Försäkringskassans verkställande av Arbetsförmedlingens avstängningsbeslut när det gäller programdeltagare med aktivitetsstöd ([kapitel 3](#)), etableringsersättning ([kapitel 4](#)) och utvecklingsersättning ([kapitel 5](#)).

Krav och sanktioner inom aktivitetsstödet, etableringsersättningen och utvecklingsersättningen

Missköta sig

Arbetsförmedlingen ska pröva om den som deltar i ett arbetsmarknadspolitiskt program och som får ersättning har misskött sig genom att agera på något av de sju sätt som anges i 6 kap. 2 § FEA. En programdeltagare ska medverka till att upprätta en handlingsplan och Arbetsförmedlingen ska upprätta denna handlingsplan inom

---

²⁴ Försäkringskassan prövar och beslutar i frågor om avstängning från rätt till ersättning när en programdeltagare medvetet eller av grov vårdslöshet har lämnat oriktiga eller vilseledande uppgifter till Försäkringskassan om ett förhållande som är av betydelse för rätt till ersättning (6 kap. 5 § och 13 § FEA). Statistiken omfattar inte dessa avstängningsbeslut.

²⁵ 6 kap. 11 § FEA.

30 dagar efter inskrivning. Programdeltagaren ska lämna in en aktivitetsrapport med en redovisning av vilka aktiviteter hen har genomfört för att ta sig ur sin arbetslöshet under den period som aktivitetsrapporten avser.²⁶ Två sätt att missköta sig på är att inte medverka till att upprätta en handlingsplan och att inte lämna in sin aktivitetsrapport till Arbetsförmedlingen i tid. Ett tredje sätt är att inte komma på ett bokat besök eller inte ta en överenskommen kontakt med Arbetsförmedlingen eller med en kompletterande aktör senast ett visst datum. Andra sätt att missköta sig på är att inte delta i en insats, aktivitet eller åtgärd inom programmet och att inte söka en utbildning eller ett arbete som i lagens mening är lämpligt²⁷ och som hen har anvisats av Arbetsförmedlingen att söka. Ett sista sätt för en programdeltagare att missköta sig på är att inte söka lämpliga arbeten aktivt.

6 kap. 2 § FEA

En programdeltagare ska varnas om han eller hon under programtid utan godtagbart skäl inte har

1. medverkat till att upprätta en individuell handlingsplan,
2. lämnat en aktivitetsrapport till Arbetsförmedlingen inom utsatt tid,
3. besökt eller tagit kontakt med Arbetsförmedlingen eller en kompletterande aktör vid en överenskommen eller på annat sätt bestämd tidpunkt,
4. deltagit i insats, aktivitet eller annan arbetsmarknadspolitisk åtgärd inom programmet,
5. sökt anvisat lämpligt arbete,
6. sökt anvisad utbildning, eller
7. aktivt sökt lämpliga arbeten.

Om programdeltagaren missköter sig enligt första stycket vid upprepade tillfällen, utan att däremellan uppfylla ett arbetsvillkor enligt lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring, ska han eller hon stängas av från rätt till ersättning. /.../

En programdeltagare kan ha haft godtagbara skäl att missköta sig – även när det gäller kravet att aktivt söka lämpliga arbeten, vilket ju inte är fallet inom arbetslöshetsförsäkringen. Den som deltar i programmet som kallas stöd till start av näringsverksamhet anses ha godtagbara skäl för att inte aktivt söka lämpliga arbeten under hela programtiden.²⁸ Om Arbetsförmedlingens utredning av underrättelsen²⁹ visar att programdeltagaren inte kan anses ha misskött sig under programtiden, lämnas ärendet utan åtgärd och ersättningen påverkas inte.

Om Arbetsförmedlingen gör bedömningen att programdeltagaren har misskött sig under programtiden beslutar de om en sanktion enligt en sanktionstrappa. Detta illustreras i figur 1.6. Om det är första gången programdeltagaren missköter sitt arbetssökande får hen en varning. Om programdeltagaren missköter sig vid

²⁶ 6 och 6 a § förordning (2000:628).

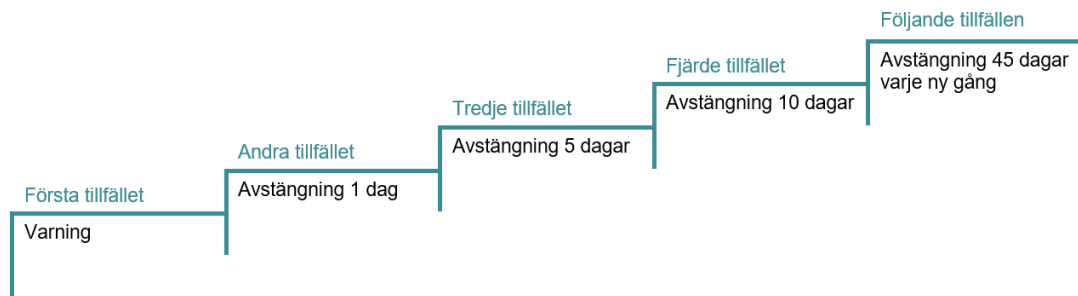
²⁷ Lämpligt arbete regleras i 44 § ALF och i IAF:s föreskrifter (IAFFS 2015:3) om lämpligt arbete.

²⁸ IAF:s föreskrifter (IAFFS 2017:5) om godtagbara skäl för en programdeltagare att inte aktivt söka lämpliga arbeten.

²⁹ Enligt 6 kap. 6 § FEA ska det vid bedömningen tas hänsyn till det program som deltagaren deltar i och i vilket skede av programmet hen är.

upprepade tillfällen utan att uppfylla ett arbetsvillkor däremellan, ska Arbetsförmedlingen besluta om sanktion. Andra gången det händer ska hen stängas av från ersättning i 1 ersättningsdag, tredje gången i 5 ersättningsdagar och fjärde gången i 10 ersättningsdagar. Därefter ska hen stängas av från ersättning i 45 ersättningsdagar vid varje ytterligare tillfälle det sker.³⁰

Figur 1.6 Sanktionstrappan när en programdeltagare missköter sig enligt 6 kap. 2 § FEA

Förlänga tiden i arbetslöshet

Arbetsförmedlingen ska pröva om den som deltar i ett arbetsmarknadspolitiskt program har förlängt sin tid i arbetslöshet på något av de sätt som anges i 6 kap. 3 § FEA. Det kan vara att hen har sagt nej till ett erbjudande om ett arbete som i arbetslöshetsförsäkringens mening är lämpligt, eller till en utbildning som hen har anvisats av Arbetsförmedlingen att söka och blivit antagen till. Det kan även vara att programdeltagaren har uppträtt på ett sådant sätt att det uppenbart har lett till att en arbetsgivare inte har anställt hen, och om att hen har sagt nej till en erbjuden insats, aktivitet eller åtgärd inom programmet.

§ 6 kap. 3 § första stycket FEA
En programdeltagare ska stängas av från rätt till ersättning i 5 ersättningsdagar om han eller hon under programtid utan godtagbart skäl

1. avvisat ett erbjudet lämpligt arbete,
2. avvisat en utbildning som han eller hon har anvisats att söka och är antagen till,
3. genom sitt uppträdande uppenbarligen vållat att en anställning inte kommit till stånd, eller
4. avvisat en erbjuden insats, aktivitet eller annan arbetsmarknadspolitisk åtgärd inom programmet.

Arbetsförmedlingen ska även pröva om programdeltagaren har haft godtagbara skäl att förlänga tiden i arbetslöshet. Om Arbetsförmedlingen bedömer att programdeltagaren har förlängt arbetslösheten beslutar de om en sanktion enligt en sanktionstrappa. Detta illustreras i figur 1.7. Om det är första gången det sker, ska

³⁰ 6 kap. 2 § andra stycket FEA. Om en programdeltagare med aktivitetsstöd som baseras på hans tidigare arbetslöshetsersättning stängs av från rätt till ersättning vid fem tillfällen på grund av att hen har misskött sig, utan att däremellan ha uppfyllt ett nytt arbetsvillkor enligt ALF, sänks dessutom aktivitetsstödet per dag tills hen har uppfyllt ett nytt arbetsvillkor (2 kap. 5 § FEA).

programdeltagaren stängas av från ersättning i 5 ersättningsdagar. Om hen förlänger arbetslösheten vid upprepade tillfällen utan att uppfylla ett arbetsvillkor däremellan, ska hen stängas av från ersättning i 10 ersättningsdagar andra gången och i 45 ersättningsdagar tredje gången och vid varje ytterligare tillfälle.³¹

Figur 1.7 Sanktionstrappan när programdeltagaren förlänger sin arbetslöshet enligt 6 kap. 3 § FEA

Orsaka arbetslösheten

Arbetsförmedlingen ska pröva om programdeltagaren har orsakat sin arbetslöshet på något av de sätt som anges i 6 kap. 4 § FEA. Det kan vara att hen har sagt upp sig från sitt arbete utan giltig anledning eller har uppträtt på ett sådant allvarligt sätt att hen har blivit avskedad.

Arbetsförmedlingen ska även pröva om programdeltagaren har haft giltig anledning att lämna sitt arbete. En giltig anledning är hälsoskäl som styrks med ett läkarintyg som har utfärdats innan anställningen upphörde.³² Om Arbetsförmedlingen bedömer att programdeltagaren har orsakat arbetslösheten ska hen stängas av från ersättning i 45 ersättningsdagar, eller i 20 ersättningsdagar om arbetet skulle ha varat i högst 10 dagar.³³ Detta illustreras i figur 1.8.

6 kap. 4 § första stycket FEA

En programdeltagare ska stängas av från rätt till ersättning i 45 ersättningsdagar om han eller hon under programtid

1. utan giltig anledning lämnat sitt arbete, eller
2. på grund av otillbörligt uppträdande skilts från sitt arbete.

³¹ 6 kap. 3 § andra stycket FEA. Om en programdeltagare med aktivitetsstöd som baseras på hens tidigare arbetslöshetsersättning stängs av från rätt till ersättning vid fyra tillfällen på grund av att hen har förlängt tiden i arbetslöshet, utan att däremellan ha uppfyllt ett nytt arbetsvillkor enligt ALF, sänks dessutom aktivitetsstödet per dag tills hen har uppfyllt ett nytt arbetsvillkor (2 kap. 5 § FEA).

³² 6 kap. 9 § FEA.

³³ 6 kap. 4 § andra stycket FEA. Om en programdeltagare med aktivitetsstöd som baseras på hens tidigare arbetslöshetsersättning stängs av från rätt till ersättning vid tre tillfällen på grund av att hen har orsakat sin arbetslöshet, utan att däremellan ha uppfyllt ett nytt arbetsvillkor enligt ALF, sänks dessutom aktivitetsstödet per dag tills hen har uppfyllt ett nytt arbetsvillkor (2 kap. 5 § FEA).

Figur 1.8 Sanktionstrappan när programdeltagaren orsakar sin arbetslöshet enligt 6 kap. 4 § FEA

Första tillfället

Avstängning 20 eller
45 dagar

Tillfälligt stopp för underrättelser och sanktioner på grund av coronapandemin

Den 17 mars 2020 fattade Arbetsförmedlingens generaldirektör med anledning av coronapandemin beslut om att Arbetsförmedlingen tillfälligt skulle upphöra att fatta beslut om sanktioner för programdeltagare enligt 6 kap. 2-4 §§ förordningen (2017:819) om ersättning till deltagare i arbetsmarknadspolitiska insatser. Arbetsförmedlingen skulle även upphöra att skicka underrättelser till arbetslöshetskassorna med anledning av sanktionsbestämmelserna och de allmänna villkoren enligt 16 § förordningen (2000:628) om den arbetsmarknadspolitiska verksamheten. Beslutet gällde med omedelbar verkan till och med den 31 maj 2020 och omfattade också händelser som inträffat före beslutsdatumet men där sanktionsbeslut ännu inte hade fattats.³⁴

Arbetsförmedlingens generaldirektör fattade samma dag även beslut om att Arbetsförmedlingen tillfälligt och med omedelbar verkan skulle upphöra att fatta beslut om sanktioner och att skicka underrättelser till arbetslöshetskassorna med anledning av utebliven aktivitetsrapport. Det beslutet gällde till den inlämning av aktivitetsrapport som avsåg aktiviteter under juni månad som skulle äga rum senast den 14 juli 2020.³⁵

Besluten resulterade bland annat i att antalet signaler och underrättelser under april och maj 2020 var lågt eller obefintligt. Besluten påverkade även antalet signaler och underrättelser i mars och juni 2020.

---

³⁴ Arbetsförmedlingen, diarienummer Af-2020/0014 1916

³⁵ Arbetsförmedlingen, diarienummer Af-2020/0014 1554

2

Statistik: arbetslöshetsersättning

I det här kapitlet redovisar vi statistik som ger en bild av kontroll-uppdraget inom arbetslöshetsförsäkringen. Vi tar först upp Arbetsförmedlingens arbete med att kontrollera och underrätta, och därefter arbetslöshetskassornas arbete med att utreda underrättelserna från Arbetsförmedlingen och besluta om eventuell sanktion.

Statistiken består av det faktiska antalet signaler inom Arbetsförmedlingen, underrättelser och sanktioner och antalet i förhållande till det totala antalet ersättningstagare under året, och redovisas fördelat på de arbetssökandes bakgrundsvariabler. Bakgrundsvariablerna är kön, åldersgrupp, högsta utbildning, födelseland och om arbetsförmågan påverkades av en funktionsnedsättning. I [bilaga 1](#) redovisas antalet ersättningstagare under respektive år.

I avsnittet [Krav och sanktioner inom arbetslöshetsförsäkringen](#) i kapitel 1 gick vi igenom de bestämmelser i lagen om arbetslöshetsförsäkringen (ALF) som gäller för arbetssökande som får arbetslöshetsersättning, som är utgångspunkten för Arbetsförmedlingens kontrollarbete. Bestämmelserna ligger till grund för den statistiska redovisningen i det här kapitlet.

Arbetsförmedlingens hantering

Det är Arbetsförmedlingens uppdrag att underrätta arbetslöshetskassan när det kan antas att en arbetssökande som får eller begär arbetslöshetsersättning missköter arbetssökandet, förlänger tiden i arbetslöshet, orsakar arbetslösheten eller inte uppfyller de allmänna villkoren för rätt till ersättning. Det gick vi igenom i avsnittet [Arbetsförmedlingen kontrollerar och underrättar](#) i kapitel 1.

Begrepp i den statistiska redovisningen

- Skickade underrättelser avser alla underrättelser som Arbetsförmedlingen skickade för arbetssökande som uppgett att de kommer att ansöka om arbetslöshetsersättning.

Vilka var grunderna för underrättelserna som Arbetsförmedlingen skickade?

I det här avsnittet redovisas statistik över de signaler som skickades internt inom Arbetsförmedlingen och över de underrättelser som Arbetsförmedlingen skickade till

arbetslöshetskassorna, för arbetssökande som hade uppgett att de kommer att ansöka om arbetslöshetsersättning. Statistiken visar hur många underrättelser som skickades och vilken punkt i respektive bestämmelse som angavs som grund.

I vår databas kan vi inte följa vilka signaler som ledde till underrättelser eller på vilka grunder. Därför redovisar vi antalet signaler och underrättelser separat.

Signaler till enheterna Granskning och kontroll på Arbetsförmedlingen

Sedan den 1 oktober 2019 skickas signaler inom Arbetsförmedlingen, till enheterna Granskning och kontroll. Det tog vi upp i avsnittet [Enheterna Granskning och kontroll tar emot signaler och skickar underrättelser](#) i kapitel 1.³⁶

Tabell 2.1. Skickade signaler, fördelat på orsak till signal.

Antal och andel, 2020

Orsak till intern signal	Antal	Andel
Uppfyller inte allmänna villkor	16 377	18 %
Inte besökt eller kontaktat Arbetsförmedlingen eller kompletterande aktör enligt överenskommelse	12 619	14 %
Söker inte arbete aktivt	11 335	12 %
Medverkar inte till att upprätta handlingsplan	30 490	33 %
Deltar inte i insats, aktivitet eller åtgärd inom programmet*	27	< 1 %
Övrigt	22 240	24 %
Totalt	93 088	100 %

*Arbetssökande med arbetslöshetsersättning deltar inte i arbetsmarknadspolitiska program. Att en signal skickas ändå kan till exempel bero på att personen blev inskriven i, eller utskrivna från, ett program den dag signalen skickades.

Av tabell 2.1 framgår att enheterna Granskning och kontroll på Arbetsförmedlingen tog emot totalt 93 088 signaler under 2020, när det gäller arbetssökande som fick eller begärde arbetslöshetsersättning. Det var vanligast att signaler skickades med orsaken att den arbetssökande inte medverkat till att upprätta en handlingsplan, 33 procent av signalerna skickades av den orsaken. Det var även vanligt med signaler som avsåg ”övrigt”³⁷, 24 procent av signalerna skickades av den orsaken.

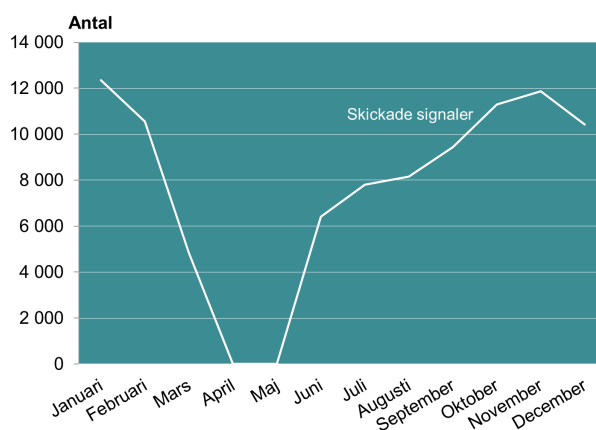
³⁶ En signal kan skickas direkt när något har inträffat som har med villkoren för ersättning att göra, eller efter några dagar. Det är inte alltid givet vilken ersättningsform den arbetssökande hade när händelsen inträffade, på grund av denna fördröjning tillsammans med det faktum att arbetssökande över tid kan röra sig mellan de olika ersättningssystemen.

³⁷ Signalen ”övrigt” kan användas bland annat när den arbetssökande inte har sökt ett anvisat arbete, tackat nej till ett erbjudet arbete, orsakat att en anställning inte blev av och när hen har sagt upp sig från en anställning eller blivit uppsagd på grund av otillbörligt uppförande.

Diagram 2.1. Antal skickade signaler per månad 2020.

Antalet signaler som skickades internt inom Arbetsförmedlingen när det gäller arbetsökande som fick eller begärde arbetslöshetsersättning var knappt 12 500 i januari 2020. Antalet skickade signaler minskade därefter till drygt 10 500 i februari och nästan 5 000 i mars. I april och maj skickades inga signaler internt inom Arbetsförmedlingen³⁸. I juni skickades knappt 6 500 signaler och antalet ökade sedan succesivt fram till november, då antalet skickade signaler var nästan 12 000. I december skickades cirka 10 500 signaler.

Underrättelser till arbetslöshetskassorna

Fram till hösten 2019 var det arbetsförmedlarnas uppgift att underrätta arbetslöshetskassan när det fanns skäl att anta att en person som fick eller begärde arbetslöshetsersättning inte uppfyllde villkoren för ersättning. Nu är det enheterna Granskning och kontroll som tar emot signaler och skickar underrättelser till arbetslöshetskassorna.

Tabell 2.2. Skickade underrättelser med grund i 9 § ALF fördelat på underrättelsegrund.

Antal och andel, 2019 och 2020

Allmänna villkor för ersättning, 9 § ALF	Antal 2019	Antal 2020	Andel 2019	Andel 2020
Inte arbetsför eller oförhindrad att åta sig arbete	67 393	79 621	97 %	98 %
Inte anmäld som arbetsökande hos Arbetsförmedlingen	68	24	< 1 %	< 1 %
Står inte till arbetsmarknadens förfogande	2 087	1 826	3 %	2 %
Totalt	69 548	81 471	100 %	100 %

Tabell 2.2 visar att det totala antalet underrättelser som Arbetsförmedlingen skickade till arbetslöshetskassorna när en arbetsökande inte bedömdes uppfylla de allmänna villkoren för arbetslöshetsersättning var 69 548 år 2019. År 2020 var antalet 81 471, en ökning med 17 procent. En klar majoritet, 97 till 98 procent, av underrättelserna

³⁸ Arbetsförmedlingen beslutade den 17 mars 2020 om ett tillfälligt stopp i kontrollarbetet. Det kan du läsa mer om i avsnittet [Tillfälligt stopp för underrättelser och sanktioner på grund av coronapandemin](#) i kapitel 1.

avsåg under båda åren arbetssökande som inte bedömdes vara arbetsföra eller oförhindrade att åta sig arbete.

Tabell 2.3. Skickade underrättelser med grund i 43 § ALF fördelat på underrättelsegrund.

Antal och andel, 2019 och 2020

Misskött arbetssökandet, 43 § ALF	Antal 2019	Antal 2020	Andel 2019	Andel 2020
Inte medverkat till att upprätta handlingsplan	15 557	33 022	3 %	5 %
Inte lämnat aktivitetsrapport i tid	484 839	466 040	81 %	66 %
Inte besökt eller kontaktat Arbetsförmedlingen i tid	68 726	100 280	11 %	14 %
Inte besökt eller kontaktat kompletterande aktör i tid	346	358	< 1 %	< 1 %
Inte sökt anvisat lämpligt arbete	631	418	< 1 %	< 1 %
Inte aktivt sökt lämpliga arbeten	31 852	104 773	5 %	15 %
Totalt	601 951	704 891	100 %	100 %

Tabell 2.3 visar att antalet underrättelser som Arbetsförmedlingen totalt sett skickade till arbetslöshetskassorna när en arbetssökande bedömdes ha misskött sitt arbets-sökande var 601 951 år 2019 och 704 891 år 2020. Det innebär att antalet skickade underrättelser om att missköta arbetssökandet ökade med 17 procent mellan åren. Ökningen beror främst på att antalet underrättelser om att arbetssökande inte aktivt sökt lämpliga arbeten och underrättelser när den arbetssökande inte bedömdes ha medverkat till att upprätta en individuell handlingsplan var större 2020.

År 2019 avsåg en majoritet av underrättelserna, 81 procent, arbetssökande som inte hade lämnat in sin aktivitetsrapport till Arbetsförmedlingen i tid. Även 2020 var det den vanligaste underrättelsegrunden och utgjorde 66 procent av underrättelserna. Som nämns i kapitel 1 skickas dessa underrättelser helt automatiskt. Den näst vanligaste grunden för underrättelser 2019 var att den arbetssökande inte hade besökt eller kontaktat Arbetsförmedlingen senast ett visst datum. Det var 11 procent av underrättelserna som skickades av den anledningen. År 2020 var den näst vanligaste grunden för underrättelser att den arbetssökande inte bedömdes ha sökt lämpliga arbeten på ett aktivt sätt, 15 procent.

Tabell 2.4. Skickade underrättelser med grund i 43 a § ALF fördelat på underrättelsegrund.

Antal och andel, 2019 och 2020

Förlängt tiden i arbetslöshet, 43 a § ALF	Antal 2019	Antal 2020	Andel 2019	Andel 2020
Avvisat erbjudet lämpligt arbete	232	155	26 %	12 %
Vållat att anställning inte blev av	138	14	15 %	1 %

Förlängt tiden i arbetslöshet, 43 a § ALF	Antal 2019	Antal 2020	Andel 2019	Andel 2020
Avvisat anvisning till arbetsmarknadspolitiskt program	534	1 109	59 %	87 %
Totalt	904	1 278	100 %	100 %

Tabell 2.4 visar att antalet underrättelser som Arbetsförmedlingen totalt sett skickade till arbetslöshetskassorna när det kunde antas att den arbetssökande hade förlängt tiden i arbetslöshet var förhållandevis få. De ökade något mellan åren, från 904 år 2019 till 1 278 år 2020. Underrättelser när den arbetssökande hade avvisat en anvisning till ett arbetsmarknadspolitiskt program stod för hela ökningen.

En majoritet av underrättelserna 2019 och 2020 handlade om att den arbetssökande hade avvisat en anvisning till ett arbetsmarknadspolitiskt program, 59 respektive 87 procent. Båda åren var den näst vanligaste grunden för underrättelser att den arbetssökande hade avvisat ett erbjudet lämpligt arbete. Det var 26 procent av underrättelserna som skickades med den grunden år 2019 och 12 procent år 2020. Underrättelser då den arbetssökande hade orsakat att en anställning inte blev av utgjorde 15 procent av underrättelserna år 2019 och 1 procent av underrättelserna 2020.

Tabell 2.5. Skickade underrättelser med grund i 43 b § ALF fördelat på underrättelsegrund.

Antal och andel, 2019 och 2020

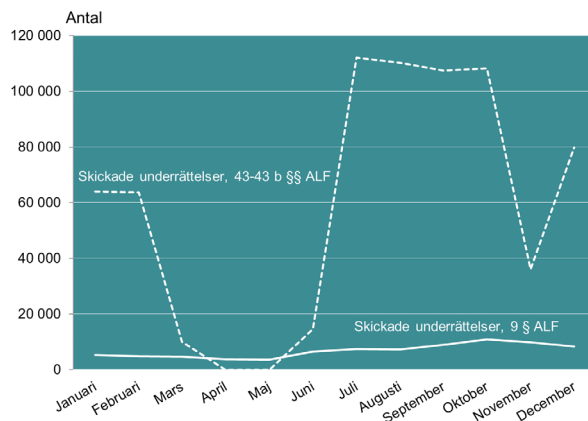
Orsakat arbetslösheten, 43 b § ALF	Antal 2019	Antal 2020	Andel 2019	Andel 2020
Lämnat arbetet utan giltig anledning	99	78	77 %	57 %
Skilts från arbetet pga. otillbörligt uppförande	5	8	4 %	6 %
Lämnat arbetsmarknadspolitiskt program utan giltig anledning	16	44	12 %	32 %
Fått anvisning till arbetsmarknadspolitiskt program återkallad pga. sitt uppträdande	9	8	7 %	6 %
Totalt	129	138	100 %	100 %

Tabell 2.5 visar att de underrättelser som Arbetsförmedlingen skickade till arbetslöshetskassorna när den arbetssökande själv hade orsakat sin arbetslöshet var ännu färre: 129 år 2019 och 138 år 2020. Flest underrättelser skickades när den arbetssökande bedömdes ha lämnat sitt arbete utan någon i regelverkets mening giltig anledning, 77 procent 2019 och 57 procent 2020.

Diagram 2.2. Skickade underrättelser med grund i 9 § och 43–43 b §§ ALF.

Antal per månad, 2020

Antalet underrättelser som Arbetsförmedlingen skickade till arbetslöshetskassorna när det gäller de allmänna villkoren i 9 § ALF, var i genomsnitt cirka 6 800 per månad under 2020 och var större under andra halvan av året än det första. Antalet underrättelser var lägst i maj, då cirka 3 600 underrättelser skickades. I oktober nåddes toppen med cirka 11 000 underrättelser.

Antalet underrättelser när det gäller sanktionsbestämmelserna i 43–43 b §§ ALF var generellt betydligt fler. I genomsnitt skickades cirka 59 000 underrättelser per månad under 2020, men antalet varierade under året. I april och maj skickades nästan inga underrättelser³⁹. I juli nåddes toppen på drygt 112 000 underrättelser till arbetslöshetskassorna, och antalet låg på en liknande nivå till och med oktober. I november skickade Arbetsförmedlingen cirka 36 000 underrättelser till arbetslöshetskassorna, och i december ökade antalet till cirka 80 000.

Vilka arbetssökande fick flest underrättelser?

I det här avsnittet redovisas statistik över underrättelser som Arbetsförmedlingen skickade när arbetssökande som fick eller begärde arbetslöshetsersättning misskötte arbetssökandet, förlängde tiden i arbetslöshet eller orsakade arbetslösheten.

Statistiken redovisas fördelat på de arbetssökandes bakgrundsvariabler. Utvecklingen mellan åren är beräknad på antalet skickade underrättelser per tusen ersättningstagare. Den tar alltså hänsyn till förändringen av antalet arbetssökande som fick arbetslöshetsersättning utbetalt mellan åren.

Om statistiken

Arbetsförmedlingen skickar underrättelser för samtliga arbetssökande som har uppgett att de kommer att ansöka om arbetslöshetsersättning, men alla dessa ansöker inte om eller beviljas inte arbetslöshetsersättning. Därför är antalet arbetssökande som underrättelserna skickas för större än antalet ersättningstagare.

³⁹ Arbetsförmedlingen beslutade den 17 mars 2020 om ett tillfälligt stopp i kontrollarbetet. Det kan du läsa mer om i avsnittet [Tillfälligt stopp för underrättelser och sanktioner på grund av coronapandemin](#) i kapitel 1.

Sättet som statistiken tas fram på gör att skillnader mellan redovisningsgrupperna i antal skickade underrättelser per tusen ersättningstagare ska tolkas med viss försiktighet. Det eftersom det är olika vanligt att arbetssökande är ersättningstagare i olika redovisningsgrupper.

Antalet ersättningstagare i en redovisningsgrupp kan vara lågt i förhållande till antalet arbetssökande som har uppgett att de kommer att ansöka om arbetslöshetsersättning. Det kan utgöra en del av förklaringen till varför antalet underrättelser per tusen ersättningstagare för samma redovisningsgrupp är högt. På liknande sätt kan antalet underrättelser per tusen ersättningstagare i en redovisningsgrupp bli lågt, i förhållande till andra redovisningsgrupper, om ett stort antal arbetssökande även är ersättningstagare.

2019	2020
Antal skickade underrättelser med grund i 43–43 b §§ ALF	
602 984	706 307
2 535	2 077
per tusen ersättningstagare	per tusen ersättningstagare

Det totala antalet underrättelser som Arbetsförmedlingen skickade till arbetslöshetskassorna när arbetssökande misskötte arbetssökandet, förlängde tiden i arbetslöshet eller orsakade arbetslösheten ökade med 17 procent mellan 2019 och 2020. I förhållande till antalet ersättningstagare under respektive år minskade däremot underrättelserna med 18 procent. Det beror på att antalet arbetssökande som fick ersättning utbetald var fler 2020 än 2019, se [bilaga 1](#).

Tabell 2.6. Skickade underrättelser med grund i 43–43 b §§ ALF fördelat på kön. Antal och antal per 1 000 ersättningstagare, 2019 och 2020

Kön	Antal 2019	Antal 2020	Antal per 1 000 2019	Antal per 1 000 2020
Kvinnor	280 897	324 412	2 439	2 009
Män	322 087	381 895	2 625	2 138
Totalt	602 984	706 307	2 535	2 077

Både 2019 och 2020 avsåg fler av de underrättelser som Arbetsförmedlingen skickade män än kvinnor. År 2020 avsåg 2 138 skickade underrättelser per tusen ersättningstagare män och 2 009 avsåg kvinnor. Detta framgår av tabell 2.6. Mellan 2019 och 2020 minskade antalet skickade underrättelser per tusen ersättningstagare i princip lika mycket för kvinnor och män, med 18 respektive 19 procent.

Tabell 2.7. Skickade underrättelser med grund i 43–43 b §§ ALF fördelat på åldersgrupp.

Antal och antal per 1 000 ersättningstagare, 2019 och 2020

Åldersgrupp	Antal 2019	Antal 2020	Antal per 1 000 2019	Antal per 1 000 2020
–24 år	84 636	124 615	6 914	5 000
25–34 år	191 985	218 317	3 125	2 309
35–54 år	246 371	268 330	2 176	1 726
55– år	79 992	95 045	1 569	1 458
Totalt	602 984	706 307	2 535	2 077

Det var vanligare att arbetssökande i den yngsta gruppen, till och med 24 år, fick en underrättelse än att arbetssökande i övriga åldersgrupper fick det. År 2020 avsåg 5 000 skickade underrättelser per tusen ersättningstagare den yngsta gruppen och 1 458 avsåg den äldsta, 55 år och äldre. Antalet underrättelser som Arbetsförmedlingen skickade per tusen ersättningstagare minskade i takt med att de arbetssökandes ålder ökade. Detta framgår av tabell 2.7.

För samtliga åldersgrupper minskade antalet skickade underrättelser per tusen ersättningstagare mellan 2019 och 2020. Den största minskningen gäller den yngre gruppen, till och med 24 år, där antalet skickade underrättelser per tusen ersättningstagare minskade med 28 procent. Minskningen var minst för åldersgruppen 55 år och äldre, 7 procent.

Tabell 2.8. Skickade underrättelser med grund i 43–43 b §§ ALF fördelat på utbildningsnivå.

Antal och antal per 1 000 ersättningstagare, 2019 och 2020

Högsta utbildning	Antal 2019	Antal 2020	Antal per 1 000 2019	Antal per 1 000 2020
Grundskola*	144 345	154 585	2 917	2 322
Gymnasium	278 650	340 466	2 734	2 299
Eftergymnasial utbildning	179 989	211 262	2 081	1 683
Totalt	602 984	706 307	2 535	2 077

* Uppgiften inkluderar även personer som saknar formell grundläggande utbildning.

Det var vanligast att arbetssökande med grundskola som högsta utbildning fick en underrättelse. Det framgår av tabell 2.8. Antalet underrättelser som Arbetsförmedlingen skickade per tusen ersättningstagare minskade både 2019 och 2020 i takt med att de arbetssökandes utbildningsnivå ökade. År 2020 avsåg 2 322 skickade underrättelser per tusen ersättningstagare arbetssökande med endast grundskoleutbildning och 1 683 avsåg arbetssökande med eftergymnasial utbildning.

Mellan 2019 och 2020 minskade antalet underrättelser per tusen ersättningstagare mest bland arbetssökande med grundskola som högsta utbildning och bland arbetssökande med eftergymnasial utbildning, med 20 respektive 19 procent. För arbetssökande med gymnasieutbildning var minskningen något mindre, 16 procent.

Tabell 2.9. Skickade underrättelser med grund i 43–43 b §§ ALF fördelat på födelseland.

Antal och antal per 1 000 ersättningstagare, 2019 och 2020

Födelseland	Antal 2019	Antal 2020	Antal per 1 000 2019	Antal per 1 000 2020
Sverige	352 399	435 774	2 394	2 067
Norden, utom Sverige	9 058	10 806	2 066	1 878
Europa, utom Norden	65 613	69 480	2 512	1 914
Världen, utom Europa	175 914	190 253	2 923	2 181
Totalt	602 984	706 307	2 535	2 077

Under 2020 låg antalet underrättelser som Arbetsförmedlingen skickade omkring 2 000 per tusen ersättningstagare oavsett i vilket land den arbetssökande föddes. Det var vanligast att arbetssökande födda i ett land utanför Europa fick en underrättelse. Antalet per tusen ersättningstagare 2020 var 2 181 för den gruppen. Det var minst vanligt att arbetssökande födda i ett annat nordiskt land än Sverige fick en underrättelse, 1 878 per tusen ersättningstagare. Detta framgår av tabell 2.9.

Den största minskningen mellan 2019 och 2020 gäller arbetssökande födda i ett land utanför Europa. Antalet skickade underrättelser per tusen ersättningstagare minskade med 25 procent för denna grupp. För arbetssökande födda i ett europeiskt land utanför Norden var minskningen nästan lika stor, 24 procent. Antalet minskade minst för arbetssökande födda i ett annat nordiskt land än Sverige, 9 procent.

Tabell 2.10. Skickade underrättelser med grund i 43–43 b §§ ALF fördelat på funktionsnedsättning.

Antal och antal per 1 000 ersättningstagare, 2019 och 2020

Funktionsnedsättning som innebar nedsatt arbetsförmåga*	Antal 2019	Antal 2020	Antal per 1 000 2019	Antal per 1 000 2020
Ingen	542 530	657 530	2 617	2 121
Fysisk	23 749	19 374	1 590	1 401
Psykisk eller kognitiv	36 705	29 403	2 348	1 810
Totalt	602 984	706 307	2 535	2 077

*I bilaga 2 redovisar vi vilka funktionsnedsättningar som inkluderas i fysisk respektive psykisk eller kognitiv funktionsnedsättning som innebar nedsatt arbetsförmåga.

Både 2019 och 2020 var det vanligast att arbetssökande utan funktionsnedsättning fick en underrättelse. År 2020 var det 2 121 skickade underrättelser per tusen ersättningstagare som avsåg den gruppen. För arbetssökande med en psykisk eller kognitiv funktionsnedsättning och arbetssökande med en fysisk funktionsnedsättning som innebar nedsatt arbetsförmåga var antalet skickade underrättelser 1 810 respektive 1 401 per tusen ersättningstagare samma år. Detta framgår av tabell 2.10.

Mellan 2019 och 2020 minskade antalet skickade underrättelser per tusen ersättningstagare för samtliga grupper. Minskningen var störst – 23 procent – bland arbetssökande med en psykisk eller kognitiv funktionsnedsättning. Minskningen var minst bland arbetssökande med en fysisk funktionsnedsättning som innebar nedsatt arbetsförmåga, 12 procent.

Arbetslöshetskassornas hantering

När det gäller arbetssökande med arbetslöshetsersättning är det arbetslöshetskassorna som utreder underrättelser från Arbetsförmedlingen och som fattar beslut om eventuell sanktion. Det gick vi igenom i avsnittet [Arbetslöshetskassan utreder och beslutar](#) i kapitel 1.

Alla underrättelser som Arbetsförmedlingen skickar går till en så kallad ”meddelandebank”. När en arbetssökande lämnar in en ansökan om arbetslöshetsersättning lämnas de underrättelser som finns lagrade i meddelandebanken vidare till den aktuella arbetslöshetskassan. Det innebär att det inte är alla underrättelser som Arbetsförmedlingen skickar som tas emot och hanteras av arbetslöshetskassorna.

Som nämns i kapitel 1 ska arbetslöshetskassan göra en självständig prövning av ärendet. Det innebär att arbetslöshetskassan kan göra en annan bedömning än vad Arbetsförmedlingen gjorde när underrättelsen skickades, och att grunden för prövningen och beslutet kan skilja sig från grunden för den skickade underrättelsen.

Begrepp i den statistiska redovisningen

- **Mottagna underrättelser** avser alla underrättelser som någon av arbetslöshetskassorna tog emot. Mottagna underrättelser kan avskrivas, till exempel om personen inte ansöker om ersättning för dagen för händelsen, eller prövas.
- **Prövade underrättelser** avser underrättelser som någon av arbetslöshetskassorna utredde och slutförde. Prövade underrättelser kan lämnas utan åtgärd eller leda till beslut om varning eller avstängning från ersättning.

- **Prövningsgrad** avser hur stor andel av de mottagna underrättelserna som arbetslöshetskassorna prövade.
- **Sanktionsgrad** avser hur stor andel av de prövade underrättelserna som ledde till beslut om varning eller avstängning.

Hur många underrättelser hanterade varje arbetslöshetskassa?

I det här avsnittet redovisas statistik över arbetslöshetskassornas hantering av de underrättelser som Arbetsförmedlingen skickade när det fanns skäl att anta att arbetssökande hade misskött arbetssökandet, förlängt tiden i arbetslöshet eller orsakat arbetslösheten. Statistiken visar hur många underrättelser varje arbetslöshetskassa tog emot och hur många som prövades, i förhållande till antalet ersättningstagare inom respektive arbetslöshetskassa. Statistiken visar även hur stor andel av de mottagna underrättelserna som prövades och hur stor andel av de prövade underrättelserna som ledde till beslut om sanktion.

Antal underrättelser med grund i 43–43 b §§ ALF under 2020 som arbetslöshetskassorna hanterade	
Mottagna underrättelser	Prövade underrättelser
414 243	152 296

Arbetslöshetskassorna tog emot 414 243 underrättelser från Arbetsförmedlingen under 2020, vilket motsvarar 59 procent av de underrättelser Arbetsförmedlingen skickade för arbetssökande som uppgett att de kommer att ansöka om arbetslöshetsersättning. Arbetslöshetskassorna prövade 152 296 av de underrättelser de tog emot under 2020.

Tabell 2.11. Underrättelser med grund i 43–43 b §§ ALF fördelat på arbetslöshetskassor.

Antal mottagna per 1 000 ersättningstagare, antal prövade per 1 000 ersättningstagare, prövningsgrad och sanktionsgrad, 2020

Arbetslöshetskassa	Antal mottagna underrättelser per 1 000	Antal prövade underrättelser per 1 000	Prövningsgrad	Sanktionsgrad
Akademikernas	719	338	47 %	85 %
Alfa	2 605	583	22 %	92 %
Byggnadsarbetarnas	1 128	524	46 %	93 %
Elektrikernas	1 114	504	45 %	98 %
Fastighets	1 084	449	41 %	95 %

Arbetslöshetskassa	Antal mottagna underrättelser per 1 000	Antal prövade underrättelser per 1 000	Prövningsgrad	Sanktionsgrad
Finans- och Försäkringsbranschens	856	400	47 %	95 %
GS	951	466	49 %	96 %
Hamnarbetarnas	1 269	484	38 %	93 %
Handelsanställdas	1 178	422	36 %	95 %
Hotell- och restauranganställdas	1 314	469	36 %	96 %
IF Metalls	1 017	477	47 %	97 %
Journalisternas	802	396	49 %	95 %
Kommunalarbetarnas	1 320	452	34 %	97 %
Ledarnas	813	418	51 %	96 %
Livsmedelsarbetarnas	1 052	423	40 %	97 %
Lärarnas	1 088	422	39 %	91 %
Pappersindustriarbetarnas	946	419	44 %	94 %
Sekos	1 068	463	43 %	89 %
Småföretagarnas	1 191	459	39 %	93 %
STs	873	370	42 %	86 %
Sveriges arbetares	1 131	442	39 %	97 %
Säljarnas	1 118	523	47 %	94 %
Transportarbetarnas	1 244	500	40 %	97 %
Unionens	900	389	43 %	94 %
Vision	994	408	41 %	96 %
Totalt	1 218	448	37 %	94 %

Tillsammans tog de 25 arbetslöshetskassorna emot 1 218 underrättelser per tusen ersättningstagare från Arbetsförmedlingen under 2020. Arbetslöshetskassan Alfa tog emot klart flest i förhållande till antalet ersättningstagare, 2 605 underrättelser per tusen ersättningstagare. Kommunalarbetarnas och Hotell- och restauranganställdas arbetslöshetskassor tog emot näst flest, 1 320 respektive 1 314 underrättelser per tusen ersättningstagare. Akademikernas arbetslöshetskassa tog emot det lägsta antalet per tusen ersättningstagare, 719 underrättelser. Även Journalisternas och Ledarnas arbetslöshetskassor tog emot ett lågt antal underrättelser, 802 respektive 813 per tusen ersättningstagare. Detta framgår av tabell 2.11.

Tillsammans prövade arbetslöshetskassorna 448 underrättelser per tusen ersättningstagare. Arbetslöshetskassan Alfa prövade flest underrättelser i förhållande till antalet ersättningstagare: 583 per tusen ersättningstagare. Även Byggnadsarbetarnas och Säljarnas arbetslöshetskassor prövade många underrättelser: 524 respektive 523 per tusen ersättningstagare. Akademikernas arbetslöshetskassa prövade det lägsta antalet, 338 underrättelser per tusen ersättningstagare.

Totalt sett prövade arbetslöshetskassorna 37 procent av alla underrättelser som de tog emot från Arbetsförmedlingen. Ledarnas arbetslöshetskassa hade den högsta prövningsgraden, 51 procent, följt av Journalisternas och GS arbetslöshetskassor som båda prövade 49 procent av underrättelserna de tog emot. Lägst prövningsgrad hade Arbetslöshetskassan Alfa: 22 procent.

Det var 94 procent av alla underrättelser som arbetslöshetskassorna prövade som ledde till ett beslut om sanktion. Elektrikernas arbetslöshetskassa hade den högsta sanktionsgraden av alla arbetslöshetskassor: 98 procent. IF Metalls, Kommunalarbetarnas, Livsmedelsarbetarnas, Sveriges arbetares och Transportarbetarnas arbetslöshetskassor hade den näst högsta sanktionsgraden: 97 procent. Lägst sanktionsgrad hade Akademikernas och STs arbetslöshetskassor: 85 respektive 86 procent.

Vilka var grunderna för underrättelserna som arbetslöshetskassorna prövade och hur många ledde till sanktion?

Även i det här avsnittet redovisas statistik över arbetslöshetskassornas hantering av underrättelser om att arbetssökande som fick arbetslöshetsersättning hade misskött arbetssökandet, förlängt tiden i arbetslöshet eller orsakat arbetslösheten. Statistiken visar hur många underrättelser arbetslöshetskassorna prövade sammanlagt och vilken punkt i respektive bestämmelse i ALF som var grund för beslutet om varning eller avstängning, både det faktiska antalet och i förhållande till antalet ersättningstagare. Statistiken visar även hur stor andel av de prövade underrättelserna som ledde till ett beslut om sanktion.

Tabell 2.12. Prövade underrättelser med grund i 43 § ALF fördelat på underrättelsegrund.

Antal, antal per 1 000 ersättningstagare och sanktionsgrad, 2020

Misskött arbetssökandet, 43 § ALF	Antal	Antal per 1 000	Sanktions- grad
Inte medverkat till att upprätta handlingsplan	7 998	24	88 %
Inte lämnat aktivitetsrapport i tid	78 753	232	96 %
Inte besökt eller kontaktat Arbetsförmedlingen i tid	21 825	64	90 %
Inte besökt eller kontaktat kompletterande aktör i tid	82	< 1	88 %
Inte sökt anvisat lämpligt arbete	163	< 1	87 %
Inte aktivt sökt lämpliga arbeten	42 969	126	93 %
Total	151 790	446	94 %

Under 2020 prövade arbetslöshetskassorna totalt 151 790 underrättelser om att arbetssökande hade misskött sitt arbetssökande, vilket motsvarar 446 underrättelser per tusen ersättningstagare. Det framgår av tabell 2.12. Bland underrättelser om att missköta arbetssökandet var det vanligast att arbetslöshetskassorna prövade om aktivitetsrapporten hade lämnats in i tid eller inte: 232 underrättelser per tusen ersättningstagare. Näst vanligast var underrättelser om att den arbetssökande inte aktivt hade sökt lämpliga arbeten. Det var 126 underrättelser per tusen ersättningstagare som prövades med den grunden.

94 %

Sanktionsgraden var 94 procent för underrättelser om att arbetssökande hade misskött sitt arbetssökande 2020.

Andelen prövade underrättelser som ledde till att arbetslöshetskassorna beslutade om sanktion var högst, 96 procent, för underrättelser om att den arbetssökande inte hade lämnat in sin aktivitetsrapport i tid. Sanktionsgraden var nästan lika hög, 93 procent, för underrättelser om att den arbetssökande inte aktivt hade sökt lämpliga arbeten. Lägst sanktionsgrad hade underrättelser om att den arbetssökande inte hade sökt ett lämpligt arbete som Arbetsförmedlingen anvisat hen att söka, 87 procent.

Tabell 2.13. Prövade underrättelser med grund i 43 a § ALF fördelat på underrättelsegrund.

Antal, antal per 1 000 ersättningstagare och sanktionsgrad, 2020

Förlängt tiden i arbetslöshet, 43 a § ALF	Antal	Antal per 1 000	Sanktionsgrad
Avvisat erbjudet lämpligt arbete	82	< 1	83 %
Vållat att anställning inte blev av	8	< 1	-
Avvisat anvisning till arbetsmarknadspolitiskt program	376	1	85 %
Total	466	1	85 %

Under 2020 prövade arbetslöshetskassorna totalt 466 underrättelser om att arbetssökande hade förlängt tiden i arbetslöshet, vilket motsvarar 1 underrättelse per tusen ersättningstagare. Det framgår av tabell 2.13. Bland underrättelser om att förlänga tiden i arbetslöshet var det vanligare att arbetslöshetskassorna prövade om arbetssökande hade avvisat en anvisning till ett arbetsmarknadspolitiskt program.

85 %

Sanktionsgraden var 85 procent för underrättelser om att arbetssökande hade förlängt tiden i arbetslöshet 2020.

Andelen prövade underrättelser som ledde till att arbetslöshetskassorna beslutade om sanktion var högst, 85

procent, för underrättelser om att arbetssökande hade avvisat en anvisning till ett arbetsmarknadspolitiskt program. Sanktionsgraden var något lägre för underrättelser om att arbetssökande hade avvisat ett erbjudet lämpligt arbete: 83 procent.

Tabell 2.14. Prövade underrättelser med grund i 43 b § ALF fördelat på underrättelsegrund.

Antal, antal per 1 000 ersättningstagare och sanktionsgrad, 2020

Orsakat arbetslösheten, 43 b § ALF	Antal	Antal per 1 000	Sanktionsgrad
Lämnat arbetet utan giltig anledning	12	< 1	58 %
Skilts från arbetet pga. otillbörligt uppförande	1	< 1	-
Lämnat arbetsmarknadspolitiskt program utan giltig anledning	26	< 1	85 %
Fått anvisning till arbetsmarknadspolitiskt program återkallad pga. sitt uppträdande	1	< 1	-
Total	40	< 1	78 %

Under 2020 prövade arbetslöshetskassorna totalt 40 underrättelser om att arbetssökande hade orsakat sin arbetslöshet, varav de flesta gällde att arbetssökande hade lämnat ett arbetsmarknadspolitiskt program utan någon i arbetslöshetsförsäkringens mening giltig anledning.⁴⁰ Det framgår av tabell 2.14.

78 %

Sanktionsgraden var 78 procent för underrättelser om att arbetssökande hade orsakat arbetslösheten 2020. Antalet prövade underrättelser är dock så få att sanktionsgraden kan ändras om det tillkommer några beslut.

Hur många beslut fattade arbetslöshetskassorna per sanktionsnivå och hur lång tid tog det?

I det här avsnittet redovisas statistik över arbetslöshetskassornas handläggning och beslut om sanktion när det gäller underrättelser från Arbetsförmedlingen. Statistiken visar hur många beslut om varning respektive avstängning från arbetslöshetsersättning som arbetslöshetskassorna fattade när det gäller arbetssökande som fick arbetslöshetsersättning och som misskötte arbetssökandet, både det faktiska antalet och i förhållande till antalet ersättningstagare. Statistiken visar även hur lång tid det tog för varje arbetslöshetskassa att besluta om sanktion när arbetssökande hade misskött arbetssökandet, förlängt tiden i arbetslöshet eller orsakat arbetslösheten.

⁴⁰ En anledning till att underrättelserna om att arbetssökande själva har orsakat arbetslösheten är få, är att informationen om det oftast inte når Arbetsförmedlingen. Du kan läsa mer om det i avsnittet [Krav och sanktioner inom arbetslöshetsförsäkringen](#) i kapitel 1.

Tabell 2.15. Antal beslut med grund i 43 § ALF fördelat på sanktionsnivå.
Antal och antal per 1 000 ersättningstagare, 2019 och 2020

Nivå i sanktionstrappan Misskött arbetssökandet, 43 § ALF	Antal 2019	Antal 2020	Antal per 1 000 2019	Antal per 1 000 2020
Varning	59 669	92 538	251	272
Avstängning 1 dag	22 983	31 318	97	92
Avstängning 5 dagar	9 622	11 334	40	33
Avstängning 10 dagar	4 114	4 357	17	13
Ersättningsrätten upphör	1 713	1 640	7	5
Totalt	98 101	141 187	412	415

Under 2020 fattade arbetslöshetskassorna totalt 141 187 beslut om sanktion när arbetssökande hade misskött arbetssökandet på något av de sätt som anges i 43 § ALF. Det motsvarar 415 sanktionsbeslut per tusen ersättningstagare, vilket är något fler än 2019. Detta framgår av tabell 2.15.

Det var vanligast att arbetslöshetskassornas sanktionsbeslut innebar att den arbetssökande fick en varning. År 2020 var det 272 beslut per tusen ersättningstagare som innebar en varning, en ökning med 8 procent jämfört med 2019. När det gäller besluten om avstängning innebar en majoritet båda åren att den arbetssökande stängdes av från arbetslöshetsersättning i 1 ersättningsdag: 92 beslut per tusen ersättningstagare 2020, en minskning med 5 procent jämfört med 2019. Antalet beslut om sanktion minskade under båda åren i takt med att antalet avstängningsdagar ökade.

Tabell 2.16. Handläggningstid för underrättelser som ledde till sanktion med grund i 43–43 b §§ ALF fördelat på arbetslöshetskassor.

Mediantid och kvartiler i antal dagar⁴¹, 2020

Arbetslöshetskassa	Antal	Första kvartilen	Median	Tredje kvartilen
Akademikernas	8 709	6	15	21
Alfa	16 432	22	40	102
Byggnadsarbetarnas	6 305	8	16	18
Elektrikernas	642	7	15	17
Fastighets	2 800	15	16	20
Finans- och Försäkringsbranschens	695	7	15	19
GS	2 129	17	19	26
Hamnarbetarnas	84	16	19	24
Handelsanställdas	8 107	18	19	30
Hotell- och restauranganställdas	11 154	15	18	28
IF Metalls	11 548	15	17	23
Journalisternas	438	3	9	16
Kommunalarbetarnas	25 894	16	17	29
Ledarnas	1 611	12	14	20
Livsmedelsarbetarnas	1 337	17	20	26
Lärarnas	2 426	14	19	31
Pappersindustriarbetarnas	221	15	16	18
Sekos	3 025	5	15	18
Småföretagarnas	4 019	15	20	33
STs	1 034	15	18	25
Sveriges arbetares	434	11	15	19
Säljarnas	475	15	16	18
Transportarbetarnas	6 513	16	17	20
Unionens	24 169	9	17	25
Vision	2 995	15	19	28
Totalt	143 196	15	18	29

År 2020 tog det 15 dagar innan arbetslöshetskassorna sammanlagt hade utrett och fattat beslut om sanktion rörande en fjärdedel av alla underrättelser om att arbetssökande hade misskött arbetssökandet, förlängt tiden i arbetslöshet eller orsakat sin arbetslöshet. Mediantiden, det vill säga tiden som det tog innan arbetslöshetskassorna hade handlagt hälften av alla underrättelser, var 18 dagar. Det tog 29 dagar innan arbetslöshetskassorna sammanlagt hade utrett och fattat beslut rörande tre fjärdedelar av underrättelserna. Det framgår av tabell 2.16.

⁴¹ Median är det tal som storleksmässigt ligger i mitten av en ordnad talserie. Den första kvartilen är det tal som delar av en ordnad talserie så att en fjärdedel av talen har ett lägre värde än första kvartilen och tre fjärdedelar har ett högre värde. Den tredje kvartilen är det tal som delar av en ordnad talserie så att tre fjärdedelar av talen har ett lägre värde än tredje kvartilen och en fjärdedel har ett högre värde.

Av tabellen framgår det också att det var stora skillnader mellan arbetslöshetskassorna. Journalisternas arbetslöshetskassa hade kortast handläggningstid med en median på 9 dagar och det tog 16 dagar för dem att utreda och fatta beslut om sanktion rörande tre fjärdedelar av underrättelserna. Efter dem hade Ledarnas arbetslöshetskassa kortast handläggningstid. De hade utrett och fattat beslut om sanktion rörande hälften av underrättelserna efter 14 dagar och tre fjärdedelar av underrättelserna efter 20 dagar.

Arbetslöshetskassan Alfa hade längst handläggningstid; mediantiden var 40 dagar och det tog 102 dagar innan beslut hade fattats rörande tre fjärdedelar av underrättelserna. Livsmedelsarbetarnas och Småföretagarnas arbetslöshetskassor hade näst längst handläggningstid. Mediantiden var 20 dagar för dessa arbetslöshetskassor, och det tog 26 respektive 33 dagar innan beslut om sanktion hade fattats rörande tre fjärdedelar av underrättelserna.

Det var även stora skillnader i hur mycket handläggningstiden varierade hos en arbetslöshetskassa. För Journalisternas arbetslöshetskassa, som hade kortast medianhandläggningstid, tog det 3 dagar för att utreda och fatta beslut rörande en fjärdedel av underrättelserna. Det tog ytterligare 13 dagar innan Journalisternas utrett och fattat beslut rörande tre fjärdedelar av underrättelserna. För Pappersindustriarbetarnas och Säljarnas arbetslöshetskassa var skillnaden i handläggningstid mellan den första och tredje kvartilen minst. De hade utrett och fattat beslut rörande en fjärdedel av underrättelserna efter 15 dagar och tre fjärdedelar av underrättelserna efter 18 dagar.

Arbetslöshetskassan Alfa hade störst skillnad mellan första och tredje kvartilen. Det tog 80 dagar mer för dem att utreda och fatta beslut rörande tre fjärdedelar av underrättelserna, jämfört med en fjärdedel av underrättelserna. Även Akademikernas, Lärarnas, Småföretagarnas och Unionens arbetslöshetskassa hade, sett till övriga arbetslöshetskassor, stora skillnader mellan den första och tredje kvartilen. Det tog till exempel Unionen 9 dagar att utreda och fatta beslut rörande en fjärdedel av underrättelserna och 16 dagar mer, 25 dagar, för tre fjärdedelar av underrättelserna.

Vilka arbetssökande fick minst en sanktion?

I det här avsnittet redovisas statistik över arbetssökande med arbetslöshetsersättning (ersättningstagare) som fick minst en sanktion när arbetslöshetskassorna hade beslutat att de hade misskött arbetssökandet, förlängt tiden i arbetslöshet eller orsakat arbetslösheten. Statistiken redovisas fördelat på de arbetssökandes bakgrundsvariabler. Utvecklingen mellan åren är beräknad på antalet arbetssökande per tusen

ersättningstagare som fick minst en sanktion. Den tar alltså hänsyn till förändringen av antalet arbetssökande som fick arbetslöshetsersättning utbetalt mellan åren.

2019	2020
Antal arbetssökande som fick minst en sanktion med grund i 43–43 b §§ ALF	
74 822	112 104
315	330
per tusen ersättningstagare	per tusen ersättningstagare

Det totala antalet ersättningstagare som fick minst en sanktion när de hade misskött arbetssökandet, förlängt tiden i arbetslöshet eller orsakat arbetslösheten ökade med 50 procent mellan 2019 och 2020. I förhållande till antalet ersättningstagare under respektive år var ökningen lägre, 5 procent. Det beror på att antalet arbetssökande som fick ersättning utbetald var fler 2020 än 2019, se [bilaga 1](#).

Tabell 2.17. Ersättningstagare som fick minst en sanktion med grund i 43–43 b §§ ALF fördelat på kön.

Antal och antal per 1 000 ersättningstagare, 2019 och 2020

Kön	Antal 2019	Antal 2020	Antal per 1 000 2019	Antal per 1 000 2020
Kvinnor	33 198	49 576	288	307
Män	41 624	62 528	339	350
Totalt	74 822	112 104	315	330

Det var fler män än kvinnor som fick minst en sanktion både 2019 och 2020 när det gäller både det faktiska antalet och i förhållande till antalet ersättningstagare. År 2020 fick 350 män och 307 kvinnor per tusen ersättningstagare minst en sanktion. Detta framgår av tabell 2.17.

Mellan 2019 och 2020 ökade antalet kvinnor och män per tusen ersättningstagare som fick minst en sanktion med 7 respektive 3 procent.

Tabell 2.18. Ersättningstagare som fick minst en sanktion med grund i 43–43 b §§ ALF fördelat på åldersgrupp.

Antal och antal per 1 000 ersättningstagare, 2019 och 2020

Åldersgrupp	Antal 2019	Antal 2020	Antal per 1 000 2019	Antal per 1 000 2020
–24 år	5 261	11 230	430	451
25–34 år	21 638	32 394	352	343
35–54 år	34 335	48 213	303	310
55– år	13 588	20 267	266	311
Totalt	74 822	112 104	315	330

Det var vanligare att arbetssökande i den yngsta gruppen fick minst en sanktion än att arbetssökande i övriga åldersgrupper fick det. År 2020 fick 451 arbetssökande per tusen ersättningstagare till och med 24 år minst en sanktion, medan 311 som var 55 år eller äldre fick det. Detta framgår av tabell 2.18.

När hänsyn tas till antalet ersättningstagare, ökade antalet som fick minst en sanktion med 17 procent mellan 2019 och 2020 för den äldsta gruppen. För övriga åldersgrupper var skillnaderna mellan åren liten, när hänsyn tas till antalet ersättningstagare.

Tabell 2.19. Ersättningstagare som fick minst en sanktion med grund i 43–43 b §§ ALF fördelat på utbildningsnivå.

Antal och antal per 1 000 ersättningstagare, 2019 och 2020

Högsta utbildning	Antal 2019	Antal 2020	Antal per 1 000 2019	Antal per 1 000 2020
Grundskola*	17 800	24 193	360	363
Gymnasium	33 779	52 257	331	353
Eftergymnasial utbildning	23 243	35 654	269	284
Totalt	74 822	112 104	315	330

* Uppgiften inkluderar även personer som saknar formell grundläggande utbildning.

Det var vanligast att arbetssökande med grundskola som högsta utbildning fick minst en sanktion. Antalet arbetssökande per tusen ersättningstagare som fick minst en sanktion var 363 för de med grundskoleutbildning och 284 för de med eftergymnasial utbildning. När hänsyn tas till antalet ersättningstagare minskade antalet arbetssökande som fick minst en sanktion i takt med att utbildningsnivån ökade, både under 2019 och 2020. Detta framgår av tabell 2.19.

Den största ökningen mellan 2019 och 2020 gäller dem med gymnasial- och eftergymnasial utbildning. När hänsyn tas till antalet ersättningstagare ökade antalet som fick minst en sanktion med 7 respektive 6 procent för dessa grupper. För

arbetssökande med grundskola som högsta utbildning var antalet arbetssökande som fick minst en sanktion nästan oförändrat, när hänsyn tas till antalet ersättningstagare.

Tabell 2.20. Ersättningstagare som fick minst en sanktion med grund i 43–43 b §§ ALF fördelat på födelseland.

Antal och antal per 1 000 ersättningstagare, 2019 och 2020

Födelseland	Antal 2019	Antal 2020	Antal per 1 000 2019	Antal per 1 000 2020
Sverige	44 940	70 183	305	333
Norden, utom Sverige	1 262	1 856	288	323
Europa, utom Norden	7 964	11 266	305	310
Världen, utom Europa	20 656	28 799	343	330
Totalt	74 822	112 104	315	330

År 2020 varierade antalet arbetssökande som fick minst en sanktion mellan 310 per tusen ersättningstagare för arbetssökande födda i ett europeiskt land utanför Norden och 333 per tusen ersättningstagare för arbetssökande födda i Sverige. Det framgår av tabell 2.20.

När hänsyn tas till antalet ersättningstagare ökade antalet som fick minst en sanktion mest bland arbetssökande födda i Norden. Bland dem som föddes i Sverige var ökningen 10 procent och bland dem som föddes i något av de andra nordiska länderna var ökning högst, 12 procent. Bland arbetssökande födda utanför Europa minskade antalet som istället med 4 procent.

Tabell 2.21. Ersättningstagare som fick minst en sanktion med grund i 43–43 b §§ ALF fördelat på funktionsnedsättning.

Antal och antal per 1 000 ersättningstagare, 2019 och 2020

Funktionsnedsättning som innebar nedsatt arbetsförmåga*	Antal 2019	Antal 2020	Antal per 1 000 2019	Antal per 1 000 2020
Ingen	65 854	102 682	318	331
Fysisk	3 933	4 002	263	289
Psykisk eller kognitiv	5 035	5 420	322	334
Totalt	74 822	112 104	315	330

*I bilaga 2 redovisar vi vilka funktionsnedsättningar som inkluderas i fysisk respektive psykisk eller kognitiv funktionsnedsättning som innebar nedsatt arbetsförmåga.

Under både 2019 och 2020 var det något vanligare att arbetssökande med en psykisk eller kognitiv funktionsnedsättning som innebar nedsatt arbetsförmåga fick minst en sanktion. 334 arbetssökande per tusen ersättningstagare med en psykisk eller kognitiv funktionsnedsättning fick minst en sanktion, och 331 arbetssökande som

inte hade en funktionsnedsättning som innebar nedsatt arbetsförmåga. Under båda åren var det minst vanligt att arbetssökande med en fysisk funktionsnedsättning som innebar nedsatt arbetsförmåga fick minst en sanktion. Det framgår av tabell 2.21.

Den största förändringen mellan 2019 och 2020 gäller arbetssökande med en fysisk funktionsnedsättning. Antalet per tusen ersättningstagare som fick minst en sanktion ökade med 10 procent i den gruppen. För arbetssökande som inte hade en funktionsnedsättning som innebar nedsatt arbetsförmåga eller arbetssökande med en psykisk eller kognitiv funktionsnedsättning som innebar nedsatt arbetsförmåga ökade antalet per tusen ersättningstagare med lika mycket, 4 procent.

Vilka arbetssökande fick flest sanktioner?

I det här avsnittet redovisas statistik över arbetslöshetskassornas prövning av de underrättelser som Arbetsförmedlingen skickade, och över arbetslöshetskassornas beslut om sanktioner när arbetssökande som fick arbetslöshetsersättning hade misskött arbetssökandet, förlängt tiden i arbetslöshet eller orsakat arbetslösheten. Statistiken visar antalet prövade underrättelser och sanktioner i förhållande till det totala antalet ersättningstagare under året, och redovisas fördelat på de arbetssökandes bakgrundsvariabler. Statistiken visar även hur stor andel av de prövade underrättelserna som ledde till ett beslut om sanktion.

Antal prövade underrättelser och beslut om sanktioner med grund i 43–43 b §§ ALF under 2020

Prövade underrättelser	Beslut om sanktioner
152 296	143 196
448	421
per tusen ersättningstagare	per tusen ersättningstagare

År 2020 prövades 152 296 underrättelser om att arbetssökande med arbetslöshetsersättning hade misskött sig eller sitt arbetssökande, förlängt tiden i arbetslöshet eller orsakat arbetslösheten. Det motsvarar 448 underrättelser per tusen ersättningstagare. Antalet beslut om sanktion var 143 196 samma år, vilket motsvarar 421 sanktioner per tusen ersättningstagare.

94 %

Sanktionsgraden var 94 procent för underrättelser med grund i 43–43 b §§ ALF 2020.

Tabell 2.22. Prövade underrättelser och sanktioner med grund i 43–43 b §§ ALF fördelat på kön.

Antal per 1 000 ersättningstagare och sanktionsgrad, 2020

Kön	Antal prövade underrättelser per 1 000	Antal sanktioner per 1 000	Sanktionsgrad
Kvinnor	410	383	93 %
Män	482	456	94 %
Totalt	448	421	94 %

Under 2020 prövade arbetslöshetskassorna fler underrättelser som avsåg män än som avsåg kvinnor. Antalet prövade underrättelser var 482 per tusen ersättningstagare för män, jämfört med 410 för kvinnor. Det var även vanligare med sanktioner bland män än bland kvinnor. Antalet sanktioner var 456 per tusen ersättningstagare för män, jämfört med 383 för kvinnor. Detta framgår av tabell 2.22.

Andelen prövade underrättelser som ledde till att arbetslöshetskassorna beslutade om sanktion var ungefär densamma för män och kvinnor. Sanktionsgraden var 94 procent för män och 93 procent för kvinnor.

Tabell 2.23. Prövade underrättelser och sanktioner med grund i 43–43 b §§ ALF fördelat på åldersgrupp.

Antal per 1 000 ersättningstagare och sanktionsgrad, 2020

Åldersgrupp	Antal prövade underrättelser per 1 000	Antal sanktioner per 1 000	Sanktionsgrad
–24 år	581	550	95 %
25–34 år	467	442	95 %
35–54 år	423	396	94 %
55– år	428	400	93 %
Totalt	448	421	94 %

Under 2020 prövade arbetslöshetskassorna flest underrättelser som avsåg arbetssökande i den yngsta gruppen. Samma åldersgrupp hade även flest beslut om sanktion i förhållande till antalet ersättningstagare. Antalet prövade underrättelser var 581 per tusen ersättningstagare för dem till och med 24 år, och antalet sanktioner var 550 per tusen ersättningstagare. För arbetssökande mellan 35 och 54 år prövades minst antal underrättelser. Antalet prövade underrättelser var 423 per tusen ersättningstagare för dem, och antalet sanktioner var 396 per tusen ersättningstagare. Detta framgår av tabell 2.23.

När det gäller andelen prövade underrättelser som ledde till att arbetslöshetskassorna beslutade om sanktion var skillnaderna mellan åldersgrupperna små.

Sanktionsgraden var 95 procent både för arbetssökande till och med 24 år och arbetssökande mellan 25 och 34 år. För dem som var 55 år eller äldre var sanktionsgraden något lägre, 93 procent.

Tabell 2.24. Prövade underrättelser och sanktioner med grund i 43–43 b §§ ALF fördelat på utbildningsnivå.

Antal per 1 000 ersättningstagare och sanktionsgrad, 2020

Högsta utbildning	Antal prövade underrättelser per 1 000	Antal sanktioner per 1 000	Sanktionsgrad
Grundskola*	505	482	96 %
Gymnasium	478	453	95 %
Eftergymnasial utbildning	382	350	92 %
Totalt	448	421	94 %

* Uppgiften inkluderar även personer som saknar formell grundläggande utbildning.

Arbetslöshetskassorna prövade flest underrättelser som avsåg arbetssökande med grundskola som högsta utbildning, och beslutade om sanktion. Antalet prövade underrättelser var 505 per tusen ersättningstagare i den gruppen, och antalet sanktioner var 482 per tusen ersättningstagare. Minst underrättelser prövades för arbetssökande med eftergymnasial utbildning, och dessa ledde till beslut om sanktion i lägst grad. Antalet prövade underrättelser var 382 per tusen ersättningstagare i den gruppen, och antalet sanktioner var 350 per tusen ersättningstagare. Både antalet prövade underrättelser och antalet sanktioner minskade i takt med att de arbetssökandes utbildningsnivå ökade. Det framgår av tabell 2.24.

Andelen prövade underrättelser som ledde till att arbetslöshetskassorna beslutade om sanktion var 96 procent för dem med grundskola och 95 procent för dem med gymnasium som högsta utbildning. Sanktionsgraden för arbetssökande med eftergymnasial utbildning var något lägre, 92 procent.

Tabell 2.25. Prövade underrättelser och sanktioner med grund i 43–43 b §§ ALF fördelat på födelseland.

Antal per 1 000 ersättningstagare och sanktionsgrad, 2020

Födelseland	Antal prövade underrättelser per 1 000	Antal sanktioner per 1 000	Sanktionsgrad
Sverige	455	427	94 %
Norden, utom Sverige	445	418	94 %
Europa, utom Norden	420	393	94 %
Världen, utom Europa	443	420	95 %
Totalt	448	421	94 %

Under 2020 prövades flest underrättelser som avsåg arbetssökande födda i Sverige, jämfört med arbetssökande födda i ett annat land. Antalet prövade underrättelser var 455 per tusen ersättningstagare för arbetssökande födda i Sverige, och antalet sanktioner var 427 per tusen ersättningstagare. Minst underrättelser prövades för arbetssökande födda i ett annat europeiskt land än de nordiska, och dessa ledde till lägst antal beslut om sanktion. Antalet prövade underrättelser var 420 per tusen ersättningstagare i den gruppen, och antalet sanktioner var 393 per tusen ersättningstagare. Detta framgår av tabell 2.25.

När det gäller andelen prövade underrättelser som ledde till att arbetslöshetskassorna beslutade om sanktion var skillnaderna små. Sanktionsgraden för arbetssökande födda utanför Europa var 95 procent medan den för övriga var 94 procent.

Tabell 2.26. Prövade underrättelser och sanktioner med grund i 43–43 b §§ ALF fördelat på funktionsnedsättning.

Antal per 1 000 ersättningstagare och sanktionsgrad, 2020

Funktionsnedsättning som innebar nedsatt arbetsförmåga*	Antal prövade underrättelse per 1 000	Antal sanktioner per 1 000	Sanktionsgrad
Ingen	449	422	94 %
Fysisk	394	368	93 %
Psykisk eller kognitiv	468	441	94 %
Totalt	448	421	94 %

*I bilaga 2 redovisar vi vilka funktionsnedsättningar som inkluderas i fysisk respektive psykisk eller kognitiv funktionsnedsättning som innebar nedsatt arbetsförmåga.

Under 2020 prövade arbetslöshetskassorna flest underrättelser som avsåg arbetssökande med en psykisk eller kognitiv funktionsnedsättning som innebar nedsatt arbetsförmåga, och beslutade om flest sanktioner. Antalet prövade underrättelser var 468 per tusen ersättningstagare för den gruppen, och antalet sanktioner var 441 per tusen ersättningstagare. För arbetssökande med en fysisk funktionsnedsättning prövades minst underrättelser, och dessa ledde till lägst antal beslut om sanktion. Antalet prövade underrättelser var 394 per tusen ersättningstagare för den gruppen, och antalet sanktioner var 368 per tusen ersättningstagare. Detta framgår av tabell 2.26.

Andelen prövade underrättelser som ledde till att arbetslöshetskassorna beslutade om sanktion var 93–94 procent oavsett om de arbetssökande hade någon form av funktionsnedsättning som innebar nedsatt arbetsförmåga eller inte.

3

Statistik: aktivitetsstöd

I det här kapitlet redovisar vi statistik som ger en bild av framför allt Arbetsförmedlingens kontrollarbete inom aktivitetsstödet⁴². Först tar vi upp arbetet med att skicka underrättelser och därefter arbetet med att utreda och besluta om eventuell sanktion.

Statistiken består av det faktiska antalet signaler inom Arbetsförmedlingen, underrättelser och sanktioner och antalet i förhållande till det totala antalet ersättningstagare under året, och redovisas fördelat på de arbetssökandes bakgrundsvariabler. Bakgrundsvariablerna är kön, åldersgrupp, högsta utbildning, födelseland och om arbetsförmågan påverkades av en funktionsnedsättning. I kapitlet benämner vi de arbetssökande som programdeltagare. I [bilaga 1](#) redovisas antalet ersättningstagare under respektive år.

I avsnittet [Krav och sanktioner inom aktivitetsstödet, etableringsersättningen och utvecklingsersättningen](#) i kapitel 1 gick vi igenom de bestämmelser i förordningen om ersättning till deltagare i arbetsmarknadspolitiska insatser (FEA) som reglerar kraven på programdeltagare som får aktivitetsstöd. Bestämmelserna ligger till grund för den statistiska redovisningen i det här kapitlet.

Arbetsförmedlingens hantering

När det gäller programdeltagare som fick eller hade möjlighet att få aktivitetsstöd är det Arbetsförmedlingen som både utför kontrollen av att kraven för ersättning uppfylls, och som prövar ärenden och fattar beslut om eventuell sanktion. Arbetsförmedlingen har organiserat kontrollarbetet på samma sätt inom alla ersättningsformer, och därför används både signaler och underrättelser internt inom Arbetsförmedlingen även när det gäller programdeltagare. Det gick vi igenom i avsnittet [Arbetsförmedlingen kontrollerar, utreder och beslutar](#) i kapitel 1.

Begrepp i den statistiska redovisningen

- **Skickade underrättelser** avser alla underrättelser som skickades inom Arbetsförmedlingen till enheten Ersättningsprövning.
- **Prövade underrättelser** avser underrättelser som Arbetsförmedlingen utredde och slutförde. Prövade underrättelser kan lämnas utan åtgärd eller leda till beslut om varning eller avstängning från ersättning.

⁴² Enligt 2 kap. 1 § FEA lämnas aktivitetsstöd till den som har fyllt 25 år och som deltar i ett arbetsmarknadspolitiskt program. Aktivitetsstöd får även lämnas till den som inte har fyllt 25 år, om hen är eller skulle ha varit berättigad till arbetslöshetsersättning.

- **Sanktionsgrad** avser hur stor andel av de prövade underrättelserna som ledde till beslut om varning eller avstängning.

Vilka var grunderna för underrättelserna som Arbetsförmedlingen skickade?

I det här avsnittet redovisas först statistik över Arbetsförmedlingens interna signaler och därefter över avvikelserrapporter från kompletterande aktörer, som rör programdeltagare som fick eller hade möjlighet att få aktivitetsstöd. Sedan redovisas statistik över de underrättelser som enheterna Granskning och kontroll skickade inom Arbetsförmedlingen till enheten Ersättningsprövning. Statistiken visar hur många underrättelser som skickades och vilken punkt i respektive bestämmelse som angavs som grund.

I vår databas kan vi inte följa vilka signaler eller vilka avvikelserrapporter som ledde till underrättelser eller på vilka grunder. Därför redovisar vi antalet signaler, avvikelserrapporter och underrättelser separat.

Signaler och avvikelserrapporter till enheterna Granskning och kontroll på Arbetsförmedlingen

Sedan den 1 oktober 2019 skickas automatiska och manuella signaler inom Arbetsförmedlingen, till enheterna Granskning och kontroll som hanterar signalerna.⁴³ En avvikelserrapport skickas till Arbetsförmedlingen från de kompletterande aktörer som anordnar insatser inom ramen för arbetsmarknadspolitiska program, när en person inte deltar i insatser, aktiviteter eller andra arbetsmarknadspolitiska åtgärder inom ett program. Sedan den 1 december 2019 är det enheterna Granskning och kontroll som tar emot och hanterar även avvikelserrapporterna. Detta tog vi upp i avsnittet [Enheterna Granskning och kontroll tar emot signaler och avvikelserrapporter och skickar underrättelser](#) i kapitel 1.

Tabell 3.1. Skickade signaler fördelat på orsak till signal.

Antal och andel, 2020

Orsak till intern signal	Antal	Andel
Uppfyller inte allmänna villkor*	263	1 %
Inte besökt eller kontaktat Arbetsförmedlingen eller kompletterande aktör enligt överenskommelse	5 626	30 %
Söker inte arbete aktivt	3 966	21 %

⁴³En signal kan skickas direkt när något har inträffat som har med villkoren för ersättning att göra, eller efter några dagar. Det är inte alltid givet vilken ersättningsform den arbetssökande hade när händelsen inträffade, på grund av denna fördröjning tillsammans med det faktum att arbetssökande över tid kan röra sig mellan de olika ersättningsystemen.

Medverkar inte till att upprätta handlingsplan	858	5 %
Deltar inte i insats, aktivitet eller åtgärd inom programmet	2 063	11 %
Övrigt	5 792	31 %
Totalt	18 568	100 %

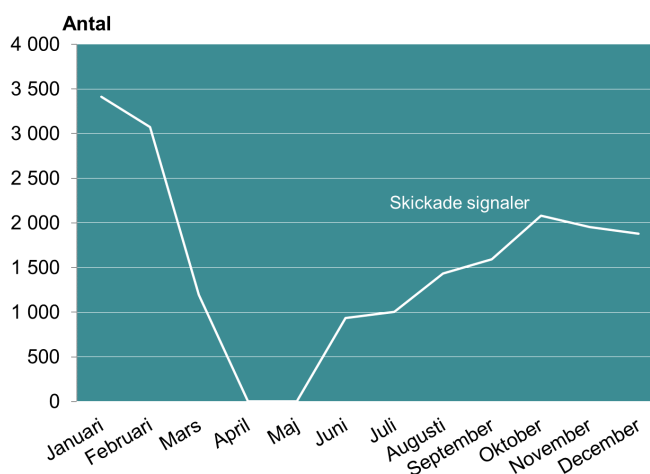
* De allmänna villkoren gäller inte för deltagare i arbetsmarknadspolitiska program. Att en signal skickas ändå kan till exempel bero på att personen blev inskriven i, eller utskrivna från, ett program den dag signalen skickades.

Enheterna Granskning och kontroll på Arbetsförmedlingen tog emot totalt 18 568 signaler under 2020, när det gäller programdeltagare som fick eller hade möjlighet att få aktivitetsstöd. Det framgår av tabell 3.1. Den var vanligast att signaler skickades under ”övrigt”⁴⁴, 31 procent av signalerna skickades av den orsaken. Det var även vanligt att en signal skickades med orsak av att programdeltagaren inte hade besökt eller kontaktat Arbetsförmedlingen eller en kompletterande aktör enligt överenskommelse. Det var 30 procent av signalerna som skickades av den anledningen. En något mindre andel, 21 procent, skickades när programdeltagaren inte bedömdes ha sökt arbete aktivt.

Diagram 3.1. Antal skickade signaler per månad 2020.

Antalet signaler som skickades internt inom

Arbetsförmedlingen när det gäller programdeltagare som fick eller hade möjlighet att få aktivitetsstöd varierade under året. I januari 2020 skickades cirka 3 400 signaler, för att sedan minska till ungefär 3 100 signaler i februari och 1 200 signaler i mars. I april och maj skickade

Arbetsförmedlingen inte några signaler⁴⁵. Mellan juni och oktober ökade antalet signaler successivt från cirka 900 till cirka 2 100 signaler, för att sedan minska något i november och december.

⁴⁴ Signalen ”övrigt” kan användas bland annat när programdeltagaren inte har sökt ett anvisat arbete, tackat nej till ett erbjudet arbete, orsakat att en anställning inte blev av och när hen har sagt upp sig från en anställning eller blivit uppsagd på grund av otillbörligt uppförande.

⁴⁵ Arbetsförmedlingen beslutade den 17 mars 2020 om ett tillfälligt stopp i kontrollarbetet. Det kan du läsa mer om i avsnittet [Tillfälligt stopp för underrättelser och sanktioner på grund av coronapandemin](#) i kapitel 1.

Tabell 3.2. Skickade avvikelserapporter fördelat på orsak till rapport.

Antal och andel, 2020

Det totala antalet avvikelserapporter som skickades från kompletterande aktörer till Arbetsförmedlingen när programdeltagare som fick eller hade möjlighet att få aktivitetsstöd inte deltog i en insats, aktivitet eller åtgärd inom det arbetsmarknads-

Orsak till avvikelserapport	Antal	Andel
Vård av barn eller sjukdom	248 396	100 %
Arbete	0	0 %
Okänd orsak	13	< 1 %
Annan känd orsak (övrigt)	5	< 1 %
Totalt	248 414	100 %

politiska programmet, var 248 414 under 2020. I nästan samtliga fall var orsaken till avvikelserapporten att programdeltagaren inte deltog på grund av vård av barn eller sjukdom. Detta framgår av tabell 3.2. Jämfört med 2019 har antalet avvikelserapporter, som då även omfattade utvecklingsersättningen, nästan tiodubblats⁴⁶. Det är troligen en effekt av coronapandemin.

Underrättelser till enheten Ersättningsprövning på Arbetsförmedlingen

Fram till hösten 2019 var det arbetsförmedlarnas uppgift att skicka underrättelser när det fanns skäl att anta att en person som fick eller hade möjlighet att få aktivitetsstöd inte uppfyllde villkoren för ersättning. Nu är det enheterna Granskning och kontroll som tar emot signaler och skickar underrättelser inom Arbetsförmedlingen till enheten Ersättningsprövning.

Tabell 3.3. Skickade underrättelser med grund i 6 kap. 2 § FEA fördelat på underrättelsegrund.

Antal och andel, 2019 och 2020

Misskött sig, 6 kap. 2 § FEA	Antal 2019	Antal 2020	Andel 2019	Andel 2020
Inte medverkat till att upprätta handlingsplan	345	496	< 1 %	< 1 %
Inte lämnat aktivitetsrapport i tid	146 561	110 929	65 %	43 %
Inte besökt eller kontaktat Arbetsförmedlingen i tid	19 882	10 434	9 %	4 %
Inte besökt eller kontaktat kompletterande aktör i tid	24 752	4 120	11 %	2 %
Inte deltagit i insats i arbetsmarknadspolitiskt program	19 094	74 053	8 %	29 %
Inte sökt anvisat lämpligt arbete	610	275	< 1 %	< 1 %
Inte sökt anvisad utbildning	26	18	< 1 %	< 1 %
Inte aktivt sökt lämpliga arbeten	13 506	55 193	6 %	22 %
Totalt	224 776	255 518	100 %	100 %

Tabell 3.3 visar att det totala antalet underrättelser när en programdeltagare som fick eller hade möjlighet att få aktivitetsstöd bedömdes ha misskött sig eller sitt arbetssökande, var 224 776 år 2019 och ökade till 255 581 år 2020. Det motsvarar en

⁴⁶ IAF 2020:16 ”Underrättelser och sanktioner 2019”

ökning med 14 procent mellan åren. Mest ökade underrättelserna om att programdeltagare inte aktivt sökt lämpliga arbeten och underrättelser om att programdeltagare inte deltagit i en insats, aktivitet eller åtgärd i ett arbetsmarknadspolitiskt program.

Det var vanligast att underrättelserna avsåg programdeltagare som inte hade lämnat in sin aktivitetsrapport till Arbetsförmedlingen i tid. Det var 65 procent av underrättelserna som skickades av den anledningen 2019, och 43 procent under 2020. Som nämns i kapitel 1 skickas dessa underrättelser helt automatiskt. År 2019 var den näst vanligaste grunden för underrättelser att en programdeltagare inte hade besökt eller kontaktat en kompletterande aktör senast ett visst datum, 11 procent. Den underrättelsegrunden minskade dock, och utgjorde 2 procent av underrättelserna 2020. Den näst vanligaste grunden för underrättelser under 2020 var att en programdeltagare inte deltagit i en insats, aktivitet eller åtgärd i ett arbetsmarknadspolitiskt program. Det var 29 procent av underrättelserna som skickades av den anledningen.

Tabell 3.4. Skickade underrättelser med grund i 6 kap. 3 § FEA fördelat på underrättelsegrund.

Antal och andel, 2019 och 2020

Förlängt tiden i arbetslöshet, 6 kap. 3 § FEA	Antal 2019	Antal 2020	Andel 2019	Andel 2020
Avvisat erbjudet lämpligt arbete	413	338	24 %	27 %
Avvisat utbildning som hen anvisats att söka och antagits till	41	25	2 %	2 %
Vållat att anställning inte blev av	334	86	19 %	7 %
Avvisat erbjuden insats i arbetsmarknadspolitiskt program	927	803	54 %	64 %
Totalt	1 715	1 252	100 %	100 %

Tabell 3.4 visar att det totala antalet underrättelser när en programdeltagare som fick eller hade möjlighet att få aktivitetsstöd bedömdes ha förlängt tiden i arbetslöshet var förhållandevis få och minskade från 1 715 år 2019 till 1 252 år 2020. Mest minskade underrättelser om att programdeltagare orsakat att en anställning inte blev av.

Den vanligaste grunden för en underrättelse var båda åren att programdeltagaren hade avvisat en erbjuden insats i ett arbetsmarknadspolitiskt program. Det var 54 procent av underrättelserna som skickades av den anledningen 2019, och 64 procent under 2020.

Tabell 3.5. Skickade underrättelser med grund i 6 kap. 4 § FEA fördelat på underrättelsegrund.

Antal och andel, 2019 och 2020

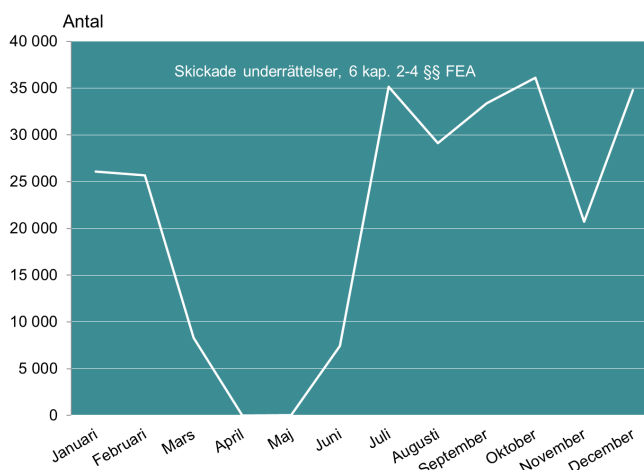
Orsakat arbetslösheten, 6 kap. 4 § FEA	Antal 2019	Antal 2020	Andel 2019	Andel 2020
Lämnat arbetet utan giltig anledning	50	28	81 %	78 %
Skilts från arbetet pga. otillbörligt uppträdande	12	8	19 %	22 %
Totalt	62	36	100 %	100 %

Tabell 3.5 visar att det totala antalet underrättelser när en programdeltagare som fick eller hade möjlighet att få aktivitetsstöd själv hade orsakat sin arbetslöshet var ännu färre till antalet: 62 år 2019 och 36 år 2020. Den vanligaste grunden för en underrättelse var under båda åren att programdeltagaren hade lämnat sitt arbete utan någon giltig anledning.

Diagram 3.2. Skickade underrättelser med grund i 6 kap. 2–4 §§ FEA.

Antal per månad, 2020

Antalet underrättelser som skickades när en programdeltagare hade misskött sig eller sitt arbetssökande, förlängt tiden i arbetslöshet eller orsakat sin arbetslöshet, var i genomsnitt cirka 21 400 per månad under 2020 men varierade under året. I januari och februari skickades ungefär 26 000

underrättelser vardera. I april och maj skickades nästan inga underrättelser⁴⁷, för att i juli öka till cirka 35 100. I oktober nåddes toppen med cirka 36 000 skickade underrättelser, för att i november minska till ungefär 20 700.

Vilka programdeltagare fick flest underrättelser?

I det här avsnittet redovisas statistik över underrättelser som enheterna Granskning och kontroll skickade inom Arbetsförmedlingen till enheten Ersättningsprövning, när en programdeltagare som fick eller hade möjlighet att få aktivitetsstöd misskötte sig eller sitt arbetssökande, förlängde tiden i arbetslöshet eller orsakade arbetslösheten.

⁴⁷ Arbetsförmedlingen beslutade den 17 mars 2020 om ett tillfälligt stopp i kontrollarbetet. Det kan du läsa mer om i avsnittet [Tillfälligt stopp för underrättelser och sanktioner på grund av coronapandemin](#) i kapitel 1.

Statistiken redovisas fördelat på programdeltagarnas bakgrundsvariabler. Utvecklingen mellan åren är beräknad på antalet skickade underrättelser per tusen ersättningstagare. Den tar alltså hänsyn till förändringen av antalet programdeltagare som fick aktivitetsstöd utbetalt mellan åren.

2019	2020
Antal skickade underrättelser med grund i 6 kap. 2–4 §§ FEA	
226 552	256 802
1 303	1 239
per tusen ersättningstagare	per tusen ersättningstagare

Det totala antalet underrättelser som skickades inom Arbetsförmedlingen när programdeltagare misskötte sig eller sitt arbetssökande, förlängde tiden i arbetslöshet eller orsakade arbetslösheten ökade med 13 procent mellan 2019 och 2020. I förhållande till antalet ersättningstagare under respektive år minskade antalet underrättelser med 5 procent. Det beror på att antalet ersättningstagare var fler 2020 än 2019, se [bilaga 1](#).

Tabell 3.6. Skickade underrättelser med grund i 6 kap. 2–4 §§ FEA fördelat på kön. Antal och antal per 1 000 ersättningstagare, 2019 och 2020

Kön	Antal 2019	Antal 2020	Antal per 1 000 2019	Antal per 1 000 2020
Kvinnor	97 060	113 643	1 188	1 133
Män	129 492	143 159	1 405	1 339
Totalt	226 552	256 802	1 303	1 239

Det var fler av de underrättelser som skickades inom Arbetsförmedlingen som avsåg män än kvinnor, både 2019 och 2020. Det framgår av tabell 3.6. Även i förhållande till antalet ersättningstagare var det fler underrättelser under båda åren som avsåg män än kvinnor. År 2020 avsåg 1 133 skickade underrättelser per tusen ersättningstagare kvinnor och 1 339 avsåg män. Mellan 2019 och 2020 minskade antalet skickade underrättelser per tusen ersättningstagare med 5 procent för både kvinnor och män.

Tabell 3.7. Skickade underrättelser med grund i 6 kap. 2–4 §§ FEA fördelat på åldersgrupp.

Antal och antal per 1 000 ersättningstagare, 2019 och 2020

Åldersgrupp	Antal 2019	Antal 2020	Antal per 1 000 2019	Antal per 1 000 2020
–24 år	7 905	13 661	1 028	1 145
25–34 år	74 342	83 827	1 646	1 550
35–54 år	107 751	116 584	1 335	1 222
55– år	36 554	42 730	906	934
Totalt	226 552	256 802	1 303	1 239

Det var vanligast både 2019 och 2020 att programdeltagare i åldersgruppen 25–34 år fick en underrättelse än att programdeltagare i övriga åldersgrupper fick det. Det framgår av tabell 3.7. År 2020 avsåg 1 550 skickade underrättelser per tusen ersättningstagare åldersgruppen 25–34 år. Minst vanligt var underrättelser för den äldsta åldersgruppen, 55 år och äldre, med 934 underrättelser per tusen ersättningstagare år 2020.

Den största förändringen mellan 2019 och 2020 gäller den yngsta åldersgruppen, till och med 24 år. Antalet underrättelser som Arbetsförmedlingen skickade per tusen ersättningstagare ökade med 11 procent för den gruppen. För åldersgruppen 35–54 år minskade antalet underrättelser istället med 8 procent.

Tabell 3.8. Skickade underrättelser med grund i 6 kap. 2–4 §§ FEA fördelat på utbildningsnivå.

Antal och antal per 1 000 ersättningstagare, 2019 och 2020

Högsta utbildning	Antal 2019	Antal 2020	Antal per 1 000 2019	Antal per 1 000 2020
Grundskola*	109 568	117 906	1 692	1 580
Gymnasium	72 174	87 615	1 118	1 116
Eftergymnasial utbildning	44 810	51 281	1 005	948
Totalt	226 552	256 802	1 303	1 239

* Uppgiften inkluderar även personer som saknar formell grundläggande utbildning.

Det var vanligast att programdeltagare med grundskola som högsta utbildning fick en underrättelse. Det framgår av tabell 3.8. Både 2019 och 2020 minskade antalet underrättelser per tusen ersättningstagare i takt med att programdeltagarnas utbildningsnivå ökade. År 2020 avsåg 1 580 skickade underrättelser per tusen ersättningstagare programdeltagare med grundskoleutbildning och 948 avsåg programdeltagare med eftergymnasial utbildning.

Den största förändringen mellan 2019 och 2020 gäller programdeltagare med grundskola som högsta utbildning. Antalet skickade underrättelser per tusen ersättningstagare minskade med 7 procent för den gruppen. För dem med eftergymnasial utbildning minskade antalet med nästan lika mycket, 6 procent. För dem med gymnasieutbildning var antalet underrättelser per tusen ersättningstagare oförändrat mellan 2019 och 2020.

Tabell 3.9. Skickade underrättelser med grund i 6 kap. 2–4 §§ FEA fördelat på födelseland.

Antal och antal per 1 000 ersättningstagare, 2019 och 2020

Födelseland	Antal 2019	Antal 2020	Antal per 1 000 2019	Antal per 1 000 2020
Sverige	64 746	82 589	920	1 004
Norden, utom Sverige	2 060	2 520	802	916
Europa, utom Norden	17 373	18 598	1 145	1 017
Världen, utom Europa	142 373	153 095	1 660	1 473
Totalt	226 552	256 802	1 303	1 239

Det var vanligast att programdeltagare födda i ett land utanför Europa fick en underrättelse. Antalet underrättelser som 2020 skickades inom Arbetsförmedlingen per tusen ersättningstagare var 1 473 för den gruppen. Minst vanligt var det att programdeltagare födda i ett annat nordiskt land än Sverige fick en underrättelse, 916 per tusen ersättningstagare. Detta framgår av tabell 3.9.

Den största förändringen mellan 2019 och 2020 gäller programdeltagare som är födda i ett annat nordiskt land än Sverige. Antalet underrättelser per tusen ersättningstagare ökade med 14 procent för den gruppen. För programdeltagare födda i ett annat europeiskt land än något av de nordiska och för programdeltagare födda utanför Europa minskade antalet underrättelser per tusen ersättningstagare med 11 procent.

Tabell 3.10. Skickade underrättelser med grund i 6 kap. 2–4 §§ FEA fördelat på funktionsnedsättning.

Antal och antal per 1 000 ersättningstagare, 2019 och 2020

Funktionsnedsättning som innebar nedsatt arbetsförmåga*	Antal 2019	Antal 2020	Antal per 1 000 2019	Antal per 1 000 2020
Ingen	177 252	206 129	1 435	1 302
Fysisk	20 841	21 977	878	948
Psykisk eller kognitiv	28 459	28 696	1 068	1 116
Totalt	226 552	256 802	1 303	1 239

*I bilaga 2 redovisar vi vilka funktionsnedsättningar som inkluderas i fysisk respektive psykisk eller kognitiv funktionsnedsättning som innebar nedsatt arbetsförmåga.

Det var vanligast att programdeltagare som inte hade någon funktionsnedsättning som innebar nedsatt arbetsförmåga fick en underrättelse. År 2020 skickades det inom Arbetsförmedlingen 1 302 underrättelser per tusen ersättningstagare för den gruppen. Bland programdeltagare med någon funktionsnedsättning som innebar nedsatt arbetsförmåga var det vanligare att gruppen med en psykisk eller kognitiv funktionsnedsättning fick en underrättelse än att gruppen med fysisk funktionsnedsättning fick det. Detta framgår av tabell 3.10.

Antalet skickade underrättelser som avsåg programdeltagare som inte hade någon funktionsnedsättning som innebar nedsatt arbetsförmåga minskade per tusen ersättningstagare mellan 2019 och 2020, med 9 procent. Antalet som avsåg programdeltagare med fysisk funktionsnedsättning ökade mer än antalet som avsåg programdeltagare med psykisk eller kognitiv funktionsnedsättning, med 8 procent.

Vilka var grunderna för underrättelserna som Arbetsförmedlingen prövade och hur många ledde till sanktion?

I det här avsnittet redovisas statistik över Arbetsförmedlingens prövning av underrättelser om att det fanns skäl att anta att programdeltagare som fick eller hade möjlighet att få aktivitetsstöd hade misskött sig eller sitt arbetssökande, förlängt tiden i arbetslöshet eller orsakat arbetslösheten. Statistiken visar hur många underrättelser Arbetsförmedlingen prövade och vilken punkt i respektive bestämmelse i FEA som utgjorde grund för beslutet om varning eller avstängning, både det faktiska antalet och i förhållande till antalet ersättningstagare. Statistiken visar även hur stor andel av de prövade underrättelserna som ledde till beslut om sanktion.

Tabell 3.11. Prövade underrättelser med grund i 6 kap. 2 § FEA fördelat på underrättelsegrund.

Antal, antal per 1 000 ersättningstagare och sanktionsgrad, 2020

Misskött sig, 6 kap. 2 § FEA	Antal	Antal per 1 000	Sanktionsgrad
Inte medverkat till att upprätta handlingsplan	122	1	87 %
Inte lämnat aktivitetsrapport i tid	64 981	314	94 %
Inte besökt eller kontaktat Arbetsförmedlingen i tid	3 543	17	81 %
Inte besökt eller kontaktat kompletterande aktör i tid	1 857	9	86 %
Inte deltagit i insats i arbetsmarknadspolitiskt program	7 824	38	87 %
Inte sökt anvisat lämpligt arbete	74	< 1	81 %
Inte sökt anvisad utbildning	3	< 1	-
Inte aktivt sökt lämpliga arbeten	10 480	51	94 %
Totalt	88 884	429	93 %

Under 2020 prövade Arbetsförmedlingen totalt 88 884 underrättelser om att programdeltagare hade misskött sig eller sitt arbetssökande, vilket motsvarar 429 underrättelser per tusen ersättningstagare. Det framgår av tabell 3.11. Bland underrättelser om att missköta arbetssökandet var det vanligast att Arbetsförmedlingen prövade om aktivitetsrapporten hade lämnats in i tid eller inte. Det var 314 underrättelser per tusen ersättningstagare som prövades med den grunden. Näst vanligast var underrättelser om att programdeltagare inte bedömdes ha sökt lämpliga arbeten. Det var 51 underrättelser per tusen ersättningstagare som prövades med den grunden.

93 %

Sanktionsgraden var 93 procent för underrättelser om att programdeltagare hade misskött sig eller sitt arbetssökande 2020.

Andelen prövade underrättelser som ledde till att Arbetsförmedlingen beslutade om sanktion var högst, 94 procent, när det gäller underrättelser om att programdeltagare inte hade lämnat in sin aktivitetsrapport i tid och underrättelser då programdeltagaren inte bedömdes ha sökt lämpliga arbeten aktivt. Lägst sanktionsgrad hade underrättelser om att programdeltagaren inte hade sökt ett anvisat arbete och underrättelser om att programdeltagaren inte hade besökt eller kontaktat Arbetsförmedlingen enligt överenskommelse, 81 procent. Detta framgår av tabell 3.11.

Tabell 3.12. Prövade underrättelser med grund i 6 kap. 3 § FEA fördelat på underrättelsegrund.

Antal, antal per 1 000 ersättningstagare och sanktionsgrad, 2020

Förlängt tiden i arbetslöshet, 6 kap. 3 § FEA	Antal	Antal per 1 000	Sanktionsgrad
Avvisat erbjudet lämpligt arbete	65	< 1	83 %
Avvisat utbildning som hen anvisats att söka och antagits till	6	< 1	-
Vållat att anställning inte blev av	8	< 1	-
Avvisat erbjuden insats i arbetsmarknadspolitiskt program	162	1	86 %
Totalt	241	1	84 %

Under 2020 prövade Arbetsförmedlingen totalt 241 underrättelser om att programdeltagare hade förlängt tiden i arbetslöshet, vilket motsvarar 1 underrättelse per tusen ersättningstagare. Det framgår av tabell 3.12. Bland underrättelser om att förlänga tiden i arbetslöshet var det vanligast att Arbetsförmedlingen prövade om programdeltagare hade avvisat ett erbjudande om en insats, aktivitet eller åtgärd inom det arbetsmarknadspolitiska programmet.

84 %

Sanktionsgraden var 84 procent för underrättelser om att programdeltagare hade förlängt tiden i arbetslöshet 2020.

Andelen prövade underrättelser som ledde till att Arbetsförmedlingen beslutade om sanktion var högst, 86 procent, när det gäller underrättelser om att programdeltagare hade avvisat ett erbjudande om en insats, aktivitet eller åtgärd inom det arbetsmarknadspolitiska programmet.

Tabell 3.13. Prövade underrättelser med grund i 6 kap. 4 § FEA fördelat på underrättelsegrund.

Antal, antal per 1 000 ersättningstagare och sanktionsgrad, 2020

Orsakat arbetslösheten, 6 kap. 4 § FEA	Antal	Antal per 1 000	Sanktionsgrad
Lämnat arbetet utan giltig anledning	0	-	-
Skilts från arbetet pga. otillbörligt uppträdande	0	-	-
Totalt	0	-	-

Arbetsförmedlingen prövade inga underrättelser under 2020 när programdeltagaren själv hade orsakat sin arbetslöshet. Detta framgår av tabell 3.13.

Hur många beslut fattade Arbetsförmedlingen per sanktionsnivå och hur lång tid tog det?

I det här avsnittet redovisas statistik över Arbetsförmedlingens handläggning och beslut om sanktioner. Statistiken visar hur många beslut om varning respektive avstängning från ersättning som Arbetsförmedlingen fattade när det gäller programdeltagare som fick eller hade möjlighet att få aktivitetsstöd som misskötte sig eller sitt arbetssökande, både det faktiska antalet och i förhållande till antalet ersättningstagare. Statistiken visar även hur lång tid det tog för Arbetsförmedlingen att besluta om sanktion när programdeltagare hade misskött sig eller sitt arbetssökande, förlängt tiden i arbetslöshet eller orsakat arbetslösheten.

Tabell 3.14. Beslut med grund i 6 kap. 2 § FEA fördelat på sanktionsnivå. Antal och antal per 1 000 ersättningstagare, 2019 och 2020

Nivå i sanktionstrappan	Antal 2019	Antal 2020	Antal per 1 000 2019	Antal per 1 000 2020
Varning	29 901	27 368	172	132
Avstängning 1 dag	16 979	18 129	98	87
Avstängning 5 dagar	10 044	12 026	58	58
Avstängning 10 dagar	6 231	8 078	36	39
Avstängning 45 dagar	11 753	16 892	68	82
Totalt	74 908	82 493	431	398

Under 2020 fattade Arbetsförmedlingen totalt 82 493 beslut om sanktion när programdeltagare hade misskött sig eller sitt arbetssökande på något av de sätt som anges i 6 kap. 2 § FEA. Det motsvarar 398 sanktionsbeslut per tusen ersättningstagare, en minskning med 8 procent jämfört med 2019 när hänsyn tas till antalet ersättningstagare under respektive år. Detta framgår av tabell 3.14.

Det var vanligast att Arbetsförmedlingens beslut om sanktion innebar att programdeltagaren fick en varning. Det var 132 beslut per tusen ersättningstagare 2020 som innebar en varning, en minskning med 23 procent jämfört med 2019. När det gäller besluten om avstängning var det både 2019 och 2020 vanligast att programdeltagaren stängdes av från ersättning i 1 ersättningsdag, 98 respektive 87 beslut per tusen ersättningstagare. Antalet beslut minskade i takt med att antalet avstängningsdagar ökade under båda åren, men ökade igen vid avstängning i 45 ersättningsdagar. Den sanktionen kan utdelas flera gånger för en och samma person.

Tabell 3.15. Handläggningstid för underrättelser som ledde till sanktion med grund i 6 kap. 2–4 §§ FEA.

Mediantid och kvartiler i antal dagar⁴⁸, 2020

Första kvartilen	Median	Tredje kvartilen
23 dagar	25 dagar	49 dagar

År 2020 tog det 23 dagar innan Arbetsförmedlingen hade handlagt och fattat beslut om sanktion rörande en fjärdedel av alla underrättelser om att en programdeltagare hade misskött sig eller sitt arbetssökande, förlängt tiden i arbetslöshet eller orsakat sin arbetslöshet. Det framgår av tabell 3.15. Mediantiden, det vill säga den längsta handläggningstiden för hälften av alla underrättelser, var 25 dagar. Det tog 49 dagar innan Arbetsförmedlingen hade handlagt och fattat beslut om sanktion rörande tre fjärdedelar av dessa underrättelser.

Vilka programdeltagare fick minst en sanktion?

I det här avsnittet redovisas statistik över programdeltagare som fick eller hade möjlighet att få aktivitetsstöd som fick minst en sanktion när Arbetsförmedlingen hade beslutat att de hade misskött sig, förlängt tiden i arbetslöshet eller orsakat arbetslösheten. Statistiken redovisas fördelat på programdeltagarnas bakgrundsvariabler. Utvecklingen mellan åren är beräknad på antalet programdeltagare per tusen ersättningstagare som fick minst en sanktion. Den tar alltså hänsyn till förändringen av antalet programdeltagare som fick aktivitetsstöd utbetalt mellan åren.

2019	2020
Antal programdeltagare som fick minst en sanktion med grund i 6 kap. 2–4 §§ FEA	
57 331	58 003
330	280
per tusen ersättningstagare	per tusen ersättningstagare

Det totala antalet programdeltagare som fick eller hade möjlighet att få aktivitetsstöd som fick minst en sanktion när de hade misskött sig eller sitt arbetssökande, förlängt tiden i arbetslöshet eller orsakat arbetslösheten var ungefär lika stort 2019 och 2020. Även om det faktiska antalet programdeltagare som fick minst en sanktion var oförändrat mellan åren, så minskade antalet per tusen ersättningstagare med

⁴⁸ Median är det tal som storleksmässigt ligger i mitten av en ordnad talserie. Den första kvartilen är det tal som delar av en ordnad talserie så att en fjärdedel av talen har ett lägre värde än första kvartilen och tre fjärdedelar har ett högre värde. Den tredje kvartilen är det tal som delar av en ordnad talserie så att tre fjärdedelar av talen har ett lägre värde än tredje kvartilen och en fjärdedel har ett högre värde.

15 procent mellan 2019 och 2020. Det beror på att antalet programdeltagare som fick ersättning utbetald var fler 2020 än 2019, se [bilaga 1](#).

Tabell 3.16. Programdeltagare som fick minst en sanktion med grund i 6 kap. 2–4 §§ FEA fördelat på kön.

Antal och antal per 1 000 ersättningstagare, 2019 och 2020

Kön	Antal 2019	Antal 2020	Antal per 1 000 2019	Antal per 1 000 2020
Kvinnor	24 883	26 482	305	264
Män	32 448	31 521	352	295
Totalt	57 331	58 003	330	280

Det var fler män än kvinnor som fick minst en sanktion både 2019 och 2020, både när det gäller det faktiska antalet och i förhållande till antalet ersättningstagare. År 2020 fick 295 män per tusen ersättningstagare minst en sanktion och 264 kvinnor. Detta framgår av tabell 3.16.

Antalet kvinnor och män per tusen ersättningstagare som fick minst en sanktion minskade mellan 2019 och 2020, med 13 respektive 16 procent.

Tabell 3.17. Programdeltagare som fick minst en sanktion med grund i 6 kap. 2–4 §§ FEA fördelat på åldersgrupp.

Antal och antal per 1 000 ersättningstagare, 2019 och 2020

Åldersgrupp	Antal 2019	Antal 2020	Antal per 1 000 2019	Antal per 1 000 2020
–24 år	2 298	3 626	299	304
25–34 år	19 176	18 993	424	351
35–54 år	26 450	25 875	328	271
55– år	9 407	9 509	233	208
Totalt	57 331	58 003	330	280

Det var vanligare att programdeltagare mellan 25 och 34 år fick minst en sanktion än att programdeltagare i övriga åldersgrupper fick det. Av programdeltagare i gruppen 25–34 år fick 351 per tusen ersättningstagare minst en sanktion 2020. Lägst var antalet programdeltagare per tusen ersättningstagare som fick minst en sanktion bland de som var 55 år eller äldre, 2020 var det 208 per tusen ersättningstagare. Detta framgår av tabell 3.17.

Mellan 2019 och 2020 var antalet programdeltagare per tusen ersättningstagare som fick minst en sanktion i princip oförändrad i den yngsta åldersgruppen, till och med 24 år. I åldersgrupperna 25–34 år och 35–54 år, minskade antalet per tusen

ersättningstagare mest, med 17 procent. I den äldsta åldersgruppen, 55 år eller äldre, var minskningen 11 procent.

Tabell 3.18. Programdeltagare som fick minst en sanktion med grund i 6 kap. 2–4 §§ FEA fördelat på utbildningsnivå.

Antal och antal per 1 000 ersättningstagare, 2019 och 2020

Högsta utbildning	Antal 2019	Antal 2020	Antal per 1 000 2019	Antal per 1 000 2020
Grundskola*	25 338	25 233	391	338
Gymnasium	19 803	20 595	307	262
Eftergymnasial utbildning	12 190	12 175	273	225
Totalt	57 331	58 003	330	280

* Uppgiften inkluderar även personer som saknar formell grundläggande utbildning.

Det var vanligast att programdeltagare med grundskola som högsta utbildning fick minst en sanktion, det var 338 programdeltagare per tusen ersättningstagare 2020. Antalet programdeltagare som fick minst en sanktion minskade i takt med att utbildningsnivån ökade, både sett till det faktiska antalet och antal per tusen ersättningstagare samt både 2019 och 2020. För programdeltagare med eftergymnasial utbildning var antalet som fick minst en sanktion 225 per tusen ersättningstagare. Detta framgår av tabell 3.18.

Mellan 2019 och 2020 minskade antalet programdeltagare som fick minst en sanktion i samtliga grupper. Minskningen per tusen ersättningstagare var störst bland dem med eftergymnasial utbildning, 18 procent.

Tabell 3.19. Programdeltagare som fick minst en sanktion med grund i 6 kap. 2–4 §§ FEA fördelat på födelse land.

Antal och antal per 1 000 ersättningstagare, 2019 och 2020

Födelse land	Antal 2019	Antal 2020	Antal per 1 000 2019	Antal per 1 000 2020
Sverige	19 122	20 003	272	243
Norden, utom Sverige	599	581	233	211
Europa, utom Norden	4 518	4 285	298	234
Världen, utom Europa	33 092	33 134	386	319
Totalt	57 331	58 003	330	280

Det var vanligast att programdeltagare födda i ett land utanför Europa fick minst en sanktion. Antalet programdeltagare födda utanför Europa som fick minst en sanktion var 319 per tusen ersättningstagare 2020. Det var minst vanligt att programdeltagare

födda i ett annat nordiskt land än Sverige fick minst en sanktion, 211 per tusen ersättningstagare. Detta framgår av tabell 3.19.

Mellan 2019 och 2020 minskade antalet programdeltagare som fick minst en sanktion mest bland de som föddes i ett annat europeiskt land än något av de nordiska, med 21 procent per tusen ersättningstagare. Minskningen var även stor bland de som föddes i ett land utanför Europa, 17 procent. Bland programdeltagare födda i Sverige eller i ett annat nordiskt land minskade antalet per tusen ersättningstagare med 11 respektive 9 procent.

Tabell 3.20. Programdeltagare som fick minst en sanktion med grund i 6 kap. 2–4 §§ FEA fördelat på funktionsnedsättning.

Antal och antal per 1 000 ersättningstagare, 2019 och 2020

Funktionsnedsättning som innebar nedsatt arbetsförmåga*	Antal 2019	Antal 2020	Antal per 1 000 2019	Antal per 1 000 2020
Ingen	43 101	45 247	349	286
Fysisk	5 969	5 307	251	229
Psykisk eller kognitiv	8 261	7 449	310	290
Totalt	57 331	58 003	330	280

*I bilaga 2 redovisar vi vilka funktionsnedsättningar som inkluderas i fysisk respektive psykisk eller kognitiv funktionsnedsättning som innebar nedsatt arbetsförmåga.

År 2019 var det vanligast att programdeltagare som inte hade någon funktionsnedsättning som innebar nedsatt arbetsförmåga fick minst en sanktion, det var 349 programdeltagare per tusen ersättningstagare. År 2020 var det ungefär lika vanligt att programdeltagare med en psykisk eller kognitiv funktionsnedsättning som innebar nedsatt arbetsförmåga och programdeltagare som inte hade någon funktionsnedsättning som innebar nedsatt arbetsförmåga fick minst en sanktion, 290 respektive 286 programdeltagare per tusen ersättningstagare. Det framgår av tabell 3.20. Det var minst vanligt att programdeltagare med en fysisk funktionsnedsättning fick en sanktion båda åren, 2020 var det 229 per tusen ersättningstagare.

Mellan 2019 och 2020 minskade antalet programdeltagare som fick minst en sanktion i samtliga grupper. Störst var minskningen per tusen ersättningstagare bland programdeltagare som inte hade någon funktionsnedsättning som innebar nedsatt arbetsförmåga, 18 procent. För personer med en fysisk, eller psykisk eller kognitiv funktionsnedsättning, minskade antalet per tusen ersättningstagare med 9 respektive 6 procent.

Vilka programdeltagare fick flest sanktioner?

I det här avsnittet redovisas statistik över underrättelser som Arbetsförmedlingen prövade och beslut om sanktioner när programdeltagare som fick eller hade möjlighet att få aktivitetsstöd hade misskött sig, förlängt tiden i arbetslöshet eller orsakat arbetslösheten. Statistiken visar antalet prövade underrättelser och sanktioner i förhållande till det totala antalet ersättningstagare under året, och redovisas fördelat på programdeltagarnas bakgrundsvariabler. Statistiken visar även hur stor andel av de prövade underrättelserna som ledde till beslut om sanktion.

Antal prövade underrättelser och beslut om sanktioner med grund i 6 kap. 2–4 §§ FEA under 2020

Prövade underrättelser	Beslut om sanktioner
89 124	82 685
430	399
per tusen ersättningstagare	per tusen ersättningstagare

År 2020 prövades 89 124 underrättelser om att programdeltagare som fick eller hade möjlighet att få aktivitetsstöd hade misskött sig eller sitt arbetssökande, förlängt tiden i arbetslöshet eller orsakat arbetslösheten. Det motsvarar 430 underrättelser per tusen ersättningstagare. Antalet beslut om sanktion var 82 685 samma år, vilket motsvarar 399 sanktioner per tusen ersättningstagare.

93 %

Sanktionsgraden var 93 procent för underrättelser med grund i 6 kap. 2–4 §§ FEA 2020.

Tabell 3.21. Prövade underrättelser och sanktioner med grund i 6 kap. 2–4 §§ FEA fördelat på kön.

Antal per 1 000 ersättningstagare och sanktionsgrad, 2020

Kön	Antal prövade underrättelser per 1 000	Antal sanktioner per 1 000	Sanktionsgrad
Kvinnor	397	366	92 %
Män	461	430	93 %
Totalt	430	399	93 %

Under 2020 prövade Arbetsförmedlingen fler underrättelser som avsåg män än som avsåg kvinnor. Antalet prövade underrättelser var 461 per tusen ersättningstagare för män, jämfört med 397 för kvinnor. Det var vanligare med sanktioner bland män än bland kvinnor. Antalet sanktioner var 430 per tusen ersättningstagare för män,

jämfört med 366 för kvinnor. Andelen prövade underrättelser som ledde till ett beslut om sanktion var ungefär lika stor för män, 93 procent, som för kvinnor, 92 procent. Detta framgår av tabell 3.21.

Tabell 3.22. Prövade underrättelser och sanktioner med grund i 6 kap. 2–4 §§ FEA fördelat på åldersgrupp.

Antal per 1 000 ersättningstagare och sanktionsgrad, 2020

Åldersgrupp	Antal prövade underrättelser per 1 000	Antal sanktioner per 1 000	Sanktionsgrad
–24 år	422	408	97 %
25–34 år	554	527	95 %
35–54 år	417	383	92 %
55– år	312	278	89 %
Totalt	430	399	93 %

Under 2020 prövade Arbetsförmedlingen fler underrättelser som avsåg programdeltagare i åldersgruppen 25–34 år än i övriga åldersgrupper. Antalet prövade underrättelser var 554 per tusen ersättningstagare för dem mellan 25 och 34 år, jämfört med 312 för dem som var 55 år eller äldre. Det var även vanligare med sanktioner när det gäller åldersgruppen 25–34 år. Antalet sanktioner var 527 per tusen ersättningstagare för programdeltagare mellan 25 och 34 år, jämfört med 278 för dem som var 55 år eller äldre. Näst flest prövade underrättelser och sanktioner fanns i den yngsta åldersgruppen, till och med 24 år. Det framgår av tabell 3.22.

Andelen prövade underrättelser som ledde till att Arbetsförmedlingen beslutade om sanktion minskade i takt med att programdeltagarnas ålder ökade – ju äldre programdeltagare, desto lägre sanktionsgrad. Sanktionsgraden var 97 procent för programdeltagare till och med 24 år och 89 procent för dem som var 55 år eller äldre.

Tabell 3.23. Prövade underrättelser och sanktioner med grund i 6 kap. 2–4 §§ FEA fördelat på utbildningsnivå.

Antal per 1 000 ersättningstagare och sanktionsgrad, 2020

Högsta utbildning	Antal prövade underrättelser per 1 000	Antal sanktioner per 1 000	Sanktionsgrad
Grundskola*	535	499	93 %
Gymnasium	398	369	93 %
Eftergymnasial utbildning	331	304	92 %
Totalt	430	399	93 %

* Uppgiften inkluderar även personer som saknar formell grundläggande utbildning.

Under 2020 var antalet underrättelser som Arbetsförmedlingen prövade och beslut om sanktion som Arbetsförmedlingen tog störst för programdeltagare som hade grundskola som högsta utbildning. Antalet prövade underrättelser var 535 per tusen ersättningstagare i den gruppen, och antalet sanktioner var 499 per tusen ersättningstagare. Både antalet prövade underrättelser och antalet sanktioner minskade i takt med att programdeltagarnas utbildningsnivå ökade. Antalet prövade underrättelser som avsåg programdeltagare med eftergymnasial utbildning var 331 per tusen ersättningstagare, och antalet sanktioner var 304 per tusen ersättningstagare i samma grupp. Detta framgår av tabell 3.23.

Andelen prövade underrättelser som ledde till att Arbetsförmedlingen beslutade om sanktion skiljde sig mycket lite mellan grupperna. Sanktionsgraden var 93 procent både för dem med grundskola och för dem med gymnasium som högsta utbildning och 92 procent för programdeltagare med eftergymnasial utbildning.

Tabell 3.24. Prövade underrättelser och sanktioner med grund i 6 kap. 2–4 §§ FEA fördelat på födelseland.

Antal per 1 000 ersättningstagare och sanktionsgrad, 2020

Födelseland	Antal prövade underrättelser per 1 000	Antal sanktioner per 1 000	Sanktionsgrad
Sverige	368	338	92 %
Norden, utom Sverige	315	297	94 %
Europa, utom Norden	365	336	92 %
Världen, utom Europa	494	461	93 %
Totalt	430	399	93 %

Under 2020 prövade Arbetsförmedlingen flest underrättelser och beslutade om fler sanktioner för programdeltagare födda utanför Europa. Antalet prövade underrättelser var 494 per tusen ersättningstagare för programdeltagare födda utanför Europa, och antalet sanktioner var 461 per tusen ersättningstagare. Skillnaderna var ganska stora sett till födelseland. Lägst antal underrättelser prövades för programdeltagare födda i ett annat nordiskt land än Sverige. Även antalet beslut om sanktion var lägst för denna grupp. Antalet prövade underrättelser var 315 per tusen ersättningstagare i den gruppen, och antalet sanktioner var 297 per tusen ersättningstagare. Detta framgår av tabell 3.24.

Andelen prövade underrättelser som ledde till att Arbetsförmedlingen beslutade om sanktion var ungefär densamma oavsett födelseland. Sanktionsgraden varierade mellan 94 procent för dem som föddes i ett annat nordiskt land än Sverige och 92 procent för programdeltagare födda i Sverige eller ett europeiskt land utanför Norden.

Tabell 3.25. Prövade underrättelser och sanktioner med grund i 6 kap. 2–4 §§ FEA fördelat på funktionsnedsättning.

Antal per 1 000 ersättningstagare och sanktionsgrad, 2019

Funktionsnedsättning som innebar nedsatt arbetsförmåga*	Antal prövade underrättelser per 1 000	Antal sanktioner per 1 000	Sanktionsgrad
Ingen	439	410	93 %
Fysisk	342	306	89 %
Psykisk eller kognitiv	453	413	91 %
Totalt	430	399	93 %

*I bilaga 2 redovisar vi vilka funktionsnedsättningar som inkluderas i fysisk respektive psykisk eller kognitiv funktionsnedsättning som innebar nedsatt arbetsförmåga.

Under 2020 var det vanligast att Arbetsförmedlingen både prövade underrättelser och beslutade om sanktion för programdeltagare som hade en psykisk eller kognitiv funktionsnedsättning som innebar nedsatt arbetsförmåga. Antalet prövade underrättelser var 453 per tusen ersättningstagare, och antalet sanktioner var 413 per tusen ersättningstagare. För programdeltagare med en fysisk funktionsnedsättning som innebar nedsatt arbetsförmåga prövades minst underrättelser och de ledde till beslut om sanktion i lägst grad. Antalet prövade underrättelser var 342 per tusen ersättningstagare för den gruppen, och antalet sanktioner var 306 per tusen ersättningstagare. Detta framgår av tabell 3.25.

Andelen prövade underrättelser som ledde till att Arbetsförmedlingen beslutade om sanktion var högst för programdeltagare utan någon funktionsnedsättning som innebar nedsatt arbetsförmåga, 93 procent. Sanktionsgraden var lägst, 89 procent, för dem som hade en fysisk funktionsnedsättning som innebar nedsatt arbetsförmåga.

Försäkringskassans hantering

Efter att Arbetsförmedlingen har fattat ett beslut om att en programdeltagare som fått eller hade möjlighet att få aktivitetsstöd ska stängas av från ersättning i ett visst antal dagar, beslutar Försäkringskassan vilka dagar som ska ingå i avstängningsperioden och verkställer beslutet. För att Försäkringskassan ska kunna verkställa ett beslut om avstängning måste programdeltagaren dels ansöka om ersättning för de aktuella dagarna, dels ha rätt till ersättning. Det gick vi igenom i avsnittet [Försäkringskassan verkställer beslut om avstängning](#) i kapitel 1.

Begrepp i den statistiska redovisningen

Låt oss anta att Arbetsförmedlingen har beslutat om avstängning från ersättning i tio dagar.

- **Inte verkställda** Om programdeltagaren inte ansöker om ersättning för någon av dagarna kan beslutet inte verkställas alls.
- **Delvis verkställda** Om programdeltagaren ansöker om ersättning för sex av dagarna kan beslutet verkställas endast för de sex dagarna.
- **Helt verkställda** Först om och när programdeltagaren ansöker om ersättning även för de resterande fyra dagarna kan beslutet verkställas helt.

Hur många avstängningsbeslut verkställde Försäkringskassan?

I det här avsnittet redovisas statistik över Försäkringskassans verkställande av Arbetsförmedlingens beslut om avstängning med grund i 6 kap. 2–4 §§ FEA för programdeltagare som fick eller hade möjlighet att få aktivitetsstöd. Statistiken visar hur många och hur stor andel av avstängningsbesluten som Försäkringskassan verkställde. Statistiken visar även hur många av samtliga beslutade avstängningsdagar som verkställdes.

Försäkringskassan tog under 2020 emot 55 179 beslut om avstängning för programdeltagare som fick eller hade möjlighet att få aktivitetsstöd.

Tabell 3.26. Helt, delvis och inte verkställda avstängningsbeslut.

Antal, 2020

Helt verkställda

33 311

Delvis verkställda

2 373

Inte verkställda

19 495

Under 2020 verkställde Försäkringskassan 33 311 av Arbetsförmedlingens 55 179 beslut om avstängning från ersättning helt. Det innebär att programdeltagarna stängdes av från ersättning under samtliga de dagar som beslutet om avstängning omfattade. Det var 2 373 av besluten som verkställdes delvis. Det innebär att programdeltagarna stängdes av från några av de dagar som beslutet om avstängning omfattade, men inte alla. Det var 19 495 beslut om avstängning från ersättning som Försäkringskassan inte verkställde.

Diagram 3.3. Helt, delvis och inte verkställda avstängningsbeslut.

Andel, 2020

Sett till andelen beslut som verkställdes innebär det att Försäkringskassan verkställde 60 procent av Arbetsförmedlingens beslut om avstängning från ersättning helt. Det var 4 procent av besluten som verkställdes delvis. Resterande 35 procent av avstängningsbesluten verkställdes inte. Detta framgår av diagram 3.3.

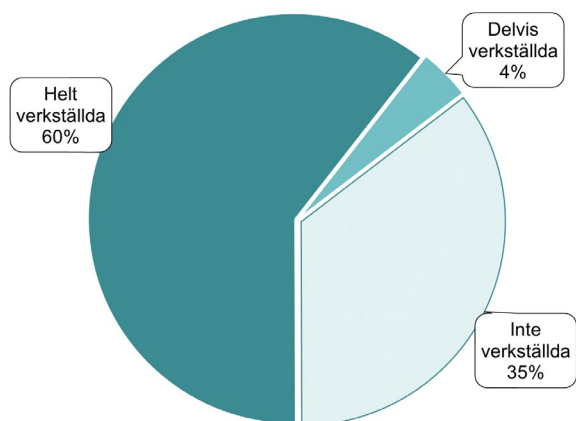
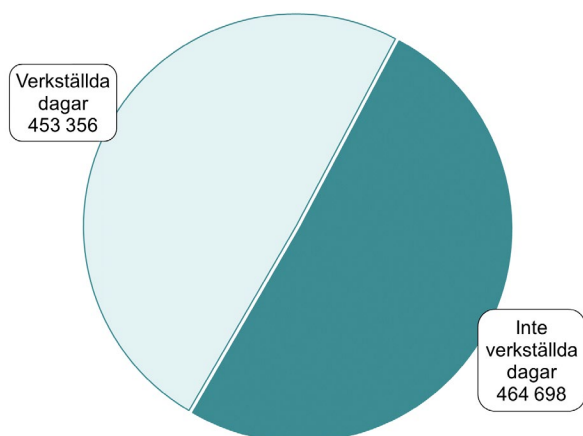

Diagram 3.4. Verkställda och inte verkställda avstängningsdagar.

Antal, 2020

De beslut om avstängning från ersättning, som Försäkringskassan tog emot från Arbetsförmedlingen, avsåg totalt sett 918 054 dagar. Av diagram 3.4 framgår det att Försäkringskassan verkställde avstängningen för 453 356 av dessa dagar, vilket är 49 procent. För resterande 51 procent, 464 698 dagar, verkställdes inte avstängningen från ersättning.

4

Statistik: etableringsersättning

I det här kapitlet redovisar vi statistik som ger en bild av framför allt Arbetsförmedlingens kontrollarbete inom etableringsersättningen⁴⁹. Först tar vi upp arbetet med att skicka underrättelser och därefter arbetet med att utreda och besluta om eventuell sanktion.⁵⁰

Statistiken består av det faktiska antalet signaler inom Arbetsförmedlingen, underrättelser och sanktioner och antalet i förhållande till det totala antalet ersättningstagare under året, och redovisas fördelat på de arbetssökandes bakgrundsvariabler. Bakgrundsvariablerna är kön, åldersgrupp, högsta utbildning, födelseland och om arbetsförmågan påverkades av en funktionsnedsättning. I kapitlet benämner vi de arbetssökande som programdeltagare eller som deltagare i etableringsprogrammet. I [bilaga 1](#) redovisas antalet ersättningstagare under respektive år.

I avsnittet [Krav och sanktioner inom aktivitetsstödet, etableringsersättningen och utvecklingsersättningen](#) i kapitel 1 gick vi igenom de bestämmelser i förordningen om ersättning till deltagare i arbetsmarknadspolitiska insatser (FEA) som reglerar kraven på deltagare i det arbetsmarknadspolitiska programmet etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare (etableringsprogrammet). Bestämmelserna ligger till grund för den statistiska redovisningen i det här kapitlet.

Arbetsförmedlingens hantering

När det gäller deltagare i etableringsprogrammet är det Arbetsförmedlingen som både utför kontrollen av att kraven för ersättning uppfylls, och som prövar ärenden och fattar beslut om eventuell sanktion. Arbetsförmedlingen har organiserat kontrollarbetet på samma sätt inom alla ersättningsformer, och därför används både signaler och underrättelser internt inom Arbetsförmedlingen även när det gäller programdeltagare. Det gick vi igenom i avsnittet [Arbetsförmedlingen kontrollerar, utreder och beslutar](#) i kapitel 1.

---

⁴⁹ Enligt 2 kap. 12 § FEA lämnas etableringsersättning till den som deltar i det arbetsmarknadspolitiska programmet etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare enligt förordningen (2017:820) om etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare.

⁵⁰ Bestämmelserna om varning och avstängning från rätt till ersättning tillämpas med undantag för etableringsersättning som lämnas för deltagande i kartläggning och medverkan till upprättandet av en individuell handlingsplan, 6 kap. 1 § FEA.

Begrepp i den statistiska redovisningen

- **Skickade underrättelser** avser alla underrättelser som skickades inom Arbetsförmedlingen till enheten Ersättningsprövning.
- **Prövade underrättelser** avser underrättelser som Arbetsförmedlingen utredde och slutförde. Prövade underrättelser kan lämnas utan åtgärd eller leda till beslut om varning eller avstängning från ersättning.
- **Sanktionsgrad** avser hur stor andel av de prövade underrättelserna som ledde till beslut om varning eller avstängning.

Vilka var grunderna för underrättelserna som Arbetsförmedlingen skickade?

I det här avsnittet redovisas först statistik över Arbetsförmedlingens interna signaler och därefter över avvikelserapporter från kompletterande aktörer, som rör deltagare i etableringsprogrammet. Därefter redovisas statistik över de underrättelser som enheterna Granskning och kontroll skickade till enheten Ersättningsprövning, båda på Arbetsförmedlingen. Statistiken visar hur många underrättelser som skickades och vilken punkt i respektive bestämmelse i FEA som angavs som grund.

I vår databas kan vi inte följa vilka signaler eller vilka avvikelserapporter som ledde till underrättelser eller på vilka grunder. Därför redovisar vi antalet signaler, avvikelserapporter och underrättelser separat.

Signaler och avvikelserapporter till enheterna Granskning och kontroll på Arbetsförmedlingen

Sedan den 1 oktober 2019 skickas automatiska och manuella signaler inom Arbetsförmedlingen, till enheterna Granskning och kontroll som hanterar signalerna.⁵¹ En avvikelserapport skickas till Arbetsförmedlingen från de kompletterande aktörer som anordnar insatser inom ramen för arbetsmarknadspolitiska program, när en person inte deltar i insatser, aktiviteter eller andra arbetsmarknadspolitiska åtgärder inom ett program. Sedan den 1 december 2019 är det enheterna Granskning och kontroll som tar emot och hanterar även avvikelserapporterna. Detta tog vi upp i avsnittet [Enheterna Granskning och kontroll tar emot signaler och avvikelserapporter och skickar underrättelser](#) i kapitel 1.

---

⁵¹En signal kan skickas direkt när något har inträffat som har med villkoren för ersättning att göra, eller efter några dagar. Det är inte alltid givet vilken ersättningsform den arbetssökande hade när händelsen inträffade, på grund av denna fördröjning tillsammans med det faktum att arbetssökande över tid kan röra sig mellan de olika ersättningsystemen.

Tabell 4.1. Skickade signaler fördelat på orsak till signal.
Antal och andel, 2020

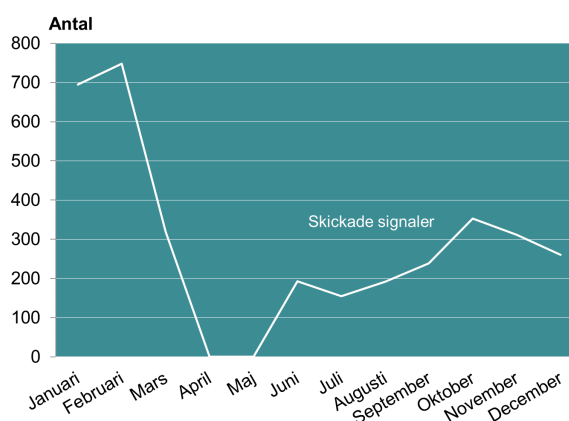
Orsak till intern signal	Antal	Andel
Uppfyller inte allmänna villkor*	6	< 1 %
Inte besökt eller kontaktat Arbetsförmedlingen eller kompletterande aktör enligt överenskommelse	700	20 %
Söker inte arbete aktivt	531	15 %
Medverkar inte till att upprätta handlingsplan	219	6 %
Deltar inte i insats, aktivitet eller åtgärd inom programmet	1 149	33 %
Övrigt	861	25 %
Totalt	3 466	100 %

* De allmänna villkoren gäller inte för deltagare i etableringsprogrammet. Att en signal skickas ändå kan till exempel bero på att personen blev inskriven i, eller utskrivna från, programmet den dag signalen skickades.

Enheterna Granskning och kontroll på Arbetsförmedlingen tog emot totalt 3 466 signaler under 2020, när det gäller deltagare i etableringsprogrammet. Det framgår av tabell 4.1. Den vanligaste orsaken till att en signal skickades var att programdeltagaren inte deltog i en insats, aktivitet eller åtgärd inom programmet. Det var 33 procent av signalerna som skickades av den anledningen. Det var även vanligt med signaler som avsåg ”övrigt”⁵², 25 procent av signalerna skickades av den orsaken. 20 procent av signalerna skickades av orsaken att programdeltagaren inte hade besökt eller kontaktat Arbetsförmedlingen eller en kompletterande aktör enligt överenskommelse.

Diagram 4.1. Antal skickade signaler per månad 2020.

Antalet signaler som skickades internt inom Arbetsförmedlingen när det gäller deltagare i etableringsprogrammet var som högst i februari 2020, då cirka 750 signaler skickades. Antalet skickade signaler minskade därefter till noll i april och maj⁵³. Därefter ökade antalet signaler fram till oktober, då drygt 350 signaler skickades. I

⁵² Signalen ”övrigt” kan användas bland annat när programdeltagaren inte har sökt ett anvisat arbete, tackat nej till ett erbjudet arbete, orsakat att en anställning inte blev av och när hen har sagt upp sig från en anställning eller blivit uppsagd på grund av otillbörligt uppförande.

⁵³ Arbetsförmedlingen beslutade den 17 mars 2020 om ett tillfälligt stopp i kontrollarbetet. Det kan du läsa mer om i avsnittet [Tillfälligt stopp för underrättelser och sanktioner på grund av coronapandemin](#) i kapitel 1.

november och december skickades ungefär 310 respektive 260 signaler för deltagare i etableringsprogrammet.

Tabell 4.2. Skickade avvikelserapporter fördelat på orsak till rapport.

Antal och andel, 2020

Antalet avvikelserapporter som skickades från kompletterande aktörer till Arbetsförmedlingen när en deltagare i etableringsprogrammet inte deltog i en insats, aktivitet eller åtgärd inom programmet, var 27 547 under 2020.

Orsak till avvikelserapport	Antal	Andel
Vård av barn eller sjukdom	27 541	100 %
Arbete	0	0 %
Okänd orsak	6	< 1 %
Annan känd orsak (övrigt)	0	0 %
Totalt	27 547	100 %

I nästan samtliga fall var orsaken till avvikelserapporten att programdeltagaren inte deltog på grund av vård av barn eller sjukdom. Detta framgår av tabell 4.2. Jämfört med 2019 har antalet avvikelserapporter för deltagare inom etableringsprogrammet femdubblats⁵⁴. Det är troligen en effekt av coronapandemin.

Underrättelser till enheten Ersättningsprövning på Arbetsförmedlingen

Fram till hösten 2019 var det arbetsförmedlarnas uppgift att skicka underrättelser när det fanns skäl att anta att en person som fick eller hade möjlighet att få etableringsersättning inte uppfyllde villkoren för ersättning. Nu är det enheterna Granskning och kontroll som tar emot signaler och skickar underrättelser inom Arbetsförmedlingen till enheten Ersättningsprövning.

Tabell 4.3. Skickade underrättelser med grund i 6 kap. 2 § FEA fördelat på underrättelsegrund.

Antal och andel, 2019 och 2020

Misskött sig, 6 kap. 2 § FEA	Antal 2019	Antal 2020	Andel 2019	Andel 2020
Inte medverkat till att upprätta handlingsplan	128	96	< 1 %	< 1 %
Inte lämnat aktivitetsrapport i tid	30 390	14 516	60 %	44 %
Inte besökt eller kontaktat Arbetsförmedlingen i tid	4 133	1 455	8 %	4 %
Inte besökt eller kontaktat kompletterande aktör i tid	5 414	291	11 %	1 %
Inte deltagit i insats i arbetsmarknadspolitiskt program	7 648	9 664	15 %	29 %
Inte sökt anvisat lämpligt arbete	48	35	< 1 %	< 1 %
Inte sökt anvisad utbildning	95	22	< 1 %	< 1 %
Inte aktivt sökt lämpliga arbeten	2 596	7 070	5 %	21 %
Totalt	50 452	33 149	100 %	100 %

⁵⁴ IAF 2020:16 ”Underrättelser och sanktioner 2019”

Tabell 4.3 visar att det totala antalet underrättelser när en deltagare i etableringsprogrammet bedömdes ha misskött sig eller sitt arbetsökande, var 50 452 år 2019 och 33 149 år 2020. Minskningen i antalet skickade underrättelser var 34 procent mellan åren. Mest minskade underrättelser om att programdeltagare inte besökt eller kontaktat en kompletterande aktör i tid. Antalet underrättelser om att programdeltagare inte aktivt sökt lämpliga arbeten ökade istället mellan 2019 och 2020.

Den vanligaste grunden för underrättelser var båda åren att programdeltagaren inte hade lämnat in sin aktivitetsrapport till Arbetsförmedlingen i tid: 60 procent 2019 och 44 procent 2020. Som nämns i kapitel 1 skickas dessa underrättelser helt automatiskt. Både 2019 och 2020 var den näst vanligaste grunden för underrättelser att en programdeltagare inte hade deltagit i en insats, aktivitet eller åtgärd i ett arbetsmarknadspolitiskt program, 15 respektive 29 procent. Under 2020 var underrättelser om att programdeltagare inte aktivt hade sökt lämpliga arbeten nästan lika vanliga, 21 procent av underrättelserna skickades av den orsaken. Under 2019 utgjorde de endast 5 procent av underrättelserna.

Tabell 4.4. Skickade underrättelser med grund i 6 kap. 3 § FEA fördelat på underrättelsegrund.

Antal och andel, 2019 och 2020

Förlängt tiden i arbetslöshet, 6 kap. 3 § FEA	Antal 2019	Antal 2020	Andel 2019	Andel 2020
Avvisat erbjudet lämpligt arbete	95	41	31 %	37 %
Avvisat utbildning som hen anvisats att söka och antagits till	21	6	7 %	5 %
Vållat att anställning inte blev av	36	5	12 %	5 %
Avvisat erbjuden insats i arbetsmarknadspolitiskt program	156	58	51 %	53 %
Totalt	308	110	100 %	100 %

Tabell 4.4 visar att det totala antalet underrättelser när en deltagare i etableringsprogrammet bedömdes ha förlängt tiden i arbetslöshet var få. Antalet minskade från 308 år 2019 till 110 år 2020, en minskning med 64 procent.

Den vanligaste grunden för underrättelser var att programdeltagaren hade avvisat en erbjuden insats, aktivitet eller åtgärd inom etableringsprogrammet, både 2019 och 2020. För samtliga underrättelsegrunder minskade antalet underrättelser mellan åren.

Tabell 4.5. Skickade underrättelser med grund i 6 kap. 4 § FEA fördelat på underrättelsegrund.

Antal och andel, 2019 och 2020

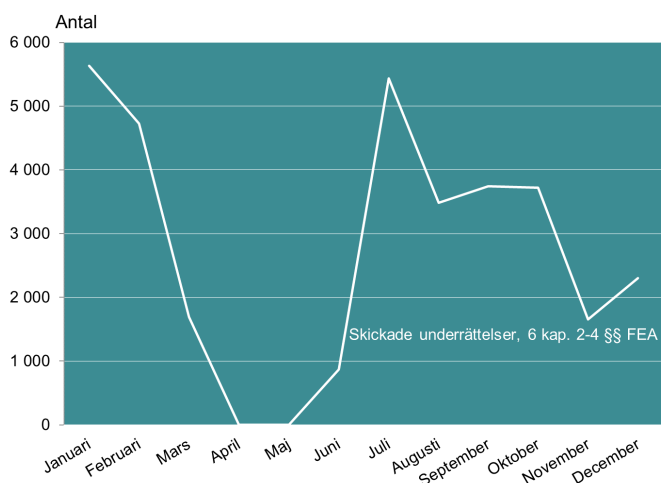
Orsakat arbetslösheten, 6 kap. 4 § FEA	Antal 2019	Antal 2020	Andel 2019	Andel 2020
Lämnat arbetet utan giltig anledning	19	6	100 %	100 %
Skilts från arbetet pga. otillbörligt uppträdande	0	0	0 %	0 %
Totalt	19	6	100 %	100 %

Tabell 4.5 visar att det totala antalet underrättelser när en deltagare i etableringsprogrammet själv hade orsakat sin arbetslöshet var ännu färre till antalet, endast 19 år 2019 och 6 år 2020. Samtliga underrättelser under båda åren skickades med underrättelsegrunden att programdeltagaren hade lämnat sitt arbete utan någon giltig anledning.

Diagram 4.2. Skickade underrättelser med grund i 6 kap. 2–4 §§ FEA.

Antal per månad, 2020

Antalet underrättelser som skickades när en deltagare i etableringsprogrammet hade misskött sig eller sitt arbetssökande, förlängt tiden i arbetslöshet eller orsakat sin arbetslöshet, var i genomsnitt ungefär 2 800 per månad under 2020, men varierade under året. I januari skickades flest underrättelser, cirka 5 600. Det lägsta antalet

underrättelser skickades i april och maj då Arbetsförmedlingen inte skickade några underrättelser.⁵⁵ I juli nåddes nästa topp med drygt 5 400 underrättelser. I november minskade antalet till nästan 1 700 för att sedan öka till 2 300 i december.

Vilka i etableringsprogrammet fick flest underrättelser?

I det här avsnittet redovisas statistik över underrättelser som enheterna Granskning och kontroll skickade inom Arbetsförmedlingen till enheten Ersättningsprövning, när en deltagare i etableringsprogrammet misskötte sig eller sitt arbetssökande, förlängde

⁵⁵ Arbetsförmedlingen beslutade den 17 mars 2020 om ett tillfälligt stopp i kontrollarbetet. Det kan du läsa mer om i avsnittet [Tillfälligt stopp för underrättelser och sanktioner på grund av coronapandemin](#) i kapitel 1.

tiden i arbetslöshet eller orsakade arbetslösheten. Statistiken redovisas fördelat på programdeltagarnas bakgrundsvariabler. Utvecklingen mellan åren är beräknad på antalet skickade underrättelser per tusen ersättningstagare. Den tar alltså hänsyn till förändringen av antalet programdeltagare som fick etableringsersättning utbetalt mellan åren.

2019	2020
Antal skickade underrättelser med grund i 6 kap. 2–4 §§ FEA	
50 766	33 265
1 062	833
per tusen ersättningstagare	per tusen ersättningstagare

Det totala antalet underrättelser som skickades inom Arbetsförmedlingen när deltagare i etableringsprogrammet misskötte sig eller sitt arbetssökande, förlängde tiden i arbetslöshet eller orsakade arbetslösheten minskade med 34 procent mellan 2019 och 2020. I förhållande till antalet ersättningstagare under respektive år var minskningen något mindre, 22 procent. Det beror på att antalet programdeltagare som fick etableringsersättning utbetalt var färre 2020 än 2019, se [bilaga 1](#).

Tabell 4.6. Skickade underrättelser med grund i 6 kap. 2–4 §§ FEA fördelat på kön. Antal och antal per 1 000 ersättningstagare, 2019 och 2020

Kön	Antal 2019	Antal 2020	Antal per 1 000 2019	Antal per 1 000 2020
Kvinnor	26 768	17 732	967	736
Män	23 998	15 533	1 194	981
Totalt	50 766	33 265	1 062	833

Både 2019 och 2020 var det fler av de underrättelser som Arbetsförmedlingen skickade som avsåg kvinnor än män. Det framgår av tabell 4.6. I förhållande till antalet ersättningstagare var det fler underrättelser under båda åren som avsåg män än kvinnor. År 2020 avsåg 981 skickade underrättelser per tusen ersättningstagare män och 736 avsåg kvinnor.

Mellan 2019 och 2020 minskade antalet skickade underrättelser per tusen ersättningstagare både för män och för kvinnor. Minskningen var något större för kvinnor, 24 procent, än för män, 18 procent.

Tabell 4.7. Skickade underrättelser med grund i 6 kap. 2–4 §§ FEA fördelat på åldersgrupp.

Antal och antal per 1 000 ersättningstagare, 2019 och 2020

Åldersgrupp	Antal 2019	Antal 2020	Antal per 1 000 2019	Antal per 1 000 2020
–24 år	11 150	6 933	1 374	1 108
25–34 år	18 063	11 646	1 014	826
35–54 år	18 825	12 888	993	758
55– år	2 728	1 798	938	699
Totalt	50 766	33 265	1 062	833

Det var vanligare att programdeltagare i den yngre gruppen, till och med 24 år, fick en underrättelse än att programdeltagare i övriga åldersgrupper fick det. Det framgår av tabell 4.7. Antalet underrättelser per tusen ersättningstagare minskade i takt med att programdeltagarnas ålder ökade. År 2020 avsåg 1 108 skickade underrättelser per tusen ersättningstagare den yngsta gruppen och 699 avsåg den äldsta, 55 år och äldre.

Mellan 2019 och 2020 minskade antalet skickade underrättelser i förhållande till antalet ersättningstagare för samtliga åldersgrupper. För programdeltagare i de två äldsta åldersgrupperna minskade antalet underrättelser per tusen ersättningstagare mest, med 24 till 25 procent. För de två yngsta åldersgrupperna minskade antalet underrättelser per tusen ersättningstagare med 19 procent.

Tabell 4.8. Skickade underrättelser med grund i 6 kap. 2–4 §§ FEA fördelat på utbildningsnivå.

Antal och antal per 1 000 ersättningstagare, 2019 och 2020

Högsta utbildning	Antal 2019	Antal 2020	Antal per 1 000 2019	Antal per 1 000 2020
Grundskola*	32 425	19 905	1 191	842
Gymnasium	9 309	6 828	1 024	950
Eftergymnasial utbildning	9 032	6 532	787	719
Totalt	50 766	33 265	1 062	833

* Uppgiften inkluderar även personer som saknar formell grundläggande utbildning.

Det var vanligast att programdeltagare med gymnasieutbildning som högsta utbildning fick en underrättelse. År 2020 avsåg 950 skickade underrättelser per tusen ersättningstagare de programdeltagare som hade en gymnasieutbildning. 842 avsåg programdeltagare med grundskoleutbildning, och 719 avsåg programdeltagare med eftergymnasial utbildning. Det framgår av tabell 4.8.

Mellan 2019 och 2020 minskade antalet underrättelserna per tusen ersättningstagare mest för programdeltagare med grundskoleutbildning, med 29 procent. För

programdeltagare med gymnasial och eftergymnasial utbildning minskade antalet med 7 respektive 9 procent.

Tabell 4.9. Skickade underrättelser med grund i 6 kap. 2–4 §§ FEA fördelat på födelseland.

Antal och antal per 1 000 ersättningstagare, 2019 och 2020

Födelseland	Antal 2019	Antal 2020	Antal per 1 000 2019	Antal per 1 000 2020
Sverige	35	43	350	467
Norden, utom Sverige	1	0	-	-
Europa, utom Norden	748	616	881	657
Världen, utom Europa	49 982	32 606	1 067	838
Totalt	50 766	33 265	1 062	833

Det var vanligast att programdeltagare födda i ett land utanför Europa fick en underrättelse. Under 2020 skickades det inom Arbetsförmedlingen 838 underrättelser per tusen ersättningstagare för den gruppen. För programdeltagare födda i ett annat europeiskt land än något av de nordiska, var antalet underrättelser 657 per tusen ersättningstagare. Detta framgår av tabell 4.9. Tabellen visar även att det förekommer att personer födda i Sverige deltar i etableringsprogrammet. Det beror på att de är födda i Sverige, men har vuxit upp i ett annat land och senare har återvänt till Sverige och deltagit i etableringsprogrammet för nyanlända invandrare.

Den största minskningen mellan 2019 och 2020 gäller programdeltagare som är födda i ett annat europeiskt land än något av de nordiska. Antalet underrättelser per tusen ersättningstagare minskade med 25 procent för den gruppen. Antalet minskade även för dem som föddes i ett land utanför Europa, med 21 procent. För programdeltagare födda i Sverige ökade antalet underrättelser per tusen ersättningstagare med 33 procent.

Tabell 4.10. Skickade underrättelser med grund i 6 kap. 2–4 §§ FEA fördelat på funktionsnedsättning.

Antal och antal per 1 000 ersättningstagare, 2019 och 2020

Funktionsnedsättning som innebar nedsatt arbetsförmåga*	Antal 2019	Antal 2020	Antal per 1 000 2019	Antal per 1 000 2020
Ingen	49 763	32 778	1 074	842
Fysisk	638	308	604	441
Psykisk eller kognitiv	365	179	908	639
Totalt	50 766	33 265	1 062	833

*I bilaga 2 redovisar vi vilka funktionsnedsättningar som inkluderas i fysisk respektive psykisk eller kognitiv funktionsnedsättning som innebar nedsatt arbetsförmåga.

Det var vanligast att programdeltagare utan en funktionsnedsättning som innebar nedsatt arbetsförmåga fick en underrättelse. År 2019 skickades det inom Arbetsförmedlingen 1 074 underrättelser per tusen ersättningstagare för den gruppen och 2020 skickades det 842. Det framgår av tabell 4.10. Det var inte lika vanligt att programdeltagare med en fysisk eller psykisk eller kognitiv funktionsnedsättning fick en underrättelse. År 2020 skickades det 441 respektive 639 underrättelser per tusen ersättningstagare för dessa grupper.

Den största minskningen mellan 2019 och 2020 gäller programdeltagare med en psykisk eller kognitiv funktionsnedsättning som innebar nedsatt arbetsförmåga. Antalet skickade underrättelser per tusen ersättningstagare minskade med 30 procent för den gruppen. För programdeltagare med en fysisk funktionsnedsättning var minskningen nästan lika stor, 27 procent. För dem utan en funktionsnedsättning minskade antalet underrättelser med 22 procent.

Vilka var grunderna för underrättelserna som Arbetsförmedlingen prövade och hur många ledde till sanktion?

I det här avsnittet redovisas statistik över Arbetsförmedlingens prövning av underrättelser om att det fanns skäl att anta att deltagare i etableringsprogrammet hade misskött sig, förlängt tiden i arbetslöshet eller orsakat arbetslösheten. Statistiken visar hur många underrättelser Arbetsförmedlingen prövade och vilken punkt i respektive bestämmelse i FEA som utgjorde grund för beslutet om sanktion, både det faktiska antalet och i förhållande till antalet ersättningstagare. Statistiken visar även hur stor andel av de prövade underrättelserna som ledde till beslut om sanktion.

Tabell 4.11. Prövade underrättelser med grund i 6 kap. 2 § FEA fördelat på underrättelsegrund.

Antal, antal per 1 000 ersättningstagare och sanktionsgrad, 2020

Misskött sig, 6 kap. 2 § FEA	Antal	Antal per 1 000	Sanktions- grad
Inte medverkat till att upprätta handlingsplan	35	1	80 %
Inte lämnat aktivitetsrapport i tid	12 127	304	98 %
Inte besökt eller kontaktat Arbetsförmedlingen i tid	688	17	84 %
Inte besökt eller kontaktat kompletterande aktör i tid	233	6	91 %
Inte deltagit i insats i arbetsmarknadspolitiskt program	1 206	30	88 %
Inte sökt anvisat lämpligt arbete	16	<1	100 %
Inte sökt anvisad utbildning	10	<1	80 %
Inte aktivt sökt lämpliga arbeten	1 712	43	96 %
Totalt	16 027	402	96 %

Under 2020 prövade Arbetsförmedlingen totalt 16 027 underrättelser om att deltagare i etableringsprogrammet hade misskött sig eller sitt arbetssökande, vilket motsvarar 402 underrättelser per tusen ersättningstagare. Det framgår av tabell 4.11. Bland underrättelser om att missköta arbetssökandet var det vanligast att Arbetsförmedlingen prövade om aktivitetsrapporten hade lämnats in i tid eller inte. Det var 304 underrättelser per tusen ersättningstagare som prövades med den grunden. Näst vanligast var underrättelser om att programdeltagare inte aktivt hade sökt lämpliga arbeten. Det var 43 underrättelser per tusen ersättningstagare som prövades med denna grund.

Sanktionsgraden var 96 procent för underrättelser om att programdeltagare hade misskött sig eller sitt arbetssökande 2020.

Andelen prövade underrättelser som ledde till att Arbetsförmedlingen beslutade om sanktion var högst, 100 procent, när det gäller underrättelser om att programdeltagare inte aktivt hade sökt anvisade lämpliga arbeten. Det rör sig dock bara om totalt 16 underrättelser. Sanktionsgraden var nästan lika hög, 98 procent, för underrättelser när programdeltagare inte hade lämnat in sin aktivitetsrapport i tid. Den lägsta sanktionsgraden hade underrättelser om att programdeltagaren inte hade medverkat till att upprätta sin handlingsplan samt inte hade sökt en utbildning som Arbetsförmedlingen anvisat dem att söka, 80 procent.

Tabell 4.12. Prövade underrättelser med grund i 6 kap. 3 § FEA fördelat på underrättelsegrund.

Antal, antal per 1 000 ersättningstagare och sanktionsgrad, 2020

Förlängt tiden i arbetslöshet, 6 kap. 3 § FEA	Antal	Antal per 1 000	Sanktionsgrad
Avvisat erbjudet lämpligt arbete	14	<1	93 %
Avvisat utbildning som hen anvisats att söka och antagits till	4	<1	-
Vållat att anställning inte blev av	3	<1	-
Avvisat erbjuden insats i arbetsmarknadspolitiskt program	18	<1	89 %
Totalt	39	1	92 %

Under 2020 prövade Arbetsförmedlingen totalt 39 underrättelser om att deltagare i etableringsprogrammet hade förlängt tiden i arbetslöshet, vilket motsvarar 1 underrättelse per tusen ersättningstagare. Det framgår av tabell 4.12. Bland underrättelser om att förlänga tiden i arbetslöshet var det vanligast att Arbetsförmedlingen prövade om programdeltagare hade avvisat ett erbjudande om en insats, aktivitet eller åtgärd inom det arbetsmarknadspolitiska programmet.

92 %

Sanktionsgraden var 92 procent för underrättelser om att programdeltagare hade förlängt tiden i arbetslöshet 2020.

Andelen prövade underrättelser som ledde till att Arbetsförmedlingen beslutade om sanktion var 89 procent när det gäller underrättelser om att programdeltagare hade avvisat en erbjuden insats, aktivitet eller annan åtgärd inom det arbetsmarknadspolitiska programmet. Antalet prövade underrättelser med den grunden är dock så få att sanktionsgraden kan ändras om det tillkommer några beslut.

Tabell 4.13. Prövade underrättelser med grund i 6 kap. 4 § FEA fördelat på underrättelsegrund.

Antal, antal per 1 000 ersättningstagare och sanktionsgrad, 2020

Orsakat arbetslösheten, 6 kap. 4 § FEA	Antal	Antal per 1 000	Sanktionsgrad
Lämnat arbetet utan giltig anledning	0	-	-
Skilts från arbetet pga. otillbörligt uppträdande	0	-	-
Totalt	0	-	-

Arbetsförmedlingen prövade ingen underrättelse under 2020 när en programdeltagare själv hade orsakat sin arbetslöshet. Detta framgår av tabell 4.13.

Hur många beslut fattade Arbetsförmedlingen per sanktionsnivå och hur lång tid tog det?

I det här avsnittet redovisas statistik över Arbetsförmedlingens handläggning och beslut om sanktioner. Statistiken visar hur många beslut om varning respektive avstängning från ersättning som Arbetsförmedlingen fattade när det gäller deltagare i etableringsprogrammet som misskötte sig eller sitt arbetssökande, både det faktiska antalet och i förhållande till antalet ersättningstagare. Statistiken visar även hur lång tid det tog för Arbetsförmedlingen att besluta om sanktion när deltagare i etableringsprogrammet hade misskött sig eller sitt arbetssökande, förlängt tiden i arbetslöshet eller orsakat arbetslösheten.

Tabell 4.14. Beslut med grund i 6 kap. 2 § FEA fördelat på sanktionsnivå.

Antal och antal per 1 000 ersättningstagare, 2019 och 2020

Nivå i sanktionstrappan	Antal 2019	Antal 2020	Antal per 1 000 2019	Antal per 1 000 2020
Varning	13 780	7 340	288	184
Avstängning 1 dag	5 237	4 261	110	107

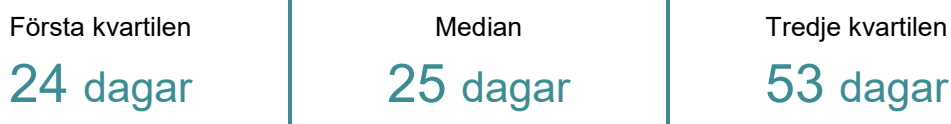
Nivå i sanktionstrappan	Antal 2019	Antal 2020	Antal per 1 000 2019	Antal per 1 000 2020
Avstängning 5 dagar	1 875	2 081	39	52
Avstängning 10 dagar	608	995	13	25
Avstängning 45 dagar	320	785	7	20
Totalt	21 820	15 462	457	387

Under 2020 fattade Arbetsförmedlingen totalt 15 462 beslut om sanktion när deltagare i etableringsprogrammet hade misskött sig eller sitt arbetssökande på något av de sätt som anges i 6 kap. 2 § FEA. Det motsvarar 387 sanktionsbeslut per tusen ersättningstagare, en minskning med 15 procent jämfört med 2019 när hänsyn tas till antalet ersättningstagare under respektive år. Sett till det faktiska antalet var minskningen 29 procent. Detta framgår av tabell 4.14.

Vanligast var det att dessa beslut innebar att programdeltagaren fick en varning. Det var 184 beslut per tusen ersättningstagare 2020 som innebar en varning, en minskning med 36 procent jämfört med 2019. När det gäller besluten om avstängning innebar en majoritet båda åren att programdeltagaren stängdes av från etableringsersättning i 1 ersättningsdag: 107 beslut per tusen ersättningstagare 2020, en minskning med 3 procent jämfört med 2019. Antalet beslut minskade under båda åren i takt med att antalet avstängningsdagar ökade.

Tabell 4.15. Handläggningstid för underrättelser som ledde till sanktion med grund i 6 kap. 2–4 §§ FEA.

Mediantid och kvartiler i antal dagar⁵⁶, 2020

År 2020 tog det 24 dagar innan Arbetsförmedlingen hade handlagt och fattat beslut om sanktion rörande en fjärdedel av alla underrättelser om att en deltagare i etableringsprogrammet hade misskött sig eller sitt arbetssökande, förlängt tiden i arbetslöshet eller orsakat sin arbetslöshet. Det framgår av tabell 4.15. Mediantiden, det vill säga den längsta handläggningstiden för hälften av alla underrättelser, var 25 dagar. Det tog 53 dagar innan Arbetsförmedlingen hade handlagt och fattat beslut rörande tre fjärdedelar av dessa underrättelser.

⁵⁶ Median är det tal som storleksmässigt ligger i mitten av en ordnad talserie. Den första kvartilen är det tal som delar av en ordnad talserie så att en fjärdedel av talen har ett lägre värde än första kvartilen och tre fjärdedelar har ett högre värde. Den tredje kvartilen är det tal som delar av en ordnad talserie så att tre fjärdedelar av talen har ett lägre värde än tredje kvartilen och en fjärdedel har ett högre värde.

Vilka i etableringsprogrammet fick minst en sanktion?

I det här avsnittet redovisas statistik över deltagare i etableringsprogrammet som fick eller hade möjlighet att få etableringsersättning som fick minst en sanktion när Arbetsförmedlingen hade beslutat att de hade misskött sig, förlängt tiden i arbetslöshet eller orsakat arbetslösheten. Statistiken redovisas fördelat på programdeltagarnas bakgrundsvariabler. Utvecklingen mellan åren är beräknad på antalet programdeltagare per tusen ersättningstagare som fick minst en sanktion. Den tar alltså hänsyn till förändringen av antalet programdeltagare som fick etableringsersättning utbetalt mellan åren.

2019	2020
Antal programdeltagare som fick minst en sanktion med grund i 6 kap. 2–4 §§ FEA	
16 886	11 629
353	291
per tusen ersättningstagare	per tusen ersättningstagare

Det totala antalet deltagare i etableringsprogrammet som fick minst en sanktion när de hade misskött sig eller sitt arbetssökande, förlängt tiden i arbetslöshet eller orsakat arbetslösheten minskade med 31 procent mellan 2019 och 2020. I förhållande till antalet ersättningstagare under respektive år var minskningen lite mindre, 18 procent. Det beror på att antalet programdeltagare som fick etableringsersättning var färre 2020 än 2019, se [bilaga 1](#).

Tabell 4.16. Programdeltagare som fick minst en sanktion med grund i 6 kap. 2–4 §§ FEA fördelat på kön.

Antal och antal per 1 000 ersättningstagare, 2019 och 2020

Kön	Antal 2019	Antal 2020	Antal per 1 000 2019	Antal per 1 000 2020
Kvinnor	9 332	6 558	337	272
Män	7 554	5 071	376	320
Totalt	16 886	11 629	353	291

Antalet kvinnor som fick minst en sanktion 2020 var fler än antalet män. I förhållande till antalet ersättningstagare var det dock vanligare att män fick minst en sanktion än att kvinnor fick det. Det var 320 män per tusen ersättningstagare som fick minst en sanktion och 272 kvinnor. Detta framgår av tabell 4.16. Mellan 2019 och 2020 minskade antalet kvinnor som fick minst en sanktion något mer än antalet

män. Antalet per tusen ersättningstagare minskade med 19 procent för kvinnorna och med 15 procent för männen.

Tabell 4.17. Programdeltagare som fick minst en sanktion med grund i 6 kap. 2–4 §§ FEA fördelat på åldersgrupp.

Antal och antal per 1 000 ersättningstagare, 2019 och 2020

Åldersgrupp	Antal 2019	Antal 2020	Antal per 1 000 2019	Antal per 1 000 2020
–24 år	3 305	2 276	407	364
25–34 år	6 144	4 092	345	290
35–54 år	6 445	4 578	340	269
55– år	992	683	341	265
Totalt	16 886	11 629	353	291

Precis som 2019 var det 2020 vanligare att programdeltagare i den yngre gruppen fick minst en sanktion än att programdeltagare i övriga åldersgrupper fick det. Det var 364 programdeltagare per tusen ersättningstagare till och med 24 år som fick minst en sanktion och i de övriga tre åldersgrupperna var det 265 till 290 programdeltagare per tusen ersättningstagare som fick det. Detta framgår av tabell 4.17.

Den största minskningen mellan 2019 och 2020 var i den äldsta åldersgruppen, 55 år och äldre. Antalet programdeltagare per tusen ersättningstagare som fick minst en sanktion minskade med 22 procent i den gruppen. Antalet minskade med ungefär lika mycket, 21 procent, i åldersgruppen 35–54 år. Bland programdeltagare som var 24 år eller yngre minskade antalet minst, med 11 procent.

Tabell 4.18. Programdeltagare som fick minst en sanktion med grund i 6 kap. 2–4 §§ FEA fördelat på utbildningsnivå.

Antal och antal per 1 000 ersättningstagare, 2019 och 2020

Högsta utbildning	Antal 2019	Antal 2020	Antal per 1 000 2019	Antal per 1 000 2020
Grundskola*	10 545	7 343	387	311
Gymnasium	3 063	2 137	337	297
Eftergymnasial utbildning	3 262	2 141	284	236
Totalt	16 870	11 621	353	291

* Uppgiften inkluderar även personer som saknar formell grundläggande utbildning.

Det var vanligare att programdeltagare med grundskola som högsta utbildning fick minst en sanktion, än att programdeltagare med längre utbildning fick det. 311 programdeltagare med grundskoleutbildning per tusen ersättningstagare fick minst en

sanktion, och 236 med eftergymnasial utbildning. Antalet programdeltagare som fick minst en sanktion minskade i takt med att utbildningsnivån ökade, sett i förhållande till antalet ersättningstagare. Detta framgår av tabell 4.18.

Mellan 2019 och 2020 minskade antalet programdeltagare som fick minst en sanktion mest bland dem med endast grundskoleutbildning, 20 procent när hänsyn tas till antalet ersättningstagare. Antalet minskade med nästan lika mycket bland dem med eftergymnasial utbildning, med 17 procent. Bland programdeltagare med gymnasieutbildning som högsta utbildning minskade antalet med 12 procent.

Tabell 4.19. Programdeltagare som fick minst en sanktion med grund i 6 kap. 2–4 §§ FEA fördelat på födelseland.

Antal och antal per 1 000 ersättningstagare, 2019 och 2020

Födelseland	Antal 2019	Antal 2020	Antal per 1 000 2019	Antal per 1 000 2020
Sverige	13	11	130	120
Norden, utom Sverige	1	0	-	-
Europa, utom Norden	260	229	306	244
Världen, utom Europa	16 612	11 389	355	293
Totalt	16 886	11 629	353	291

Det var vanligast att programdeltagare födda i ett land utanför Europa fick minst en sanktion, både sett till det faktiska antalet och antal per tusen ersättningstagare samt både 2019 och 2020. År 2020 fick 11 389 programdeltagare som föddes utanför Europa minst en sanktion, vilket motsvarar 293 programdeltagare per tusen ersättningstagare. Bland de som föddes i ett europeiskt land utanför Norden fick 244 programdeltagare per tusen ersättningstagare minst en sanktion. Det framgår av tabell 4.19.

Mellan 2019 och 2020 minskade antalet som fick minst en sanktion mest bland programdeltagare födda i ett europeiskt land utanför Norden. Minskningen per tusen ersättningstagare var 20 procent i den gruppen. Bland dem som föddes i ett land utanför Europa var minskningen nästan lika stor, 17 procent. Bland programdeltagare födda i Sverige minskade antalet som fick minst en sanktion med 8 procent.

Tabell 4.20. Programdeltagare som fick minst en sanktion med grund i 6 kap. 2–4 §§ FEA fördelat på funktionsnedsättning.

Antal och antal per 1 000 ersättningstagare, 2019 och 2020

Funktionsnedsättning som innebar nedsatt arbetsförmåga*	Antal 2019	Antal 2020	Antal per 1 000 2019	Antal per 1 000 2020
Ingen	16 242	11 391	351	293
Fysisk	450	152	426	218
Psykisk eller kognitiv	194	86	483	307
Totalt	16 886	11 629	353	291

*I bilaga 2 redovisar vi vilka funktionsnedsättningar som inkluderas i fysisk respektive psykisk eller kognitiv funktionsnedsättning som innebar nedsatt arbetsförmåga.

Bland programdeltagare med en funktionsnedsättning som innebar nedsatt arbetsförmåga var det både under 2019 och 2020 vanligast att programdeltagare som hade en psykisk eller kognitiv funktionsnedsättning fick minst en sanktion. I förhållande till antalet ersättningstagare var skillnaderna stora mellan åren. År 2019 var det 483 programdeltagare per tusen ersättningstagare inom den gruppen som fick en sanktion, och 2020 var det 307. Det framgår av tabell 4.20.

Den största minskningen mellan 2019 och 2020 gäller programdeltagare med en fysisk funktionsnedsättning som innebar nedsatt arbetsförmåga. I förhållande till antalet ersättningstagare minskade antalet som fick minst en sanktion med 49 procent i den gruppen. Bland programdeltagare med en psykisk eller kognitiv funktionsnedsättning som innebar nedsatt arbetsförmåga minskade antalet med 36 procent, i förhållande till antalet ersättningstagare. Bland dem utan en funktionsnedsättning minskade antalet programdeltagare med minst en sanktion med 17 procent.

Vilka i etableringsprogrammet fick flest sanktioner?

I det här avsnittet redovisas statistik över underrättelser som Arbetsförmedlingen prövade och beslut om sanktioner när deltagare i etableringsprogrammet hade misskött sig, förlängt tiden i arbetslöshet eller orsakat arbetslösheten. Statistiken visar antalet prövade underrättelser och sanktioner i förhållande till det totala antalet ersättningstagare under året, och redovisas fördelat på programdeltagarnas bakgrundsvariabler. Statistiken visar även hur stor andel av de prövade underrättelserna som ledde till beslut om sanktion.

Antal prövade underrättelser och beslut om sanktioner med grund i 6 kap. 2–4 §§ FEA under 2020

Prövade underrättelser	Beslut om sanktioner
16 065	15 500
402 per tusen ersättningstagare	388 per tusen ersättningstagare

År 2020 prövades 16 065 underrättelser om att deltagare i etableringsprogrammet hade misskött sig eller sitt arbetssökande, förlängt tiden i arbetslöshet eller orsakat arbetslösheten. Det motsvarar 402 underrättelser per tusen ersättningstagare. Antalet beslut om sanktion var 15 500 samma år, vilket motsvarar 388 sanktioner per tusen ersättningstagare.

96 %

Sanktionsgraden var 96 procent för underrättelser med grund i 6 kap. 2–4 §§ FEA 2020.

Tabell 4.21. Prövade underrättelser och sanktioner med grund i 6 kap. 2–4 §§ FEA fördelat på kön.

Antal per 1 000 ersättningstagare och sanktionsgrad, 2020

Kön	Antal prövade underrättelser per 1 000	Antal sanktioner per 1 000	Sanktionsgrad
Kvinnor	369	355	96 %
Män	454	439	97 %
Totalt	402	388	96 %

Under 2020 prövade Arbetsförmedlingen fler underrättelser som avsåg män än som avsåg kvinnor. Antalet prövade underrättelser var 454 per tusen ersättningstagare för män, jämfört med 369 för kvinnor. Det var även vanligare med sanktioner bland män än bland kvinnor. Antalet sanktioner var 439 per tusen ersättningstagare för män, jämfört med 355 för kvinnor.

Andelen prövade underrättelser som ledde till ett beslut om sanktion var ungefär lika hög för män, 97 procent, som för kvinnor, 96 procent. Detta framgår av tabell 4.21.

Tabell 4.22. Prövade underrättelser och sanktioner med grund i 6 kap. 2–4 §§ FEA fördelat på åldersgrupp.

Antal per 1 000 ersättningstagare och sanktionsgrad, 2020

Åldersgrupp	Antal prövade underrättelser per 1 000	Antal sanktioner per 1 000	Sanktionsgrad
–24 år	548	532	97 %
25–34 år	396	382	96 %
35–54 år	361	347	96 %
55– år	360	347	96 %
Totalt	402	388	96 %

Arbetsförmedlingen prövade flest underrättelser som avsåg programdeltagare i den yngre gruppen än i övriga åldersgrupper. Antalet prövade underrättelser var 548 per tusen ersättningstagare för programdeltagare till och med 24 år, jämfört med 361 för dem som var 35 år eller äldre. Det var även vanligare med sanktioner när det gäller den yngre gruppen. Antalet sanktioner var 532 per tusen ersättningstagare för programdeltagare till och med 24 år, jämfört med 347 för dem som var 35 år eller äldre. Detta framgår av tabell 4.22.

Andelen prövade underrättelser var ungefär densamma oavsett programdeltagarnas ålder. Sanktionsgraden för programdeltagare till och med 24 år var 97 procent, och 96 procent för dem som var 25 år eller äldre.

Tabell 4.23. Prövade underrättelser och sanktioner med grund i 6 kap. 2–4 §§ FEA fördelat på utbildningsnivå.

Antal per 1 000 ersättningstagare och sanktionsgrad, 2020

Högsta utbildning	Antal prövade underrättelser per 1 000	Antal sanktioner per 1 000	Sanktionsgrad
Grundskola*	439	426	97 %
Gymnasium	405	389	96 %
Eftergymnasial utbildning	305	291	95 %
Totalt	402	388	96 %

* Uppgiften inkluderar även personer som saknar formell grundläggande utbildning.

Under 2020 var det vanligast att Arbetsförmedlingen både prövade underrättelser och beslutade om sanktion för programdeltagare med grundskola som högsta utbildning. Antalet prövade underrättelser var 439 per tusen ersättningstagare i den gruppen, och antalet sanktioner var 426 per tusen ersättningstagare. Underrättelser som avsåg programdeltagare med eftergymnasial utbildning både prövades och ledde till beslut om sanktion i lägst grad. Antalet prövade underrättelser var 305 per tusen

ersättningstagare i den gruppen, och antalet sanktioner var 291 per tusen ersättningsstagare. Både antalet prövade underrättelser och antalet sanktioner minskade i takt med att programdeltagarnas utbildningsnivå ökade. Detta framgår av tabell 4.23

Andelen prövade underrättelser som ledde till att Arbetsförmedlingen beslutade om sanktion var högst för dem med endast grundskola, 97 procent. För programdeltagare med längre utbildning var sanktionsgraden nästan lika stor, 95–96 procent.

Tabell 4.24. Prövade underrättelser och sanktioner med grund i 6 kap. 2–4 §§ FEA fördelat på födelse-land.

Antal per 1 000 ersättningstagare och sanktionsgrad, 2020

Födelse-land	Antal prövade underrättelser per 1 000	Antal sanktioner per 1 000	Sanktions-grad
Sverige	217	196	90 %
Norden, utom Sverige	-	-	-
Europa, utom Norden	312	296	95 %
Världen, utom Europa	405	391	97 %
Totalt	402	388	96 %

Under 2020 var det vanligast att Arbetsförmedlingen prövade underrättelser som avsåg programdeltagare födda i ett land utanför Europa, 405 per tusen ersättningstagare. Antalet sanktionerna var 391 per tusen ersättningstagare. För programdeltagare födda i Sverige var antalet lägst: 217 prövade underrättelser och 196 sanktioner per tusen ersättningstagare. Det framgår av tabell 4.24.

Andelen prövade underrättelser som ledde till att Arbetsförmedlingen beslutade om sanktion var lägst när det gäller programdeltagare födda i Sverige, 90 procent. För programdeltagare födda i ett europeiskt land utanför Norden eller ett land utanför Europa var sanktionsgraden 95 respektive 97 procent.

Tabell 4.25. Prövade underrättelser och sanktioner med grund i 6 kap. 2–4 §§ FEA fördelat på funktionsnedsättning.

Antal per 1 000 ersättningstagare och sanktionsgrad, 2020

Funktionsnedsättning som innebar nedsatt arbetsförmåga*	Antal prövade underrättelser per 1 000	Antal sanktioner per 1 000	Sanktions-grad
Ingen	404	390	97 %
Fysisk	291	278	96 %
Psykisk eller kognitiv	496	461	93 %
Totalt	402	388	96 %

*I bilaga 2 redovisar vi vilka funktionsnedsättningar som inkluderas i fysisk respektive psykisk eller kognitiv funktionsnedsättning som innebar nedsatt arbetsförmåga.

Under 2020 var det vanligast att Arbetsförmedlingen både prövade underrättelser som avsåg programdeltagare med en psykisk eller kognitiv funktionsnedsättning som innebar nedsatt arbetsförmåga, och beslutade om sanktion. Antalet prövade underrättelser var 496 per tusen ersättningstagare för den gruppen, och antalet sanktioner var 461 per tusen ersättningstagare. För programdeltagare med en fysisk funktionsnedsättning var antalet lägst. Antalet prövade underrättelser var 291 per tusen ersättningstagare för den gruppen, och antalet sanktioner var 278 per tusen ersättningstagare. Detta framgår av tabell 4.25.

Andelen prövade underrättelser som ledde till att Arbetsförmedlingen beslutade om sanktion var högst för programdeltagare utan någon funktionsnedsättning som innebar nedsatt arbetsförmåga, 97 procent. För dem med en fysisk funktionsnedsättning var sanktionsgraden nästan lika stor, 96 procent. För programdeltagare med en psykisk eller kognitiv funktionsnedsättning som innebar nedsatt arbetsförmåga var sanktionsgraden något lägre, 93 procent.

Försäkringskassans hantering

Efter att Arbetsförmedlingen har fattat ett beslut om att en deltagare i etableringsprogrammet ska stängas av från ersättning i ett visst antal dagar, beslutar Försäkringskassan vilka dagar som ska ingå i avstängningsperioden och verkställer beslutet. För att Försäkringskassan ska kunna verkställa ett beslut om avstängning måste programdeltagaren dels ansöka om ersättning för de aktuella dagarna, dels ha rätt till ersättning. Det gick vi igenom i avsnittet [Försäkringskassan verkställer beslut om avstängning](#) i kapitel 1.

Begrepp i den statistiska redovisningen

Låt oss anta att Arbetsförmedlingen har beslutat om avstängning från ersättning i tio dagar.

- **Inte verkställda** Om programdeltagaren inte ansöker om ersättning för någon av dagarna kan beslutet inte verkställas alls.
- **Delvis verkställda** Om programdeltagaren ansöker om ersättning för sex av dagarna kan beslutet verkställas endast för de sex dagarna.
- **Helt verkställda** Först om och när programdeltagaren ansöker om ersättning även för de resterande fyra dagarna kan beslutet verkställas helt.

Hur många avstängningsbeslut verkställde Försäkringskassan?

I det här avsnittet redovisas statistik över Försäkringskassans verkställande av Arbetsförmedlingens beslut om avstängning med grund i 6 kap. 2–4 §§ FEA för deltagare i etableringsprogrammet. Statistiken visar hur många och hur stor andel av avstängningsbesluten som Försäkringskassan verkställde. Statistiken visar även hur många av samtliga beslutade avstängningsdagar som verkställdes.

Försäkringskassan tog under 2020 emot 8 159 beslut om avstängning för deltagare i etableringsprogrammet.

Tabell 4.26. Helt, delvis och inte verkställda avstängningsbeslut.

Antal, 2020

Helt verkställda

7 078

Delvis verkställda

122

Inte verkställda

959

Under 2020 verkställde Försäkringskassan 7 078 av Arbetsförmedlingens 8 159 beslut om avstängning helt. Det innebär att programdeltagarna stängdes av från ersättning under samtliga av de dagar som beslutet om avstängning omfattade. Det var 122 av besluten som verkställdes delvis. Det innebär att programdeltagarna stängdes av från några av de dagar som beslutet om avstängning omfattade, men inte alla. Försäkringskassan verkställde inte 959 beslut om avstängning från ersättning.

Diagram 4.3. Helt, delvis och inte verkställda avstängningsbeslut.

Andel, 2020

Sett till andelen beslut som verkställdes innebär det att Försäkringskassan verkställde 87 procent av Arbetsförmedlingens beslut om avstängning från ersättning helt. Det var 1 procent av besluten som verkställdes delvis. Resterande 12 procent av avstängningsbesluten verkställdes inte. Det framgår av diagram 4.3.

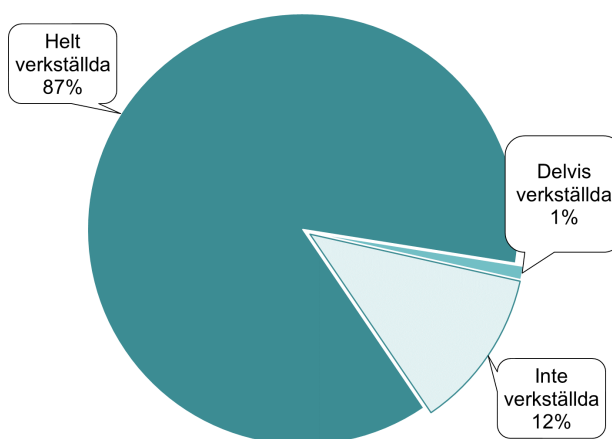
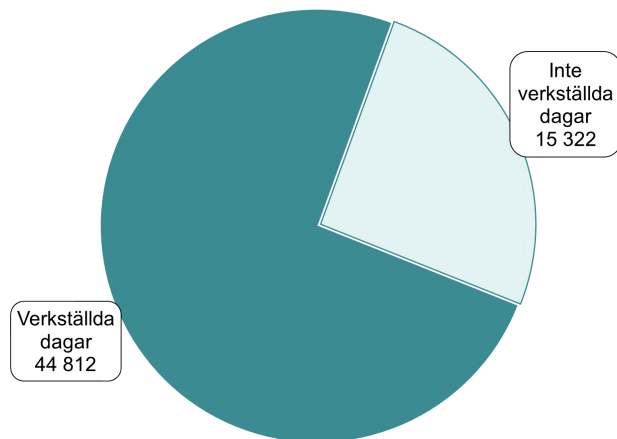

Diagram 4.4. Verkställda och inte verkställda avstängningsdagar.
Antal, 2020

De beslut om avstängning från ersättning, som Försäkringskassan tog emot från Arbetsförmedlingen, avsåg totalt sett 60 134 dagar. Av diagram 4.4 framgår det att Försäkringskassan verkställde avstängningen för 44 812 av dessa dagar, vilket är 75 procent. För resterande 25 procent, 15 322 dagar, verkställdes inte avstängningen från ersättning.

5

Statistik: utvecklingsersättning

I det här kapitlet redovisar vi statistik som ger en bild av framför allt Arbetsförmedlingens kontrollarbete inom utvecklingsersättningen⁵⁷. Först tar vi upp arbetet med att skicka underrättelser och därefter arbetet med att utreda och besluta om eventuell sanktion.

Statistiken består av det faktiska antalet signaler inom Arbetsförmedlingen, underrättelser och sanktioner och antalet i förhållande till det totala antalet ersättningstagare under året, och redovisas fördelat på de arbetssökandes bakgrundsvariabler. Bakgrundsvariablerna är kön, åldersgrupp, högsta utbildning, födelse-land och om arbetsförmågan påverkades av en funktionsnedsättning. I kapitlet benämner vi de arbetssökande som programdeltagare. I [bilaga 1](#) redovisas antalet ersättningstagare under respektive år.

I avsnittet [Krav och sanktioner inom aktivitetsstödet, etableringsersättningen och utvecklingsersättningen](#) i kapitel 1 gick vi igenom de bestämmelser i förordningen om ersättning till deltagare i arbetsmarknadspolitiska insatser (FEA) som reglerar kraven på programdeltagare som får utvecklingsersättning. Bestämmelserna ligger till grund för den statistiska redovisningen i det här kapitlet.

Arbetsförmedlingens hantering

När det gäller programdeltagare som fick eller hade möjlighet att få utvecklingsersättning är det Arbetsförmedlingen som både utför kontrollen av att kraven för ersättning uppfylls, och som prövar ärenden och fattar beslut om eventuell sanktion. Arbetsförmedlingen har organiserat kontrollarbetet på samma sätt inom alla ersättningsformer, och därför används både signaler och underrättelser internt inom Arbetsförmedlingen även när det gäller programdeltagare. Det gick vi igenom i avsnittet [Arbetsförmedlingen kontrollerar, utreder och beslutar](#) i kapitel 1.

Begrepp i den statistiska redovisningen

- **Skickade underrättelser** avser alla underrättelser som skickades inom Arbetsförmedlingen till enheten Ersättningsprövning.
- **Prövade underrättelser** avser underrättelser som Arbetsförmedlingen utredde och slutförde. Prövade underrättelser kan lämnas utan åtgärd eller leda till beslut om varning eller avstängning från ersättning.

---

⁵⁷ Enligt 2 kap. 10 § FEA lämnas utvecklingsersättning till den programdeltagare som har fyllt 18 men inte 25 år, som inte är eller skulle ha varit berättigad till arbetslöshetsersättning.

- **Sanktionsgrad** avser hur stor andel av de prövade underrättelserna som ledde till beslut om varning eller avstängning.

Vilka var grunderna för underrättelserna som Arbetsförmedlingen skickade?

I det här avsnittet redovisas först statistik över Arbetsförmedlingens interna signaler och därefter över avvikelserapporter från kompletterande aktörer, som rör programdeltagare som fick eller hade möjlighet att få utvecklingsersättning. Sedan redovisas statistik över de underrättelser som enheterna Granskning och kontroll skickade inom Arbetsförmedlingen till enheten Ersättningsprövning. Statistiken visar hur många underrättelser som skickades och vilken punkt i respektive bestämmelse som angavs som grund.

I vår databas kan vi inte följa vilka signaler eller vilka avvikelserapporter som ledde till underrättelser eller på vilka grunder. Därför redovisar vi antalet signaler, avvikelserapporter och underrättelser separat.

Signaler och avvikelserapporter till enheterna Granskning och kontroll på Arbetsförmedlingen

Sedan den 1 oktober 2019 skickas automatiska och manuella signaler inom Arbetsförmedlingen, till enheterna Granskning och kontroll som hanterar signalerna.⁵⁸ En avvikelserapport skickas till Arbetsförmedlingen från de kompletterande aktörer som anordnar insatser inom ramen för arbetsmarknadspolitiska program, när en person inte deltar i insatser, aktiviteter eller andra arbetsmarknadspolitiska åtgärder inom ett program. Sedan den 1 december 2019 är det enheterna Granskning och kontroll som tar emot och hanterar även avvikelserapporterna. Detta tog vi upp i avsnittet [Enheterna Granskning och kontroll tar emot signaler och avvikelserapporter och skickar underrättelser](#) i kapitel 1.

Tabell 5.1. Skickade signaler fördelat på orsak till signal.

Antal och andel, 2020

Orsak till intern signal	Antal	Andel
Uppfyller inte allmänna villkor*	27	1 %
Inte besökt eller kontaktat Arbetsförmedlingen eller kompletterande aktör enligt överenskommelse	2 368	52 %
Söker inte arbete aktivt	556	12 %

⁵⁸En signal kan skickas direkt när något har inträffat som har med villkoren för ersättning att göra, eller efter några dagar. Det är inte alltid givet vilken ersättningsform den arbetssökande hade när händelsen inträffade, på grund av denna fördröjning tillsammans med det faktum att arbetssökande över tid kan röra sig mellan de olika ersättningsystemen.

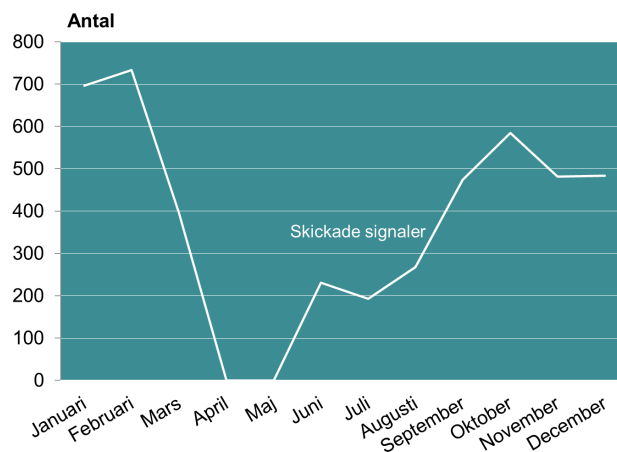
Medverkar inte till att upprätta handlingsplan	247	5 %
Deltar inte i insats, aktivitet eller åtgärd inom programmet	609	13 %
Övrigt	736	16 %
Totalt	4 543	100 %

* De allmänna villkoren gäller inte för deltagare i arbetsmarknadspolitiska program. Att en signal skickas ändå kan till exempel bero på att personen blev inskriven i, eller utskrivna från, ett program den dag signalen skickades.

Enheterna Granskning och kontroll på Arbetsförmedlingen tog emot totalt 4 543 signaler under 2020, när det gäller programdeltagare som fick eller hade möjlighet att få utvecklingsersättning. Det framgår av tabell 5.1. Den vanligaste orsaken till att en signal skickades var att programdeltagaren inte hade besökt eller kontaktat Arbetsförmedlingen eller en kompletterande aktör enligt överenskommelse. Det var 52 procent av signalerna som skickades av den anledningen. Näst vanligast var det att signaler skickades under ”övrigt”⁵⁹: 16 procent av signalerna skickades av den orsaken.

Diagram 5.1. Antal skickade signaler per månad 2020.

Antalet signaler som skickades internt inom Arbetsförmedlingen när det gäller programdeltagare som fick eller hade möjlighet att få utvecklingsersättning var cirka 700 i januari och februari 2020, för att sedan minska till drygt 300 i mars. I april och maj skickade Arbetsförmedlingen inte några signaler⁶⁰. Mellan juni och december har antalet signaler som gäller programdeltagare varierat mellan cirka 200 och 600, med flest signaler i oktober.

⁵⁹ Signalen ”övrigt” kan användas bland annat när programdeltagaren inte har sökt ett anvisat arbete, tackat nej till ett erbjudet arbete, orsakat att en anställning inte blev av och när hen har sagt upp sig från en anställning eller blivit uppsagd på grund av otillbörligt uppförande.

⁶⁰ Arbetsförmedlingen beslutade den 17 mars 2020 om ett tillfälligt stopp i kontrollarbetet. Det kan du läsa mer om i avsnittet [Tillfälligt stopp för underrättelser och sanktioner på grund av coronapandemin](#) i kapitel 1.

Tabell 5.2. Skickade avvikelserapporter fördelat på orsak till rapport.

Antal och andel, 2020

Det totala antalet avvikelserapporter som skickades från kompletterande aktörer till Arbetsförmedlingen när programdeltagare som fick eller hade möjlighet att få utvecklingsersättning inte deltog i en insats, aktivitet eller åtgärd inom

Orsak till avvikelserapport	Antal	Andel
Vård av barn eller sjukdom	59 763	100 %
Arbete	0	0 %
Okänd orsak	3	< 1 %
Annan känd orsak (övrigt)	2	< 1 %
Totalt	59 768	100 %

det arbetsmarknadspolitiska programmet, var 59 768 under 2020. I nästan samtliga fall var orsaken till avvikelserapporten att programdeltagaren inte deltog på grund av vård av barn eller sjukdom. Detta framgår av tabell 5.2.

Underrättelser till enheten Ersättningsprövning på Arbetsförmedlingen

Fram till hösten 2019 var det arbetsförmedlarnas uppgift att skicka underrättelser när det fanns skäl att anta att en person som fick eller hade möjlighet att få utvecklingsersättning inte uppfyllde villkoren för ersättning. Nu är det enheterna Granskning och kontroll som tar emot signaler och skickar underrättelser inom Arbetsförmedlingen till enheten Ersättningsprövning.

Tabell 5.3. Skickade underrättelser med grund i 6 kap. 2 § FEA fördelat på underrättelsegrund.

Antal och andel, 2019 och 2020

Misskött sig, 6 kap. 2 § FEA	Antal 2019	Antal 2020	Andel 2019	Andel 2020
Inte medverkat till att upprätta handlingsplan	92	156	< 1 %	< 1 %
Inte lämnat aktivitetsrapport i tid	45 436	39 806	70 %	49 %
Inte besökt eller kontaktat Arbetsförmedlingen i tid	6 820	4 646	10 %	6 %
Inte besökt eller kontaktat kompletterande aktör i tid	7 216	1 615	11 %	2 %
Inte deltagit i insats i arbetsmarknadspolitiskt program	3 811	26 558	6 %	33 %
Inte sökt anvisat lämpligt arbete	64	34	< 1 %	< 1 %
Inte sökt anvisad utbildning	4	2	< 1 %	< 1 %
Inte aktivt sökt lämpliga arbeten	1 858	8 840	3 %	11 %
Totalt	65 301	81 657	100 %	100 %

Det totala antalet underrättelser när en programdeltagare som fick eller hade möjlighet att få utvecklingsersättning bedömdes ha misskött sig eller sitt arbetssökande, var 65 301 år 2019 och ökade till 81 657 år 2020. Det innebär en ökning med 25 procent mellan åren. Mest ökade underrättelser när en program-

deltagare inte hade deltagit i en insats, aktivitet eller åtgärd i ett arbetsmarknadspolitiskt program och underrättelser när en programdeltagare inte aktivt sökt lämpliga arbeten. Det framgår av tabell 5.3.

Den största andelen av underrättelserna avsåg programdeltagare som inte hade lämnat in sin aktivitetsrapport till Arbetsförmedlingen i tid. Det var 70 procent av underrättelserna som skickades av den anledningen 2019 och 49 procent av underrättelserna 2020. Som nämns i kapitel 1 skickas dessa underrättelser helt automatiskt. År 2019 var den näst vanligaste grunden för underrättelser att en programdeltagare inte hade besökt eller kontaktat en kompletterande aktör senast ett visst datum, 11 procent. Den underrättelsegrunden minskade dock, och utgjorde 2 procent 2020. Den näst vanligaste grunden för underrättelser under 2020 var att en programdeltagare inte deltagit i en insats, aktivitet eller åtgärd i ett arbetsmarknadspolitiskt program. Det var 33 procent av underrättelserna som skickades av den anledningen. Året innan utgjorde underrättelser skickade av den anledningen endast 6 procent av underrättelserna.

Tabell 5.4. Skickade underrättelser med grund i 6 kap. 3 § FEA fördelat på underrättelsegrund.

Antal och andel, 2019 och 2020

Förlängt tiden i arbetslöshet, 6 kap. 3 § FEA	Antal 2019	Antal 2020	Andel 2019	Andel 2020
Avvisat erbjudet lämpligt arbete	74	35	25 %	16 %
Avvisat utbildning som hen anvisats att söka och antagits till	14	3	5 %	1 %
Vållat att anställning inte blev av	43	9	14 %	4 %
Avvisat erbjuden insats i arbetsmarknadspolitiskt program	168	171	56 %	78 %
Totalt	299	218	100 %	100 %

Det totala antalet underrättelser när en programdeltagare som fick eller hade möjlighet att få utvecklingsersättning bedömdes ha förlängt tiden i arbetslöshet var förhållandevis få och minskade från 299 år 2019 till 218 år 2020. Det motsvarar en minskning med 27 procent. Mest minskade underrättelser när en programdeltagare avvisat en utbildning som hen anvisats att söka och antagits till och underrättelser när programdeltagare orsakat att en anställning inte blev av. Den vanligaste grunden för en underrättelse var båda åren att programdeltagaren hade avvisat en erbjuden insats i ett arbetsmarknadspolitiskt program. Under 2020 skickades 78 procent av underrättelserna av den anledningen. Det framgår av tabell 5.4.

Tabell 5.5. Skickade underrättelser med grund i 6 kap. 4 § FEA fördelat på underrättelsegrund.

Antal och andel, 2019 och 2020

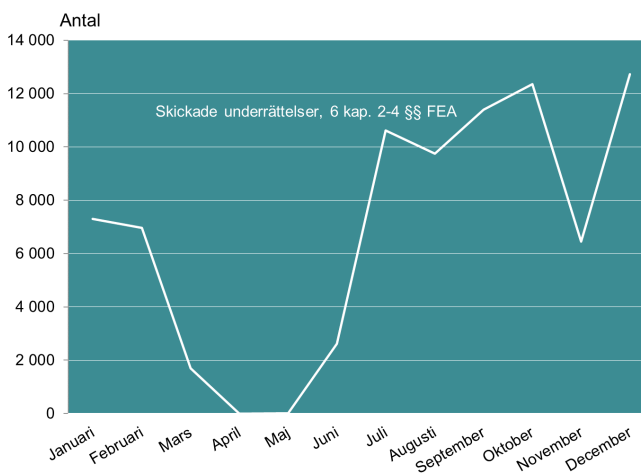
Orsakat arbetslösheten, 6 kap. 4 § FEA	Antal 2019	Antal 2020	Andel 2019	Andel 2020
Lämnat arbetet utan giltig anledning	2	10	100 %	91 %
Skilts från arbetet pga. otillbörligt uppträdande	0	1	0 %	9 %
Totalt	2	11	100 %	100 %

Tabell 5.5 visar att det totala antalet underrättelser när en programdeltagare som fick eller hade möjlighet att få utvecklingsersättning själv hade orsakat sin arbetslöshet var ännu färre till antalet: 2 år 2019 och 11 år 2020. Den vanligaste grunden för en underrättelse var under båda åren att programdeltagaren hade lämnat sitt arbete utan någon giltig anledning.

Diagram 5.2. Skickade underrättelser med grund i 6 kap. 2–4 §§ FEA.

Antal per månad, 2020

Antalet underrättelser som skickades när en programdeltagare hade misskött sig eller sitt arbetssökande, förlängt tiden i arbetslöshet eller orsakat sin arbetslöshet, var i genomsnitt cirka 6 800 per månad under 2020 men varierade under året. Antalet underrättelser var cirka 7 000 i januari och

februari, för att sedan minska till 1 700 i mars och nästan inga i april och maj⁶¹. I juni ökade antalet till cirka 2 600, för att sedan ligga på högre nivåer under resten av året. Antalet var högst i oktober, cirka 12 400 underrättelser, och i december, cirka 12 800 underrättelser, med ett lägre antal underrättelser i november, ungefär 6 500 stycken.

Vilka programdeltagare fick flest underrättelser?

I det här avsnittet redovisas statistik över underrättelser som enheterna Granskning och kontroll skickade inom Arbetsförmedlingen till enheten Ersättningsprövning, när en programdeltagare som fick eller hade möjlighet att få utvecklingsersättning

⁶¹ Arbetsförmedlingen beslutade den 17 mars 2020 om ett tillfälligt stopp i kontrollarbetet. Det kan du läsa mer om i avsnittet [Tillfälligt stopp för underrättelser och sanktioner på grund av coronapandemin](#) i kapitel 1.

misskötte sig eller sitt arbetssökande, förlängde tiden i arbetslöshet eller orsakade arbetslösheten. Statistiken redovisas fördelat på programdeltagarnas bakgrundsvariabler. Utvecklingen mellan åren är beräknad på antalet skickade underrättelser per tusen ersättningstagare. Den tar alltså hänsyn till förändringen av antalet programdeltagare som fick utvecklingsersättning utbetalt mellan åren.

2019	2020
Antal skickade underrättelser med grund i 6 kap. 2–4 §§ FEA	
65 630	82 114
2 339	2 460
per tusen ersättningstagare	per tusen ersättningstagare

Det totala antalet underrättelser som skickades inom Arbetsförmedlingen när en programdeltagare misskötte sig eller sitt arbetssökande, förlängde tiden i arbetslöshet eller orsakade arbetslösheten ökade med 25 procent mellan 2019 och 2020. I förhållande till antalet ersättningstagare under respektive år ökade antalet underrättelser med 5 procent. Skillnaden beror på att antalet ersättningstagare var fler 2020 än 2019, se [bilaga 1](#).

Tabell 5.6. Skickade underrättelser med grund i 6 kap. 2–4 §§ FEA fördelat på kön. Antal och antal per 1 000 ersättningstagare, 2019 och 2020

Kön	Antal 2019	Antal 2020	Antal per 1 000 2019	Antal per 1 000 2020
Kvinnor	20 047	25 739	1 847	1 962
Män	45 554	56 144	2 653	2 793
Totalt	65 601	81 883	2 341	2 465

Det var fler av de underrättelser som skickades inom Arbetsförmedlingen som avsåg män än kvinnor, både sett till det faktiska antalet och antal per tusen ersättningstagare samt både 2019 och 2020. År 2020 avsåg 1 962 skickade underrättelser per tusen ersättningstagare kvinnor och 2 793 avsåg män. Detta framgår av tabell 5.6. Mellan 2019 och 2020 ökade antalet skickade underrättelser per tusen ersättningstagare i princip lika mycket för kvinnor och män, med 6 respektive 5 procent.

Tabell 5.7. Skickade underrättelser med grund i 6 kap. 2–4 §§ FEA fördelat på åldersgrupp.

Antal och antal per 1 000 ersättningstagare, 2019 och 2020

Åldersgrupp	Antal 2019	Antal 2020	Antal per 1 000 2019	Antal per 1 000 2020
–24 år	61 060	78 171	2 494	2 596
25–34 år	4 541	3 712	1 282	1 196
35–54 år	0	0	-	-
55– år	0	0	-	-
Totalt	65 601	81 883	2 341	2 465

Det var mycket vanligare både 2019 och 2020 att programdeltagare i den yngre gruppen, till och med 24 år, fick en underrättelse än att programdeltagare i åldersgruppen mellan 25 och 34 år fick det. Det framgår av tabell 5.7. År 2020 avsåg 2 596 skickade underrättelser per tusen ersättningstagare den yngsta gruppen och 1 196 avsåg de i den äldre åldersgruppen, mellan 25 och 34 år.

Mellan 2019 och 2020 minskade antalet underrättelser som Arbetsförmedlingen skickade per tusen ersättningstagare med 7 procent för programdeltagare mellan 25 och 34 år. För programdeltagare till och med 24 år ökade antalet underrättelser per tusen ersättningstagare med 4 procent.

Tabell 5.8. Skickade underrättelser med grund i 6 kap. 2–4 §§ FEA fördelat på utbildningsnivå.

Antal och antal per 1 000 ersättningstagare, 2019 och 2020

Högsta utbildning	Antal 2019	Antal 2020	Antal per 1 000 2019	Antal per 1 000 2020
Grundskola*	33 528	38 974	2 835	2 987
Gymnasium	29 565	40 274	2 042	2 206
Eftergymnasial utbildning	2 508	2 635	1 460	1 375
Totalt	65 601	81 883	2 341	2 465

* Uppgiften inkluderar även personer som saknar formell grundläggande utbildning.

Det var vanligast att programdeltagare med grundskola som högsta utbildning fick en underrättelse. Det framgår av tabell 5.8. Antalet underrättelser per tusen ersättningstagare minskade både 2019 och 2020 i takt med att programdeltagarnas utbildningsnivå ökade. År 2020 avsåg 2 987 skickade underrättelser per tusen ersättningstagare programdeltagare med grundskoleutbildning och 1 375 avsåg programdeltagare med eftergymnasial utbildning.

Mellan 2019 och 2020 ökade antalet skickade underrättelser per tusen ersättningstagare för programdeltagare med grundskoleutbildning och

programdeltagare med gymnasieutbildning med 5 respektive 8 procent. För programdeltagare med eftergymnasial utbildning minskade antalet skickade underrättelser per tusen ersättningstagare med 6 procent mellan åren.

Tabell 5.9. Skickade underrättelser med grund i 6 kap. 2–4 §§ FEA fördelat på födelseland.

Antal och antal per 1 000 ersättningstagare, 2019 och 2020

Födelseland	Antal 2019	Antal 2020	Antal per 1 000 2019	Antal per 1 000 2020
Sverige	35 491	46 562	2 152	2 365
Norden, utom Sverige	337	538	2 203	2 817
Europa, utom Norden	3 067	3 512	2 577	2 586
Världen, utom Europa	26 706	31 271	2 622	2 610
Totalt	65 7601	81 883	2 341	2 465

År 2019 var det vanligast att programdeltagare födda i ett land utanför Europa fick en underrättelse. Antalet underrättelser som skickades inom Arbetsförmedlingen var 2 622 per tusen ersättningstagare för den gruppen. År 2020 var det istället vanligast att programdeltagare födda i ett annat nordiskt land än Sverige fick en underrättelse: 2 817 per tusen ersättningstagare. Båda åren var antalet underrättelser per tusen ersättningstagare lägst bland de som föddes i Sverige. Detta framgår av tabell 5.9.

Den största förändringen mellan 2019 och 2020 gäller programdeltagare födda i ett annat nordiskt land än Sverige. Antalet underrättelser per tusen ersättningstagare ökade med 28 procent för den gruppen. För programdeltagare födda i Sverige ökade antalet med 10 procent. För programdeltagare födda i ett europeiskt land utanför Norden och programdeltagare födda utanför Europa var antalet oförändrat mellan åren.

Tabell 5.10. Skickade underrättelser med grund i 6 kap. 2–4 §§ FEA fördelat på funktionsnedsättning.

Antal och antal per 1 000 ersättningstagare, 2019 och 2020

Funktionsnedsättning som innebar nedsatt arbetsförmåga*	Antal 2019	Antal 2020	Antal per 1 000 2019	Antal per 1 000 2020
Ingen	56 987	73 908	2 545	2 638
Fysisk	682	612	1 258	1 163
Psykisk eller kognitiv	7 932	7 363	1 560	1 577
Totalt	65 601	81 883	2 341	2 465

*I bilaga 2 redovisar vi vilka funktionsnedsättningar som inkluderas i fysisk respektive psykisk eller kognitiv funktionsnedsättning som innebar nedsatt arbetsförmåga.

Det var vanligast att programdeltagare som inte hade någon funktionsnedsättning som innebar nedsatt arbetsförmåga fick en underrättelse. År 2019 skickades det inom Arbetsförmedlingen 2 545 underrättelser per tusen ersättningstagare för den gruppen och 2020 skickades det 2 638. Bland programdeltagare med någon funktionsnedsättning som innebar nedsatt arbetsförmåga var det vanligare att gruppen med en psykisk eller kognitiv funktionsnedsättning fick en underrättelse än att gruppen med fysisk funktionsnedsättning fick det. Detta framgår av tabell 5.10.

Antalet skickade underrättelser per tusen ersättningstagare som avsåg programdeltagare som inte hade en funktionsnedsättning som innebar nedsatt arbetsförmåga ökade med 4 procent mellan 2019 och 2020. För programdeltagare med en fysisk funktionsnedsättning som innebar nedsatt arbetsförmåga minskade antalet underrättelser per tusen ersättningstagare istället med 8 procent. För programdeltagare med en psykisk eller kognitiv funktionsnedsättning som innebar nedsatt arbetsförmåga var skillnaden mellan åren liten.

Vilka var grunderna för underrättelserna som Arbetsförmedlingen prövade och hur många ledde till sanktion?

I det här avsnittet redovisas statistik över Arbetsförmedlingens prövning av underrättelser om att det fanns skäl att anta att programdeltagare som fick eller hade möjlighet att få utvecklingsersättning hade misskött sig eller sitt arbetssökande, förlängt tiden i arbetslöshet eller orsakat arbetslösheten. Statistiken visar hur många underrättelser Arbetsförmedlingen prövade och vilken punkt i respektive bestämmelse i FEA som utgjorde grund för beslutet om varning eller avstängning, både det faktiska antalet och i förhållande till antalet ersättningstagare. Statistiken visar även hur stor andel av de prövade underrättelserna som ledde till beslut om sanktion.

Tabell 5.11. Prövade underrättelser med grund i 6 kap. 2 § FEA fördelat på underrättelsegrund.

Antal, antal per 1 000 ersättningstagare och sanktionsgrad, 2020

Misskött sig, 6 kap. 2 § FEA	Antal	Antal per 1 000	Sanktionsgrad
Inte medverkat till att upprätta handlingsplan	32	1	91 %
Inte lämnat aktivitetsrapport i tid	27 840	838	99 %
Inte besökt eller kontaktat Arbetsförmedlingen i tid	1 412	43	93 %
Inte besökt eller kontaktat kompletterande aktör i tid	552	17	95 %
Inte deltagit i insats i arbetsmarknadspolitiskt program	2 405	72	95 %

Misskött sig, 6 kap. 2 § FEA	Antal	Antal per 1 000	Sanktions- grad
Inte sökt anvisat lämpligt arbete	10	<1	100 %
Inte sökt anvisad utbildning	1	<1	-
Inte aktivt sökt lämpliga arbeten	1 564	47	97 %
Totalt	33 816	1 018	98 %

Under 2020 prövade Arbetsförmedlingen totalt 33 816 underrättelser om att programdeltagare hade misskött sig eller sitt arbetssökande, vilket motsvarar 1 018 underrättelser per tusen ersättningstagare. Det framgår av tabell 5.11. Bland underrättelser om att missköta arbetssökandet var det vanligast att Arbetsförmedlingen prövade underrättelser om att aktivitetsrapporten inte hade lämnats in i tid. Det var 838 underrättelser per tusen ersättningstagare som prövades med den grunden. Näst vanligast var underrättelser om att programdeltagare inte deltagit i en insats, aktivitet eller åtgärd i ett arbetsmarknadspolitiskt program. Det var 72 underrättelser per tusen ersättningstagare som prövades med den grunden.

98 %

Sanktionsgraden var 98 procent för underrättelser om att programdeltagare hade misskött sig eller sitt arbetssökande 2020.

Andelen prövade underrättelser som ledde till att Arbetsförmedlingen beslutade om sanktion var högst, 100 procent, när det gäller underrättelser om att programdeltagare inte hade sökt ett lämpligt arbete som Arbetsförmedlingen anvisat dem att söka. Lägst sanktionsgrad hade underrättelser om att programdeltagaren inte hade medverkat till att upprätta en handlingsplan, 91 procent. Detta framgår av tabell 5.11.

Tabell 5.12. Prövade underrättelser med grund i 6 kap. 3 § FEA fördelat på underrättelsegrund.

Antal, antal per 1 000 ersättningstagare och sanktionsgrad, 2020

Förlängt tiden i arbetslöshet, 6 kap. 3 § FEA	Antal	Antal per 1 000	Sanktions- grad
Avvisat erbjudet lämpligt arbete	10	<1	90 %
Avvisat utbildning som hen anvisats att söka och antagits till	0	-	-
Vållat att anställning inte blev av	2	<1	-
Avvisat erbjuden insats i arbetsmarknadspolitiskt program	34	1	94 %
Totalt	46	1	93 %

Under 2020 prövade Arbetsförmedlingen totalt 46 underrättelser om att programdeltagare hade förlängt tiden i arbetslöshet, vilket motsvarar 1 underrättelse per tusen ersättningstagare. Det framgår av tabell 5.12. Bland underrättelser om att förlänga tiden i arbetslöshet var det vanligast att Arbetsförmedlingen prövade om programdeltagare hade avvisat ett erbjudande om en insats, aktivitet eller åtgärd inom det arbetsmarknadspolitiska programmet.

93 %

Sanktionsgraden var 93 procent för underrättelser om att programdeltagare hade förlängt tiden i arbetslöshet 2020.

Andelen prövade underrättelser som ledde till att Arbetsförmedlingen beslutade om sanktion var högst, 94 procent, när det gäller underrättelser om att programdeltagare hade avvisat ett erbjudande om en insats, aktivitet eller åtgärd inom det arbetsmarknadspolitiska programmet. Lägst sanktionsgrad hade underrättelser om att programdeltagare hade avvisat ett erbjudande om lämpligt arbete från en arbetsgivare, 90 procent.

Tabell 5.13. Prövade underrättelser med grund i 6 kap. 4 § FEA fördelat på underrättelsegrund.

Antal, antal per 1 000 ersättningstagare och sanktionsgrad, 2020

Orsakat arbetslösheten, 6 kap. 4 § FEA	Antal	Antal per 1 000	Sanktionsgrad
Lämnat arbetet utan giltig anledning	0	-	-
Skilts från arbetet pga. otillbörligt uppträdande	0	-	-
Totalt	0	-	-

Arbetsförmedlingen prövade inga underrättelser under 2020 när programdeltagaren själv hade orsakat sin arbetslöshet. Detta framgår av tabell 5.13.

Hur många beslut fattade Arbetsförmedlingen per sanktionsnivå och hur lång tid tog det?

I det här avsnittet redovisas statistik över Arbetsförmedlingens handläggning och beslut om sanktioner. Statistiken visar hur många beslut om varning respektive avstängning från ersättning som Arbetsförmedlingen fattade när det gäller programdeltagare som fick eller hade möjlighet att få utvecklingsersättning som misskötte sig eller sitt arbetssökande, både det faktiska antalet och i förhållande till antalet ersättningstagare. Statistiken visar även hur lång tid det tog för Arbetsförmedlingen att besluta om sanktion när programdeltagare hade misskött sig eller sitt arbetssökande, förlängt tiden i arbetslöshet eller orsakat arbetslösheten.

Tabell 5.14. Beslut med grund i 6 kap. 2 § FEA fördelat på sanktionsnivå.

Antal och antal per 1 000 ersättningstagare, 2019 och 2020

Nivå i sanktionstrappan	Antal 2019	Antal 2020	Antal per 1 000 2019	Antal per 1 000 2020
Varning	11 787	12 566	421	378
Avstängning 1 dag	6 739	7 170	240	216
Avstängning 5 dagar	4 022	4 676	144	141
Avstängning 10 dagar	2 704	3 109	96	94
Avstängning 45 dagar	4 977	5 781	178	174
Totalt	30 229	33 302	1 079	1 003

Under 2020 fattade Arbetsförmedlingen totalt 33 302 beslut om sanktion när programdeltagare hade misskött sig eller sitt arbetssökande på något av de sätt som anges i 6 kap. 2 § FEA. Det motsvarar 1 003 sanktionsbeslut per tusen ersättningstagare, en minskning med 7 procent jämfört med 2019 när hänsyn tas till antalet ersättningstagare under respektive år. Detta framgår av tabell 5.14.

Det var vanligast att Arbetsförmedlingens beslut om sanktion innebar att programdeltagaren fick en varning. Det var 378 beslut per tusen ersättningstagare 2020 som innebar en varning, vilket innebär en minskning med 10 procent jämfört med 2019. När det gäller besluten om avstängning var det vanligast att programdeltagaren stängdes av från utvecklingsersättning i 1 ersättningsdag både 2019 och 2020, under 2020 var det 216 beslut per tusen ersättningstagare. Antalet beslut minskade under båda åren i takt med att antalet avstängningsdagar ökade, men ökade igen vid avstängning i 45 ersättningsdagar. Den sanktionen kan utdelas flera gånger för en och samma person.

Tabell 5.15. Handläggningstid för underrättelser som ledde till sanktion med grund i 6 kap. 2–4 §§ FEA.

Mediantid och kvartiler i antal dagar⁶², 2020

Första kvartilen

23 dagar

Median

25 dagar

Tredje kvartilen

35 dagar

År 2020 tog det 23 dagar innan Arbetsförmedlingen hade handlagt och fattat beslut om sanktion rörande en fjärdedel av alla underrättelser om att en programdeltagare hade misskött sig eller sitt arbetssökande, förlängt tiden i arbetslöshet eller orsakat sin arbetslöshet. Det framgår av tabell 5.15. Mediantiden, det vill säga den längsta

⁶² Median är det tal som storleksmässigt ligger i mitten av en ordnad talserie. Den första kvartilen är det tal som delar av en ordnad talserie så att en fjärdedel av talen har ett lägre värde än första kvartilen och tre fjärdedelar har ett högre värde. Den tredje kvartilen är det tal som delar av en ordnad talserie så att tre fjärdedelar av talen har ett lägre värde än tredje kvartilen och en fjärdedel har ett högre värde.

handläggningstiden för hälften av alla underrättelser, var 25 dagar. Det tog 35 dagar innan Arbetsförmedlingen hade handlagt och fattat beslut om sanktion rörande tre fjärdedelar av dessa underrättelser.

Vilka programdeltagare fick minst en sanktion?

I det här avsnittet redovisas statistik över programdeltagare som fick eller hade möjlighet att få utvecklingsersättning som fick minst en sanktion när Arbetsförmedlingen hade beslutat att de hade misskött sig, förlängt tiden i arbetslöshet eller orsakat arbetslösheten. Statistiken redovisas fördelat på programdeltagarnas bakgrundsvARIABLER. Utvecklingen mellan åren är beräknad på antalet programdeltagare per tusen ersättningstagare som fick minst en sanktion. Den tar alltså hänsyn till förändringen av antalet programdeltagare som fick utvecklingsersättning utbetalt mellan åren.

2019	2020
Antal programdeltagare som fick minst en sanktion med grund i 6 kap. 2–4 §§ FEA	
20 446	20 142
730	606
per tusen ersättningstagare	per tusen ersättningstagare

Det totala antalet programdeltagare som fick eller hade möjlighet att få utvecklingsersättning som fick minst en sanktion när de hade misskött sig eller sitt arbetssökande, förlängt tiden i arbetslöshet eller orsakat arbetslösheten var ungefär lika stort 2019 och 2020, 20 446 respektive 20 142 programdeltagare. Även om det faktiska antalet programdeltagare som fick minst en sanktion var oförändrat mellan åren minskade antalet per tusen ersättningstagare med 17 procent mellan 2019 och 2020. Det beror på att antalet programdeltagare som fick ersättning utbetald var fler 2020 än 2019, se [bilaga 1](#).

Tabell 5.16. Programdeltagare som fick minst en sanktion med grund i 6 kap. 2–4 §§ FEA fördelat på kön.

Antal och antal per 1 000 ersättningstagare, 2019 och 2020

Kön	Antal 2019	Antal 2020	Antal per 1 000 2019	Antal per 1 000 2020
Kvinnor	6 869	6 868	633	524
Män	13 577	13 274	791	660
Totalt	20 446	20 142	730	606

Det var fler män än kvinnor som fick minst en sanktion både 2019 och 2020, både när det gäller det faktiska antalet och i förhållande till antalet ersättningstagare. År 2020 fick 660 män per tusen ersättningstagare och 524 kvinnor per tusen ersättningstagare minst en sanktion. Detta framgår av tabell 5.16.

För både kvinnor och män minskade antalet per tusen ersättningstagare som fick minst en sanktion med 17 procent mellan 2019 och 2020.

Tabell 5.17. Programdeltagare som fick minst en sanktion med grund i 6 kap. 2–4 §§ FEA fördelat på åldersgrupp.

Antal och antal per 1 000 ersättningstagare, 2019 och 2020

Aldersgrupp	Antal 2019	Antal 2020	Antal per 1 000 2019	Antal per 1 000 2020
–24 år	17 483	18 574	714	617
25–34 år	2 963	1 568	837	505
35–54 år	0	0	-	-
55– år	0	0	-	-
Totalt	20 446	20 142	730	606

År 2019 var det vanligast att programdeltagare till och med 24 år fick minst en sanktion, 837 programdeltagare per tusen ersättningstagare. År 2020 var det däremot vanligare att programdeltagare mellan 25 och 34 år fick minst en sanktion. Det var 617 programdeltagare per tusen ersättningstagare som fick det. Detta framgår av tabell 5.17.

Mellan 2019 och 2020 minskade antalet programdeltagare som fick minst en sanktion i båda åldersgrupperna. Minskningen var störst för programdeltagare som var 25–34 år, där minskade antalet programdeltagare per tusen ersättningstagare som fick minst en sanktion med 40 procent. För programdeltagare till och med 24 år var minskningen 14 procent.

Tabell 5.18. Programdeltagare som fick minst en sanktion med grund i 6 kap. 2–4 §§ FEA fördelat på utbildningsnivå.

Antal och antal per 1 000 ersättningstagare, 2019 och 2020

Högsta utbildning	Antal 2019	Antal 2020	Antal per 1 000 2019	Antal per 1 000 2020
Grundskola*	9 285	9 186	785	704
Gymnasium	10 192	10 181	704	558
Eftergymnasial utbildning	969	775	564	404
Totalt	20 446	20 142	730	606

* Uppgiften inkluderar även personer som saknar formell grundläggande utbildning.

Det var vanligast att programdeltagare med grundskola som högsta utbildning fick minst en sanktion, det var 704 programdeltagare per tusen ersättningstagare 2020. Antalet programdeltagare som fick minst en sanktion minskade i takt med att utbildningsnivån ökade både 2019 och 2020. För programdeltagare med eftergymnasial utbildning var antalet som fick minst en sanktion 404 per tusen ersättningstagare 2020. Detta framgår av tabell 5.18.

Mellan 2019 och 2020 minskade antalet programdeltagare som fick minst en sanktion oavsett programdeltagarnas utbildningsnivå. Minskningen per tusen ersättningstagare var störst bland programdeltagare med eftergymnasial utbildning, 28 procent, och bland programdeltagare med gymnasieutbildning, 21 procent.

Tabell 5.19. Programdeltagare som fick minst en sanktion med grund i 6 kap. 2–4 §§ FEA fördelat på födelseland.

Antal och antal per 1 000 ersättningstagare, 2019 och 2020

Födelseland	Antal 2019	Antal 2020	Antal per 1 000 2019	Antal per 1 000 2020
Sverige	12 071	11 971	732	608
Norden, utom Sverige	101	123	660	644
Europa, utom Norden	932	844	783	622
Världen, utom Europa	7 342	7 204	721	601
Totalt	20 446	20 142	730	606

År 2019 var det vanligast att programdeltagare födda i ett europeiskt land utanför Norden fick minst en sanktion, det var 783 programdeltagare per tusen ersättningstagare. År 2020 var det istället vanligast att programdeltagare födda i ett annat nordiskt land än Sverige fick minst en sanktion, 644 per tusen ersättningstagare. Detta framgår av tabell 5.19.

Mellan 2019 och 2020 minskade antalet programdeltagare per tusen ersättningstagare som fick minst en sanktion mest bland dem som föddes i ett europeiskt land utanför Norden, med 21 procent. Även bland programdeltagare som föddes i Sverige och programdeltagare som föddes i ett land utanför Europa var minskningen stor, 17 procent i båda grupperna.

Tabell 5.20. Programdeltagare som fick minst en sanktion med grund i 6 kap. 2–4 §§ FEA fördelat på funktionsnedsättning.

Antal och antal per 1 000 ersättningstagare, 2019 och 2020

Funktionsnedsättning som innebar nedsatt arbetsförmåga*	Antal 2019	Antal 2020	Antal per 1 000 2019	Antal per 1 000 2020
Ingen	17 031	17 423	760	622
Fysisk	304	224	561	426
Psykisk eller kognitiv	3 111	2 495	612	534
Totalt	20 446	20 142	730	606

*I bilaga 2 redovisar vi vilka funktionsnedsättningar som inkluderas i fysisk respektive psykisk eller kognitiv funktionsnedsättning som innebar nedsatt arbetsförmåga.

Det var, under både 2019 och 2020, vanligast att programdeltagare som inte hade någon funktionsnedsättning som innebar nedsatt arbetsförmåga fick minst en sanktion. År 2020 var det 622 programdeltagare per tusen ersättningstagare som fick minst en sanktion i denna grupp. Det framgår av tabell 5.20. Det var minst vanligt att programdeltagare med en fysisk funktionsnedsättning fick en sanktion, 2020 var det 426 per tusen ersättningstagare.

Mellan 2019 och 2020 minskade antalet programdeltagare per tusen ersättningstagare som fick minst en sanktion mest bland dem som hade en fysisk funktionsnedsättning som innebar nedsatt arbetsförmåga, med 24 procent. Antalet minskade med 18 procent bland programdeltagare som inte hade någon funktionsnedsättning som innebar nedsatt arbetsförmåga och med 13 procent bland programdeltagare som hade en psykisk eller kognitiv funktionsnedsättning som innebar nedsatt arbetsförmåga.

Vilka programdeltagare fick flest sanktioner?

I det här avsnittet redovisas statistik över underrättelser som Arbetsförmedlingen prövade och beslut om sanktioner när programdeltagare som fick eller hade möjlighet att få utvecklingsersättning hade misskött sig, förlängt tiden i arbetslöshet eller orsakat arbetslösheten. Statistiken visar antalet prövade underrättelser och sanktioner i förhållande till det totala antalet ersättningstagare under året, och redovisas fördelat på programdeltagarnas bakgrundsvariabler. Statistiken visar även hur stor andel av de prövade underrättelserna som ledde till beslut om sanktion.

Antal prövade underrättelser och beslut om sanktioner med grund i 6 kap. 2–4 §§ FEA under 2020

Prövade underrättelser	Beslut om sanktioner
33 860	33 341
1 019 per tusen ersättningstagare	1 004 per tusen ersättningstagare

År 2020 prövades 33 860 underrättelser om att programdeltagare som fick eller hade möjlighet att få utvecklingsersättning hade misskött sig eller sitt arbetssökande, förlängt tiden i arbetslöshet eller orsakat arbetslösheten. Det motsvarar 1 019 underrättelser per tusen ersättningstagare. Antalet beslut om sanktion var 33 341 samma år, vilket motsvarar 1 004 sanktioner per tusen ersättningstagare.

98 %

Sanktionsgraden var 98 procent för underrättelser med grund i 6 kap. 2–4 §§ FEA 2020.

Tabell 5.21. Prövade underrättelser och sanktioner med grund i 6 kap. 2–4 §§ FEA fördelat på kön.

Antal per 1 000 ersättningstagare och sanktionsgrad, 2020

Kön	Antal prövade underrättelser per 1 000	Antal sanktioner per 1 000	Sanktionsgrad
Kvinnor	843	827	98 %
Män	1 134	1 119	99 %
Totalt	1 019	1 004	98 %

Under 2020 prövade Arbetsförmedlingen fler underrättelser som avsåg män än som avsåg kvinnor. Antalet prövade underrättelser var 1 134 per tusen ersättningstagare för män, jämfört med 843 för kvinnor. Det var även vanligare med sanktioner bland män än bland kvinnor. Antalet sanktioner var 1 119 per tusen ersättningstagare för män, jämfört med 827 för kvinnor.

Andelen prövade underrättelser som ledde till ett beslut om sanktion skiljde sig mycket lite mellan grupperna. Sanktionsgraden var 99 procent för män och 98 procent för kvinnor. Detta framgår av tabell 5.21.

Tabell 5.22. Prövade underrättelser och sanktioner med grund i 6 kap. 2–4 §§ FEA fördelat på åldersgrupp.

Antal per 1 000 ersättningstagare och sanktionsgrad, 2020

Åldersgrupp	Antal prövade underrättelser per 1 000	Antal sanktioner per 1 000	Sanktionsgrad
–24 år	1 047	1 032	99 %
25–34 år	752	729	97 %
35–54 år	0	-	-
55– år	0	-	-
Totalt	1 019	1 004	98 %

Under 2020 prövade Arbetsförmedlingen flest underrättelser som avsåg programdeltagare som var till och med 24 år, för dem var det 1 047 underrättelser per tusen ersättningstagare som prövades. Antalet prövade underrättelser var 752 per tusen ersättningstagare för programdeltagare mellan 25 och 34 år. Det var även vanligare med sanktioner när det gäller den yngsta gruppen. Antalet sanktioner var 1 032 per tusen ersättningstagare för programdeltagare till och med 24 år, jämfört med 729 för dem i gruppen 25–34 år. Det framgår av tabell 5.22.

Sanktionsgraden varierade mellan 99 procent för programdeltagare till och med 24 år och 97 procent för dem mellan 25 och 35 år.

Tabell 5.23. Prövade underrättelser och sanktioner med grund i 6 kap. 2–4 §§ FEA fördelat på utbildningsnivå.

Antal per 1 000 ersättningstagare och sanktionsgrad, 2020

Högsta utbildning	Antal prövade underrättelser per 1 000	Antal sanktioner per 1 000	Sanktionsgrad
Grundskola*	1 264	1 247	99 %
Gymnasium	886	871	98 %
Eftergymnasial utbildning	621	605	98 %
Totalt	1 019	1 004	98 %

* Uppgiften inkluderar även personer som saknar formell grundläggande utbildning.

Under 2020 prövade Arbetsförmedlingen flest underrättelser som avsåg programdeltagare med grundskola som högsta utbildning och dessa ledde till flest beslut om sanktion. Antalet prövade underrättelser var 1 264 per tusen ersättningstagare i den gruppen, och antalet sanktioner var 1 247 per tusen ersättningstagare. Både antalet prövade underrättelser och antalet sanktioner minskade i takt med att programdeltagarnas utbildningsnivå ökade. För programdeltagare med eftergymnasial utbildning var antalet lägst. Antalet prövade underrättelser var

621 per tusen ersättningstagare i den gruppen, och antalet sanktioner var 605 per tusen ersättningstagare. Detta framgår av tabell 5.23.

Skillnaderna var små när det kommer till andelen prövade underrättelser som ledde till att Arbetsförmedlingen beslutade om sanktion. Sanktionsgraden var 99 procent för programdeltagare med grundskoleutbildning och 98 procent för övriga.

Tabell 5.24. Prövade underrättelser och sanktioner med grund i 6 kap. 2–4 §§ FEA fördelat på födelse-land.

Antal per 1 000 ersättningstagare och sanktionsgrad, 2020

Födelse-land	Antal prövade underrättelser per 1 000	Antal sanktioner per 1 000	Sanktions-grad
Sverige	1 005	989	98 %
Norden, utom Sverige	1 131	1 094	97 %
Europa, utom Norden	1 069	1 059	99 %
Världen, utom Europa	1 035	1 021	99 %
Totalt	1 019	1 004	98 %

Under 2020 prövades flest underrättelser, och flest beslut om sanktion togs, för programdeltagare födda i ett annat nordiskt land än Sverige. Antalet prövade underrättelser var 1 131 per tusen ersättningstagare och antalet sanktioner var 1 094 per tusen ersättningstagare. Skillnaderna var dock ganska små sett till födelse-land. Antalet prövade underrättelser och antalet sanktioner per ersättningstagare var lägst bland programdeltagare som föddes i Sverige. Antalet prövade underrättelser var 1 005 per tusen ersättningstagare i den gruppen, och antalet sanktioner var 989 per tusen ersättningstagare. Detta framgår av tabell 5.24.

Andelen prövade underrättelser som ledde till att Arbetsförmedlingen beslutade om sanktion var lika hög, 99 procent, när det gäller programdeltagare födda i ett europeiskt land utanför Norden och för programdeltagare födda utanför Europa. Sanktionsgraden var lägst, 97 procent, för dem som föddes i ett annat nordiskt land än Sverige.

Tabell 5.25. Prövade underrättelser och sanktioner med grund i 6 kap. 2–4 §§ FEA fördelat på funktionsnedsättning.

Antal per 1 000 ersättningstagare och sanktionsgrad, 2019

Funktionsnedsättning som innebar nedsatt arbetsförmåga*	Antal prövade underrättelser per 1 000	Antal sanktioner per 1 000	Sanktionsgrad
Ingen	1 046	1 031	99 %
Fysisk	671	635	95 %
Psykisk eller kognitiv	899	884	98 %
Totalt	1 019	1 004	98 %

*I bilaga 2 redovisar vi vilka funktionsnedsättningar som inkluderas i fysisk respektive psykisk eller kognitiv funktionsnedsättning som innebar nedsatt arbetsförmåga.

Under 2020 prövade Arbetsförmedlingen flest underrättelser, och tog flest beslut om sanktion, för programdeltagare som inte hade någon funktionsnedsättning som innebar nedsatt arbetsförmåga. Antalet prövade underrättelser var 1 046 per tusen ersättningstagare, och antalet sanktioner var 1 031 per tusen ersättningstagare. För programdeltagare med en fysisk funktionsnedsättning som innebar nedsatt arbetsförmåga var antalet lägst. Antalet prövade underrättelser var 671 per tusen ersättningstagare för den gruppen, och antalet sanktioner var 635 per tusen ersättningstagare. Detta framgår av tabell 5.25.

Andelen prövade underrättelser som ledde till att Arbetsförmedlingen beslutade om sanktion var högst för programdeltagare som inte hade någon funktionsnedsättning som innebar nedsatt arbetsförmåga, 99 procent. Sanktionsgraden var lägst, 95 procent, för dem som hade en fysisk funktionsnedsättning som innebar nedsatt arbetsförmåga.

Försäkringskassans hantering

Efter att Arbetsförmedlingen har fattat ett beslut om att en programdeltagare som fick eller hade möjlighet att få utvecklingsersättning ska stängas av från ersättning i ett visst antal dagar, beslutar Försäkringskassan vilka dagar som ska ingå i avstängningsperioden och verkställer beslutet. För att Försäkringskassan ska kunna verkställa ett beslut om avstängning måste programdeltagaren dels ansöka om ersättning för de aktuella dagarna, dels ha rätt till ersättning. Det gick vi igenom i avsnittet [Försäkringskassan verkställer beslut om avstängning](#) i kapitel 1.

Begrepp i den statistiska redovisningen

Låt oss anta att Arbetsförmedlingen har beslutat om avstängning från ersättning i tio dagar.

- **Inte verkställda** Om programdeltagaren inte ansöker om ersättning för någon av dagarna kan beslutet inte verkställas alls.
- **Delvis verkställda** Om programdeltagaren ansöker om ersättning för sex av dagarna kan beslutet verkställas endast för de sex dagarna.
- **Helt verkställda** Först om och när programdeltagaren ansöker om ersättning även för de resterande fyra dagarna kan beslutet verkställas helt.

Hur många avstängningsbeslut verkställde Försäkringskassan?

I det här avsnittet redovisas statistik över Försäkringskassans verkställande av Arbetsförmedlingens beslut om avstängning med grund i 6 kap. 2–4 §§ FEA för programdeltagare som fick eller hade möjlighet att få utvecklingsersättning. Statistiken visar hur många och hur stor andel av avstängningsbesluten som Försäkringskassan verkställde. Statistiken visar även hur många av samtliga beslutade avstängningsdagar som verkställdes.

Försäkringskassan tog under 2020 emot 20 829 beslut om avstängning för programdeltagare som fick eller hade möjlighet att få utvecklingsersättning.

Tabell 5.26. Helt, delvis och inte verkställda avstängningsbeslut.

Antal, 2020

Helt verkställda

10 218

Delvis verkställda

994

Inte verkställda

9 617

Under 2020 verkställde Försäkringskassan 10 218 av Arbetsförmedlingens beslut om avstängning från ersättning helt. Det innebär att programdeltagarna stängdes av från ersättning under samtliga av de dagar som beslutet om avstängning omfattade. Det var 994 av besluten som verkställdes delvis. Det innebär att programdeltagarna stängdes av från några av de dagar som beslutet om avstängning omfattade, men inte alla. Försäkringskassan verkställde inte 9 617 beslut om avstängning från ersättning.

Diagram 5.3. Helt, delvis och inte verkställda avstängningsbeslut.

Andel, 2020

Sett till andelen beslut som verkställdes innebär det att Försäkringskassan verkställde 49 procent av Arbetsförmedlingens beslut om avstängning från ersättning helt. Det var 5 procent av besluten som verkställdes delvis. Resterande 46 procent av avstängningsbesluten verkställdes inte. Detta framgår av diagram 5.3.

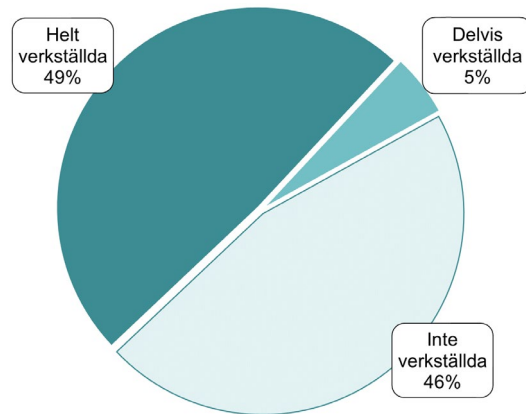
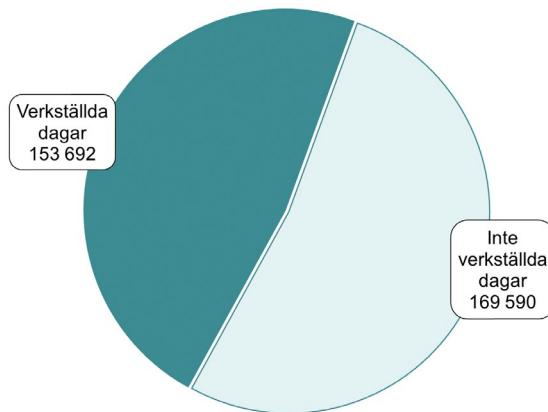

Diagram 5.4. Verkställda och inte verkställda avstängningsdagar.

Antal, 2020

De beslut om avstängning från ersättning, som Försäkringskassan tog emot från Arbetsförmedlingen, avsåg totalt sett 323 282 dagar. Av diagram 5.4 framgår det att Försäkringskassan verkställde avstängningen för 153 692 av dessa dagar. För resterande 52 procent, 169 590 dagar, verkställdes inte avstängningen från ersättning.

Källor

Författningar

Lag (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring (ALF).

Förordning (1997:835) om arbetslöshetsförsäkring.

Förordning (2000:628) om den arbetsmarknadspolitiska verksamheten.

Förordning (2007:1030) med instruktion för Arbetsförmedlingen.

Förordningen (2017:819) om ersättning till deltagare i arbetsmarknadspolitiska insatser (FEA).

Inspektionens för arbetslöshetsförsäkringens föreskrifter (IAFFS 2015:3) om lämpligt arbete.

Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringens föreskrifter (IAFFS 2017:5) om godtagbara skäl för en programdeltagare att inte aktivt söka lämpliga arbeten.

Andra publikationer

IAF, Rapport 2020:16. Underrättelser och sanktioner 2019.

Övriga källor

Arbetsförmedlingen diarienummer Af-2020/0014 1554. Tillfälligt stopp för sanktioner med anledning av utebliven aktivitetsrapport.

Arbetsförmedlingen diarienummer Af-2020/0014 1916. Tillfälligt stopp för sanktioner och underrättelser.

Bilaga 1 Antal ersättningstagare inom de olika ersättningsformerna

Här redovisas statistik över antalet ersättningstagare, det vill säga arbetssökande som fick arbetslöshetsersättning, aktivitetsstöd, etableringsersättning eller utvecklingsersättning under 2019 respektive 2020. En ersättningstagare definieras i den här granskningen som en arbetssökande som har fått ersättning utbetalt någon gång under det aktuella året⁶³.

Arbetslöshetsersättning	Aktivitetsstöd	Etableringsersättning	Utvecklingsersättning
2019 237 876	2019 173 888	2019 47 797	2019 28 022
2020 340 118	2020 207 211	2020 39 917	2020 33 217

Tabell B.1. Antal ersättningstagare fördelat på kön och ersättningsform.

Kön	Arbetslöshets- ersättning 2019	Arbetslöshets- ersättning 2020	Aktivitetsstöd 2019	Aktivitetsstöd 2020	Etablerings- ersättning 2019	Etablerings- ersättning 2020	Utvecklings- ersättning 2019	Utvecklings- ersättning 2020
Kvinnor	115 189	161 502	81 695	100 297	27 693	24 083	10 853	13 118
Män	122 687	178 616	92 193	106 914	20 104	15 834	17 169	20 099
Totalt	237 876	340 118	173 888	207 211	47 797	39 917	28 022	33 217

⁶³ För ett fåtal av de personer som har fått ersättning under 2020 saknas information om de bakgrundsvariabler som används i den här rapporten. Dessa personer ingår därför inte i statistiken i rapporten.

Bilaga 1 Antal ersättningstagare inom de olika ersättningsformerna

Tabell B.2. Antal ersättningstagare fördelat på åldersgrupp och ersättningsform.

Aldersgrupp	Arbetslöshets- ersättning 2019	Arbetslöshets- ersättning 2020	Aktivitetsstöd 2019	Aktivitetsstöd 2020	Etablerings- ersättning 2019	Etablerings- ersättning 2020	Utvecklings- ersättning 2019	Utvecklings- ersättning 2020
-24 år	12 241	24 921	7 693	11 933	8 116	6 256	24 480	30 114
25-34 år	61 428	94 567	45 174	54 088	17 808	14 095	3 542	3 103
35-54 år	113 213	155 420	80 689	95 425	18 964	16 993		
55- år	50 994	65 210	40 332	45 765	2 909	2 573		
Totalt	237 876	340 118	173 888	207 211	47 797	39 917	28 022	33 217

Tabell B.3. Antal ersättningstagare fördelat på utbildningsnivå och ersättningsform.

Utbildning	Arbetslöshets- ersättning 2019	Arbetslöshets- ersättning 2020	Aktivitetsstöd 2019	Aktivitetsstöd 2020	Etablerings- ersättning 2019	Etablerings- ersättning 2020	Utvecklings- ersättning 2019	Utvecklings- ersättning 2020
Grundskola*	49 486	66 565	64 540	74 623	27 197	23 645	11 708	13 060
Gymnasium	101 904	148 061	64 680	78 483	9 172	7 190	14 541	18 274
Eftergymnasial utbildning	86 486	125 492	44 668	54 105	11 428	9 082	1 773	1 917
Totalt	237 876	340 118	173 888	207 211	47 797	39 917	28 022	33 251

* Uppgiften inkluderar även personer som saknar formell grundläggande utbildning.

Tabell B.4. Antal ersättningstagare fördelat på födelseland och ersättningsform.

Födelseland	Arbetslöshets- ersättning 2019	Arbetslöshets- ersättning 2020	Aktivitetsstöd 2019	Aktivitetsstöd 2020	Etablerings- ersättning 2019	Etablerings- ersättning 2020	Utvecklings- ersättning 2019	Utvecklings- ersättning 2020
Sverige	147 190	210 837	70 399	82 270	100	92	16 493	19 688
Norden, utom Sverige	4 384	5 754	2 568	2 750	2	1	153	191
Europa, utom Norden	26 121	36 290	15 168	18 282	849	937	1 190	1 358
Världen, utom Europa	60 181	87 237	85 753	103 909	46 846	38 887	10 186	11 980
Totalt	237 876	340 118	173 888	207 211	47 797	39 917	28 022	33 217

Bilaga 1 Antal ersättningstagare inom de olika ersättningsformerna

Tabell B.5. Antal ersättningstagare fördelat på funktionsnedsättning och ersättningsform.

Funktionsnedsättning som innebar nedsatt arbetsförmåga	Arbetslöshets-ersättning 2019	Arbetslöshets-ersättning 2020	Aktivitetsstöd 2019	Aktivitetsstöd 2020	Etablerings-ersättning 2019	Etablerings-ersättning 2020	Utvecklings-ersättning 2019	Utvecklings-ersättning 2020
Ingen	207 308	310 043	123 236	158 311	45 976	38 939	22 298	28 021
Fysisk	14 934	13 831	24 334	23 194	1 318	698	555	526
Psykisk eller kognitiv	15 634	16 244	26 318	25 706	503	280	5 169	4 670
Totalt	237 876	340 118	173 888	207 211	47 797	39 917	28 022	33 217

Bilaga 2 Statistikens framställning

Arbetsförmedlingens underrättelser

I rapporten redovisar vi statistik uppdelat på fyra ersättningsformer: arbetslöshetsersättningen, aktivitetsstödet, etableringsersättningen och utvecklingsersättningen. Här beskriver vi hur vi har gått till väga för att bestämma vilken ersättningsform som underrättelsen ska inkluderas i. En och samma underrättelse förekommer normalt sett endast inom en ersättningsform, med enstaka undantag. De arbetssökande som underrättelserna avser kan dock förekomma inom mer än en ersättningsform, eftersom det är möjligt att få mer än en ersättning under ett år.

Sökandekategorier

Arbetsförmedlingen använder sökandekategorier för alla anmälda arbetssökande.

Arbetslöshetsersättning

För att få fram underrättelser inom arbetslöshetsersättningen har vi sökt ut underrättelser som enligt Arbetsförmedlingens registrering ska skickas till en arbetslöshetskassa. Dessa underrättelser rör i huvudsak personer som är arbetslösa på hel- eller deltid och som har uppgett att de kommer att ansöka om arbetslöshetsersättning. De vanligaste sökandekategorierna för personer som är arbetslösa på hel- eller deltid är öppet arbetslös (sökandekategorikod 11), deltidsarbetslös (21) och timanställd (22).

Aktivitetsstöd

För att få fram underrättelser inom aktivitetsstödet har vi sökt ut underrättelser som enligt Arbetsförmedlingens registrering ska skickas till enheten Ersättningsprövning på Arbetsförmedlingen. Dessutom skulle underrättelserna röra arbetssökande som var registrerade i en sökandekategori som innebar att de deltog i ett arbetsmarknadspolitiskt program, exklusive etableringsprogrammet. Vidare skulle programdeltagarna antingen vara 25 år eller äldre när underrättelsen skickades, eller upp till 24 år och ha fått aktivitetsstöd vid tidpunkten för underrättelsen. Den vanligaste sökandekategorin för personer som deltar i ett arbetsmarknadspolitiskt program är jobb- och utvecklingsgarantin (70).

Etableringsersättning

För att få fram underrättelser inom etableringsersättningen har vi sökt ut underrättelser som enligt Arbetsförmedlingens registrering ska skickas till enheten Ersättningsprövning på Arbetsförmedlingen. Dessutom skulle underrättelserna röra

arbetssökande som var registrerade i sökandekategorin som innebar att de deltog i etableringsprogrammet (68) när underrättelsen skickades.

Utvecklingsersättning

För att få fram underrättelser inom utvecklingsersättningen har vi sökt ut underrättelser som enligt Arbetsförmedlingens registrering ska skickas till enheten Ersättningsprövning på Arbetsförmedlingen. Dessutom skulle underrättelserna röra arbetssökande som varit registrerade i en sökandekategori som innebar att de deltog i ett arbetsmarknadspolitiskt program, exklusive etableringsprogrammet. Vidare skulle programdeltagarna vara 24 år eller yngre när underrättelsen skickades, och ha fått utvecklingsersättning eller inte ha fått någon ersättning vid tidpunkten för underrättelsen. Den vanligaste sökandekategorin för personer som är 24 år eller yngre och deltar i ett arbetsmarknadspolitiskt program är jobbgaranti för ungdomar (69).

Funktionsnedsättning som innebar nedsatt arbetsförmåga

Fysisk funktionsnedsättning inkluderar de som hos Arbetsförmedlingen hade någon av följande funktionsnedsättningar som innebar nedsatt arbetsförmåga registrerade: nedsatt eller begränsad rörelseförmåga (funktionsnedsättningskod 43), övriga somatiskt relaterade funktionsnedsättningar (51), hörselskada (22), nedsatt funktion i hjärta, kärl eller lungor (11), synnedsättning (33), barndomsdöv och/eller teckenspråkig (21) eller allergi eller överkänslighet (91). I den mån de förekom ingick även följande koder som inte längre används: övriga rörelsenedsättningar (42), förvärvad hjärnskada (93), synsvaghet (32), funktionsnedsättning som kräver förflyttningshjälpmedel (41), grav synskada (31), rörelsehinder (40) och synskada (30).

Psykisk eller kognitiv funktionsnedsättning inkluderar de som hos Arbetsförmedlingen hade någon av följande funktionsnedsättningar som innebar nedsatt arbetsförmåga registrerade: psykisk funktionsnedsättning (61), specifik kognitiv funktionsnedsättning (92), generellt nedsatt inlärningsförmåga (71) eller missbruks- eller beroendeproblematik (82). I den mån den förekom ingick även följande kod som inte längre används: socialmedicinsk problematik (81).

Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen
Box 210
641 22 Katrineholm

Telefon: 0150-48 70 00
E-post: iaf@iaf.se
www.iaf.se